

ЧИНГЭЛТЭЙ ДҮҮРГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР

ДҮҮРГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2016-2020 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙН
БИЕЛЭЛТ

/2017, 2018 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН БАЙДЛААР/

УЛААНБААТАР ХОТ
2019 ОН

**НИЙСЛЭЛИЙН ЧИНГЭЛТЭЙ ДҮҮРГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2016-2020 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙН
2018 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН БАЙДЛААР**

2019.01.10

№	Агуулга	Зорилтын тоо	Хэрэгжилтийн явц			Хувь %
			70	50	40	
1	ЖАРГАЛТАЙ АМЬДРАЛ - НИЙГМИЙН ХӨГЖИЛ	16	7	9	-	60,0%
2	ЖАРГАЛТАЙ ИРЭЭДҮЙ - ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖИЛ	19	6	11	2	55,2%
3	ЖИШИГ ТӨЛӨВЛӨЛТ - ДЭД БҮТЦИЙН ХӨГЖИЛ	10	1	9	-	52,0%
4	ЖАРГАЛТАЙ ОРЧИН - НОГООН ХӨГЖИЛ	5	1	3	1	52,0%
5	ЖАРГАЛТАЙ ИРГЭН - НУТГИЙН УДИРДЛАГЫН ХӨГЖИЛ	14	1	10	3	49,2%
Дүн		64	16	42	6	54,0%

**НИЙСЛЭЛИЙН ЧИНГЭЛТЭЙ ДҮҮРГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2016-2020 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ 2018 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН БАЙДЛААР**

№	Дунд хугацааны бодлогын баримт бичиг	Хүрсэн түвшин хэрэгжилт	Хэрэгжилтийн хувь
НЭГ. ЖАРГАЛТАЙ АМЬДРАЛ-НИЙГМИЙН ХӨГЖИЛ			
1.1 ЭРҮҮЛ МЭНД, СПОРТ			
1	<p>1.1.1 Нийгмийн эрүүл мэндийг сайжруулах, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг чанаржуулах, иргэний бүртгэл мэдээллийн технологийг боловсронгуй болгох “Эрүүл мэнд 2020” хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн Хурлаар батлуулан хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>Дүүргийн Засаг даргын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд “Эрүүл мэнд 2020” хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны 24 дүгээр тогтоолоор батлуулж 6 бүлэг 56 хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг төлөвлөн хэрэгжүүлж биелэлтийг ханган ажиллаж байна. Хөтөлбөрийн биелэлт 2017 онд 92,6 хувийн хэрэгжилттэй, 2018 онд “Бүрэн хангалттай” дүгнэгдсэн байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд 2017 онд Улсын төсвөөс 24,0 сая, нийслэлийн төсвөөс 834,6 сая, нийслэлийн Орон нутгийн хөгжлийн сангийн төсвөөс 296,0 сая, дүүргийн төсвөөс 777,0 сая, дүүргийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн төсөв 50,7 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг татан ажиллаж, эмч, ажилтнуудыг чадваржуулахад 78,2 сая төгрөг зарцуулсан бол 2018 онд дүүргийн төсвөөс 300,0 сая, эмч эмнэлгийн ажилтныг чадваржуулахад 95,5 сая төгрөгийг зарцуулан байна. Эрүүл мэндийн төв, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийг нэгдсэн шилэн кабелийн сүлжээнд холбож, E-Health нэгдсэн цахим программ хангамжийг бүрэн нэвтрүүллээ. Ингэснээр иргэдэд эрүүл мэндийн анхан болон хоёрдогч шатлалын үйлчилгээ чирэгдэлгүй хүрэх боломж нээгдэж байгаа бөгөөд ЭМТ-ийн үзлэгийн цагийг ӨЭМТ-өөс өдөр тутам захиалах, үйлчлүүлсэн иргэдийн цахим сан бүрдэж өвчлөлийн түүх буюу сторыг харах боломжтой болж байна. Мөн эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах комисс, эмнэлэг хөдөлмөрийн хяналтын комиссын хурлын өрөөг тохижуулж өндөр хурдны интернэтийн сүлжээнд холбон алсын зайн хурал хийх, эрчимт эмчилгээний өрөөг сахиурын өрөөтэй холбож 5 минут тутамд үйлчлүүлэгчийн биеийн байдлыг ар гэрийнхэнд нь автоматаар мэдээлж шууд холбогдох боломжийг бүрдүүлсэн. Ингэснээр иргэд өөрийн хорооны Өрхийн эрүүл мэндийн төвөөс хуралд оролцдог болоод байна. Энэ ажлаараа Нийслэлийн “Сайн</p>	70

		туршлага-2017"-д бүртгүүлж гэрчилгээ авсан. 2018 онд Сүрьеэ өвчнөөс урьдчилан сэргийлэхэд салбар дундын хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэх нь болзолт уралдаанд Чингэлтэй дүүрэг Тэргүүн байранд шалгарсан. Мөн шинэ арга, технологи нэвтрүүлсэн байгууллагаар дүүргийн Эрүүл мэндийн төв шалгарсан.	
2	1.1.2 Дүүргийн хэрэгцээ шаардлагад тулгуурлан хүүхдийн эмнэлэг, яаралтай түргэн тусламжийн төв, Амбулатори-2-ийн барилгыг барихад хамтран ажиллана.	Нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар он дамжин хэрэгжиж буй яаралтай түргэн тусламжийн төвийн барилгын дотор заслын ажил хийгдэж байна. Эмчилгээ, оношилгооны төвийн барилгын зураг төсөв хийгдэж дуусан ажлын тендер зарлагдсан. Хүүхдийн эмнэлгийн барилгын ажлыг түлхүүр гардуулах нөхцөлтэйгөөр хийж, зураг төсөв хийгдсэн ба магадлал хийлгэхэд бэлэн болсон. ТИКА Олон улсын байгууллагын буцалтгүй тусламжаар дүүргийн 17 дугаар хороонд баригдах жишиг өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилгын гүйцэтгэгчээр "HNC" компани шалгарч, гэрээ байгуулсан бөгөөд кармазын цутгалт, дүүргэлтийн ажил хийгдэж дуусан дотор засал, гадна талбайн тохижилтын ажил хийгдэж байна. Мөн 2017 онд Нийслэлийн төсвийн 76,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Эрүүл мэндийн төвийн бага тойруу салбарыг засварлан мэс заслын тасаг шинээр байгуулж 133,5 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжөөр ханган мэс заслын 2 эмч, гэмтлийн 2 эмч, 4 сувилагчтайгаар үйл ажиллагааг эхлүүлсэн.	70
3	1.1.3 Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн олон талт үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	Дүүргийн хэмжээнд 2017, 2018 онуудад нийт 1360 удаагийн сургалт, сурталчилгааны ажилд давхардсан тоогоор 56706 гаруй хүнийг хамруулж, 647 төрлийн давхардсан тоогоор 136435 ширхэг сурталчилгааны материал тараасан. Тайлант хугацаанд эрүүл мэндийн өдөрлөгийг 161 удаа зохион байгуулж нийт 60712 хүнийг хамруулж, 63 удаагийн аянд давхардсан тоогоор 45120 хүнийг хамруулан иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлсэн байна. 2017 онд өсвөр насны охид, хөвгүүдийг хорт зуршлаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран 11 удаагийн үйл ажиллагаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 13865 хүүхэд өсвөр үеийнхэн хамруулсан нь өмнөх оны мөн үеийн түвшингээс 5,2 хувиар ахисан үзүүлэлттэй байна. "Бидний Ирээдүй хүчирхэг охид" сэдэвт охидын эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх өдөрлөг зохион байгуулж нийт 180 охидыг хамруулсан. 57, 37, 49-р сургуулийн төгсөх ангийн 236 хүүхдэд "Архи тамхи мансууруулах бодисоос хэрхэн сэргийлэх, түүний хор уршиг" сэдвээр тус бүр 2 цагийн мэдээлэл, харилцан ярилцлага хийсэн бол 5, 50, 24, 23, 57, 61, 37, 39, 49-р сургуулийн ахлах ангийн сурагчдад "Эрүүл амьдралын зөв зан үйлд хандуулах бэлгийн болон нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд" сургалтыг зохион байгуулж нийт 1294 өсвөр үеийнхнийг хамрууллаа. Мөн "Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн мэдлэг олгох нь" аяны хүрээнд Дэлхийн Зөн Монгол ОУБ-ын Хайлааст болон Чингэлтэй ОНХХ-тэй хамтран 200 гаруй хүүхдээс санамсаргүй түүврийн аргаар асуумж авч, танин мэдэхүйн "АХА" тэмцээн зохион байгууллаа.	70

		<p>Дэлхийн тамхины эсрэг өдрийг угтан “Өсвөр үеийнхний эрсдэлт зан үйл” сэдэвт сургалтыг дүүргийн ерөнхий боловсролын 37, 17, 49, 117, 72-р сургуулийн “Эмч бүлгэм”-ийн 30 сурагчдад зохион байгуулж сургагч багшаар бэлтгэлээ. Сургагч багш, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдтэйгээ хамтран “Дэлхийн тамхигүй өдөр”, “Тамхинд үгүй гэж хэлье” уриатайгаар өдөрлөг зохион байгуулж 700 гаруй сурагчдыг хамруулсан байна. Мөн 117, 17, 37, 49, 72-р сургуулийн ахлах ангийн сурагчдын дунд “Бэлгийн болон Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, эрт жирэмслэлтээс сэргийлэх нь” сэдэвт 1 сарын аяны хүрээнд сургалт зохион байгуулж нийт 1044 сурагчдыг хамруулсан.</p> <p>2018 онд дүүргийн ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн 32 эмчид “Менингококкт халдвар, салхин цэцэг өвчний эмнэл зүй, илрэх шинж тэмдэг, эмчилгээ, урьдчилан сэргийлэлт”, “Салхин цэцэг өвчний үеийн голомтын арга хэмжээ, урьдчилан сэргийлэлт”, “Нийслэлийн хэмжээнд хийгдсэн менингококкт халдварын үеийн эрсдэлийн үнэлгээг танилцуулах”, “ЭМС-ын 37 дугаар тушаал”, “Хүүхдэд үзүүлэх яаралтай тусламж” сэдвүүдээр эрүүл мэндийн төвийн халдвартын эмч, халдвар судлагч нар сургалт зохион байгуулсан. Сургуулийн эмч нар өөрсдийн сургуулийн сурагчдад сургалт мэдээлэл явуулахдаа хорт зуршлаас урьдчилан сэргийлэх зөвлөмжийг тогтмол өгч хэвшсэн. “Дэлхийн тамхигүй өдөр”-ийн угтан дүүргийн Эрүүл мэндийн төвийн Сэтгэц наркологийн кабинет, Өсвөр үеийн кабинетууд хамтран дүүргийн ЕБС-ын эмч бүлгэмүүдийн дунд “Донтолтоос сэргийлэх нь” аяныг зохион байгуулсан. Тус аяны хүрээнд 24, 37, 57, 117, 61, 17-р сургуулиуд идэвхтэй оролцож бага ангид “Ухаалаг утас ба дэлгэцийн донтолт” сэдвээр 475 хүүхэд, дунд болон ахлах ангид “Архи, тамхи мансууруулах бодисын хор уршиг”, “Цахим гадуурхал” сэдвээр нийт 855 сурагчийг хамруулан сургалт зохион байгуулсан. ЕБС-ын Эмч бүлгэмийн сурагчдын дунд “Цахим гадуурхал” сэдэвт эсээ бичлэгийн уралдаан зарлан шилдгүүдийг тодрууллаа. “Эрүүл залуус” аяны хүрээнд дүүргийн харьяа СУИС, УБЭИС, ЭАУИС, Шинэ Иргэншил МСҮТ-ийн нийт 420 оюутанд “Тамхинаас гарах хүсэл төрүүлэх, хорт зуршлыг хаях нь” сэдвээр сургалтыг зохион байгуулсан. Эрүүл мэндийг дэмжих сангийн санхүүжилтээр Агаарын бохирдлын эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөө, Томуу, томуу төст өвчнөөс сэргийлэх чиглэлээр 17 удаагийн эрүүл мэндийн мэдээлэл сурталчилгааг зохион байгуулж нийт 8712 хүнийг хамруулан ажилласан. Дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, БНСУ-ын Бусан хот хоорондын хамтын ажиллагааны хүрээнд 10 дугаар сарын 1-ний өдөр дүүргийн 12 дугаар хорооны “Шижиддүг” Өрхийн эрүүл мэндийн төвд Бусан хотын эмч нар үнэ төлбөргүй үзлэг, оношилгоо хийсэн. Бусан хотын 46 эмч, сувилагч дүүргийн 450 гаруй иргэнд уламжлал, мэдрэл, дотор, нүд, нярайн үзлэг, оношилгоог үнэ төлбөргүй хийж үйлчилсэн байна.</p>	
--	--	--	--

4	1.1.4 Нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэн, хүн амын бие бялдрыг чийрэгжүүлэх олон төрөлт уралдаан тэмцээн зохион байгуулна.	Нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэх ажлын хүрээнд ахмадын, залуучуудын, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн, өсвөр үеийн, сургууль цэцэрлэгийн багш, ажилтан албан хаагчдын, спортлог гэр бүл шалгаруулах, Үндэсний спортын VI их наадам тэмцээнүүдийг давхардсан тоогоор 130 удаа зохион байгуулж 3938 байгууллагын 81807 иргэдийг хамруулсан байна. Жил бүр Нийслэлийн Засаг даргын нэрэмжит Улаанбаатар марафон олон улсын гүйлтэд амжилттай оролцож давхардсан тоогоор нийт 8123 иргэнийг хамруулсан ба 2017 онд 1 дүгээр байранд шалгарсан. Дүүргийн Засаг даргын 2017 оны 173 дугаар захирамжийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд ажлын байранд хийж хэвшүүлэх дасгалын сургалтыг хэлтэс албад хороодын 35 байгууллагын 390 ажилтан албан хаагчдад хийж хэвшүүлэн ажилласан. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 53 дугаар зарлигаар ББХЧТТСорил авах ажилд давхардсан тоогоор 171 байгууллагын 31171 иргэнийг хамруулаад байна.	70
5	1.1.5 Дүүргийн Засаг даргын дэргэдэх Өсвөрийн шигшээ багийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж, бэлтгэл сургуулилтыг тогтмолжуулан, Залуучуудын шигшээ багийг хөгжүүлнэ.	Дүүргийн Засаг даргын дэргэдэх өсвөрийн шигшээ багийг спортын 13 төрлөөр хичээллүүлж, шигшээ багуудын дасгалжуулагч нартай гэрээ байгуулан, шигшээ багуудын тамирчдын бэлтгэл сургуулилт хийх нөхцөл бололцоогоор бүрэн хангаж ажилласны үр дүнд тайлант хугацаанд нийт 154 удаагийн тэмцээнд оролцож Нэрэмжит тэмцээнээс 62 алт 70 мөнгө 77 хүрэл медаль, Хотын аварга шалгаруулах тэмцээнээс 53 алт 37 мөнгө 151 хүрэл медаль, улсын аварга шалгаруулах тэмцээнээс 48 алт 53 мөнгө 64 хүрэл медаль, Олон улсын тэмцээнээс 46 алт 43 мөнгө 45 хүрэл медаль, Ази тивийн аварга шалгаруулах тэмцээнээс 8 алт 5 мөнгө 3 хүрэл медаль, Олимпын их наадмаас 1 мөнгөн медаль хүртэн нийт 766 багц медаль хүртсэн амжилт үзүүлээд байна.	50
6	1.1.6 Дүүрэгт баригдаж буй 1000 хүний суудалтай спорт цогцолбор, 61 дүгээр сургуулийн спорт заалны ажлыг дуусгаж ашиглалтад оруулна.	Дүүргийн усан бассейн мөсөн гулгуурын талбай бүхий 1000 хүний суудалтай спорт цогцолборын барилгын техникийн нөхцөлүүдийг шинэчлэн гаргуулсан ба 2018 онд 1 тэрбум төгрөг улсын төсөвт суусан. Барилга угсралтын ажил А, Б, В Блок дүүргэлтийн ажил 90% дотор, ханын өрлөгийн ажил 85%, шаврын ажил 75%, цонх бүрэн суугдаад байна. Мөн цахилгааны газардуулагч хийгдсэн. Цогцолбор Б Блок Дээврийн 20 см зузаантай сэндвич хавтан 100% хийгдсэн. Б блокийн гадна фасад 75% хийгдэж байна. 61 дүгээр сургуулийн спорт заалны барилгын ажлын гүйцэтгэлд БСШУСЯ, Барилгын хөгжлийн төв, дүүрэг, сургууль, зургийн зохиогч, гүйцэтгэгч компанийн төлөөллийг оролцуулан өргөтгөсөн хурлыг 2 удаа зохион байгуулж гүйцэтгэгч компанид чанаргүй хийсэн ажлыг дахин засварлах хугацаатай үүрэг даалгавар өгсөн бөгөөд БСШУСЯ-ны Төрийн нарийн бичгийн дарга болон Барилга хөгжлийн төвөөс холбогдох албаны хүмүүсийн бүрэлдэхүүнтэй ажлыг хэсэг дахин ажиллаж дараагийн шатны арга хэмжээг буюу гэрээг цуцлах, шаардлага хангахгүй ажлыг дахин гүйцэтгүүлэх, шаардлага биелүүлээгүй тохиолдолд шүүхэд хандахаар болсон хэдий ч дахин хуучин гүйцэтгэгч	50

		“Байт мүүн лайт” ХХК-аар гүйцэтгүүлэхээр боллоо.	
1.2 БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ			
7	1.2.1 Шинээр сургууль, цэцэрлэг барих, өргөтгөх замаар цэцэрлэгийн хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх, сургуулийн анги дүүргэлтийг стандарт түвшинд хүргэх “Жаргалтай үрс” төслийг хэрэгжүүлнэ.	Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх, анги дүүргэлтийг стандарт түвшинд хүргэх “Жаргалтай үрс” төслийг боловсрууллаа. Тус төслийн хүрээнд Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 8 дугаар хороонд 245 дугаар цэцэрлэг, 16 дугаар хороонд 246 дугаар цэцэрлэг, 18 дугаар хороонд 247 дугаар цэцэрлэг, нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 16 дугаар хороонд 139 дүгээр бага сургууль, 221 дүгээр цэцэрлэг, 17 дугаар хороонд 140 дүгээр бага сургууль, 222 дугаар цэцэрлэг болон 83 дугаар цэцэрлэгийн 240 хүүхдийн ортой өргөтгөлийн барилга, дүүргийн төсвийн 1.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 18 дугаар цэцэрлэгийг буулган шинэчилж ашиглалтад бүрэн ашиглалтад оруулаад байгаа бол бүрэн ашиглалтад оруулсан бол 11 дүгээр хороонд шинээр 175 хүүхдийн ортой цэцэрлэг, Нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 19 дүгээр цэцэрлэгт 150 хүүхдийн ортой өргөтгөлийн барилга, 102 дугаар цэцэрлэгт 150 хүүхдийн ортой өргөтгөлийн барилгын ажлыг дуусгаж ашиглалтад хүлээн авахад бэлэн болоод байна. Мөн дүүргийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 126 дугаар цэцэрлэгт 4 бүлгийн нэмэлт байр, 70, 174 дүгээр цэцэрлэгт тус бүр 2 нэмэлт бүлгийн байрыг барьж хамран сургалтыг 13.7%-иар нэмэгдүүллээ. Мөн 2018 онд Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 4, 33, 43 дугаар цэцэрлэгийг буулган шинэчлэх, 5, 23, 24, 50 дугаар сургууль, 74, 103 дугаар цэцэрлэгүүдэд өргөтгөлийн барилга, 12. 14 дүгээр хороонд бага сургууль, цэцэрлэгийн цогцолбор, 11 дүгээр хороонд шинээр 170 хүүхдийн ортой цэцэрлэгийн барилга барих ажлыг эхлүүлээ. Мөн Японы засгийн буцалтгүй тусламжаар 7 дугаар хороонд дэлхийн жишигт нийцсэн ерөнхий боловсролын сургууль байгуулахаар суурийн ажлыг эхлүүлээд байна. Тус ажлыг “МУХА” ХХК гүйцэтгэж байна.	70
8	1.2.2 Төрөөс боловсролын талаар баримтлах бодлого чиглэлийг орон нутгийн онцлогт тохируулан хэрэгжүүлэх “Чингэлтэйн боловсрол” хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн хурлаар батлуулан хэрэгжүүлнэ.	Дүүргийн Засаг даргын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хүрээнд “Чингэлтэйн боловсрол-2020” хөтөлбөрийг Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хууль, Нийтийн сонсголын тухай хуульд нийцүүлэн боловсруулж, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд Улс, нийслэл, дүүргийн төсөв, бусад эх үүсвэрээс 2017 онд 8140,0 сая төгрөг, 2018 онд 16481,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт татсан бөгөөд багш, суралцагчийн хөгжлийг хангах, дэмжин урамшуулахад 662,4 сая төгрөг зарцууллаа. Дүүргийн ИТХ-ын 2016 оны 23 дугаар тогтоолын дагуу “Сайн хичээл, хүүхэд хөгжүүлэх сайн үйл ажиллагаа”-ны чанар, хүртээмж, хүүхэд нэг бүрийн Сурлага-Хөгжил-Төлөвшилтийн ахиц, амжилтаар үнэлэн шалгаруулж 101 багшид тус бүр 500.0 төгрөгийн урамшуулал олгосон бол хүнд нөхцөлд	70

		<p>амьдарч буй тусламж дэмжлэг зайлшгүй шаардлагатай 7 багшид гэр 30 багшид мөнгөн тусламж нийт 37 багшид тусламж дэмжлэг үзүүлэх журмын дагуу 45,0 сая төгрөгийн тусламж үзүүлсэн байна. Сургалтын материаллаг бааз, орчныг сайжруулах зорилгоор орчин дэвшилтэд технолги, сургалтын хэрэглэгдэхүүнийг нэвтрүүлээд байна. Үүнд: төрийн өмчийн 12 сургуулийн технологийн кабинетад хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааг бүрэн хангасан юнимат брэндийн тоног төхөөрөмж, 3D принтер бүхий тоног төхөөрөмж, 24, 37, 39, 72, 117 дугаар сургуулиудад эмчийн өрөөг байгуулан шаардлагатай тавилга, тоног төхөөрөмжийг нийлүүлээд байна. Дүүргийн 74, 108, 83, 102 дугаар цэцэрлэгүүдийн гал тогооны тоног төхөөрөмжийг шинэчилж нийслэлийн хэмжээнд цэцэрлэгийн жишиг гал тогоог байгууллаа.</p> <p>Мөн дүүргийн төсвийн 50,0 сая, дүүргийн Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 19,8 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 102, 108, 74 дүгээр цэцэрлэгүүдэд шаардлагатай гал тогооны тоног төхөөрөмж олгох ажлыг гүйцэтгээд байна. Нийслэлийн орон нутгийн хөгжлийн сан болон дүүргийн төсвийн 220,0 сая хөрөнгө оруулалтаар 23 дугаар сургуульд баригдах номын сангийн өргөтгөлийн барилга угсралтын ажил, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх 57 дугаар сургуулийн спорт заалны засварын ажлын дээврийн хэсэгчилсэн засвар, цонх, тааз, шалны цутгалтын ажил хийгдээд байна. Нийслэлийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн 60,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх 24 дүгээр сургуулийн спорт заалны засварын ажлыг “Энх Төгс Тэмүүлэн” ХХК гүйцэтгэж ажлаа бүрэн дуусгасан.</p> <p>Чингэлтэй дүүргийн цэцэрлэгийн удирдлага, багш нарыг ажлын байранд нь хөгжүүлэх, шаардлагатай зөвлөгөө дэмжлэгийг үзүүлэх, харилцан суралцаж, хөгжих боломжийг бүрдүүлэх зорилгоор боловсролын хэлтсийн мэргэжилтэн, цэцэрлэгийн эрхлэгч, арга зүйч нараас бүрдсэн 30 хүний бүрэлдэхүүнтэй зөвлөн туслах багийг цэцэрлэгүүдэд ажиллууллаа. Тус баг 6 чиглэлээр 25 цэцэрлэгийн 147 эрхлэгч, арга зүйч, багш нарыг хамруулан зөвлөн туслах үйлчилгээг цэцэрлэг бүр дээр нь очиж үзүүллээ. Нийслэлийн Боловсролын газраас зохион байгуулсан “Гэрийн нөхцөлд бага насны хүүхдийг хөгжүүлэх тоглоомын арга зүй” уралдаанд Чингэлтэй дүүргийн цэцэрлэгүүдээс 5, 102, 222 дугаар цэцэрлэгийн тоглоом шалгарч технологийн санд бүртгэгдсэн.</p> <p>Суралцагчдын математик сэтгэлгээг хөгжүүлэх, математикийн сургалтын үр өгөөжийг нэмэгдүүлэн, багш нарын хамтын ажиллагааг дэмжих”, сургалтын үйл ажиллагаанд эцэг эх, олон нийт, төр, төрийн бус байгууллагуудыг татан оролцуулах зорилгоор “ОЮУНЛАГ ЧИНГЭЛТЭЙЧҮҮД” төслийг хэрэгжүүллээ. Тус төслийн хүрээнд Олонлог төв сургуультай хамтран математикийн багш нарын мэргэжил дээшлүүлэх сургалтыг 3</p>	
--	--	--	--

		<p>шатлалтай зохион байгуулж нийт багш нараа хамруулаад байна. Мөн тус төслийн хүрээнд “Олонлог эгзэ” сургуулийг түшиглэн оюуны өндөр чадамжтай 105 сурагчийг дүүргийн ерөнхий боловсролын сургуулиудаас сонгон шалгаруулж мэдээлэл, технологийн чиглэлээр гүнзгийрүүлэн сургаж байна.</p> <p>Чингэлтэй дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар БНСУ-ын Инчон хотын Ёнсу дүүрэгтэй найрсаг хамтын ажиллагааны хүрээнд хэрэгжиж буй “Сурагч солилцооны хөтөлбөр”-өөр сурлагаараа бусдыгаа манлайлсан 19 сурагч, 3 багш 8 дугаар сарын 23-28-ны өдрүүдэд Ёнсу дүүрэгтэй танилцсан юм. Сурагчдыг Ёнсу дүүрэгт байх хугацаанд тус дүүргийн Засаг дарга Го Нам Сэок хүлээн авч уулзан, дүүргийнхээ талаар болон боловсролын салбарт баримталж буй бодлогыг танилцуулсан байна. Мөн Солонгос сурагчдын урлагийн тоглолтыг үзэж, сонирхон, сургалтын орчинтой танилцуулсан бол Ёнсу дүүргийн 15 сурагч, 3 багш Монгол Улсад айлчлан Монголын байгаль, уламжлалт ёс заншил, ерөнхий боловсролын сургуулийн үйл ажиллагаатай танилцан авьяаслаг хүүхдүүдийн тоглолтыг үзэж сонирхсон.</p> <p>Эцэг эхийн үйл ажиллагааг бүх талаар дэмжих “Чингэлтэй-444” санаачилгын 3 дахь жилдээ хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Энэ ажлын хүрээнд эцэг эхчүүдэд төрөл бүрийн сургалт, өдөрлөг зохион байгуулж байгууллагынхаа эрүүл ахуй, хоол хүнс, сургалтын орчин, сургалтын чанар, үр дүнг танилцуулах, мөн спорт урлаг, соёлын төрөл бүрийн арга хэмжээг зохион байгуулж хэвшсэн байна.</p>	
9	<p>1.2.3 Орон нутгийн хэрэгцээ шаардлагатай уялдуулан дүүргийн нутаг дэвсгэрт Соёлын ордон байгуулж, соёлын төвийн үйл ажиллагааг дэмжинэ.</p>	<p>Дүүргийн соёлын төвийн үйл ажиллагааг дэмжин материаллаг баазыг нэмэгдүүлэх хүрээнд 2017 онд дүүргийн төсвийн 50,0 сая төгрөгөөр автомашин, тоног төхөөрөмжөөр хангах ажлыг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлаар батлуулж, хөрөнгө оруулалтын ажил хийгдсэн. Хүүхэд залуусын авьяас билгийг нээн хөгжүүлэх, иргэдэд соёл урлагаар үйлчлэх, иргэдийн чөлөөт цагийг зөв боловсон, үр ашигтайгаар өнгөрүүлэх зорилгоор дуу хөгжим, морин хуур болон бүжгийн дугуйланг хичээллүүлж давхардсан тоогоор нийт 180 хүүхэд суралцаж байна. “Даншиг наадам-Хүрээ цам 2017” шашин, соёлын арга хэмжээнд Төв цэнгэлдэх хүрээлэнгийн урд хаалган дээр нийслэлийн 9 дүүргийн ардын авьяастнуудын “Монголын гайхамшигт урлаг” тоглолтыг Нийслэлийн Соёл урлагийн газраас хоёр өдрийн турш зохион байгууллаа. Нийслэлийн гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын газар, Төгөлдөр урлаг ТББ-тай хамтран зохион байгуулсан Олон улсын ахмад ардын авьяастнуудын “Эгшиглэнт аялгуу” ардын урлагийн наадам Нийслэлийн Улаанбаатар чуулгын концертын танхимд болсон. Тус наадамд Монгол, Өвөр Монголын 10 гаруй хамтлагийн 300 гаруй уран бүтээлчид ур чадвар, авьяас билгээрээ өрсөлдсөн бөгөөд дүүргийн Соёлын төвийн дэргэдэх “Дөрвөн цаг” хамтлагийн уран бүтээлчид гоцлол хөгжим, хамтлаг хөгжим, гоцлол дуу, гоцлол</p>	50

		<p>бүжиг, хоршил бүжиг, хамтлаг бүжиг, язгуур урлаг гэсэн төрлүүдэд оролцож 10 алт 2 хүрэл медаль хүртэж, нийлбэр дүнгээр “Шилдгийн шилдэг” хамтлагаар шалгарлаа. Соёлын төвийн дэргэдэх ахмадын “Дөрвөн цаг” хамтлагийн уран бүтээлчдийн ардын болон харилцаа дууны тоглолт Улаанбаатар чуулгын концертын их танхимд болж, тоглолтыг дүүргийн 19 хороодын ахмадууд болон иргэд үзэж сонирхлоо. Мөн “Ар жанчивлан”, “Энх саран” зэрэг амралтын газрууд, Төв аймгийн Лүн, Баянчандмань зэрэг сумдад уран бүтээлийн тайлан тоглолтоо хүргэж ажилласан ардын урлагийн өв санг сурталчлан ажиллаа. Бид сайн сайханд дагуулна уриан дор зохион байгуулагдсан “Чингэлтэй фестиваль”-ийн иргэн тайзан дээр уран бүтээлчдийн тоглолт, 1-19 дүгээр хорооны иргэдийн урлагийн тоглолтыг зохион байгуулсан.</p> <p>Орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагуудын хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, боловсрол, соёл, эрүүл мэндийн салбарт харилцан ашигтай хамтран ажиллаж, иргэдэд эрүүл мэнд, боловсрол, соёлын хүртээмжтэй, чанартай үйлчилгээ үзүүлэх зорилгоор дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, Хороодын Засаг даргын Ажлын алба, боловсрол, соёл, эрүүл мэндийн салбарын төлөөлөл Хэнтий аймгийн Баян-Овоо суманд “Түншлэл” үйл ажиллагааг амжилттай зохион байгуулж, тус сумын соёлын төвтэй хамтын ажиллагааны гэрээ байгууллаа. Гадаад хамтын ажиллагааны хүрээнд ОХУ-ын Саха Улсын Хангаласски дүүрэгтэй байгуулсан санамж бичгийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд найрсаг хамтын ажиллагаагаа өргөжүүлэх, харилцан туршлага судлах, үндэсний өв соёл, ёс заншлаа сурталчлан таниулах, түгээн дэлгэрүүлэх зорилгоор Покровск хотын 1 дүгээр дунд сургууль, 61 дүгээр дунд сургуулийн хамтарсан Монгол ардын дуу, бүжгийн тоглолтыг Покровск хотноо зохион байгууллаа. Чингэлтэй дүүргийн соёлын төвийн дэргэдэх “Дөмөн” хамтлаг БНХАУ-ын Сияан хотод зохион байгуулагдсан “Торгоны зам”-ын дагуух улс орнуудын телевизүүдийн форумд оролцож 5 хоногийн турш үндэсний урлаг, уламжлалт соёлоо олон улсад сурталчлан таниулсан.</p>	
10	<p>1.2.4 Иргэдийн хөгжлийг бүх талаар дэмжсэн "Хотын иргэн-хотын соёл" хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн хурлаар батлуулан хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>Дүүргийн Засаг даргын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд “Хотын иргэн-хотын соёл” хөтөлбөрийг боловсруулж дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны 26 дугаар тогтоолоор хэлэлцүүлэн батлууллаа. Хөтөлбөрийн хүрээнд 5 зорилт 23 үйл ажиллагаа бүхий төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж, 2017 онд 96,6 хувийн, 2018 онд “Бүрэн хангалттай” дүгнэгдлээ. Тус хөтөлбөрийн хүрээнд 2017, 2018 онуудад Соёл урлаг, спорт, соён гэгээрүүлэх чиглэлээр 173 төрлийн үйл ажиллагаа зохион байгуулж 964,4 сая төгрөг зарцууллаа. Хүүхдийн номын өргөөгөөр сургуулийн өмнөх болон ЕБС-ийн нийт 21000 хүүхэд үйлчлүүлсэн. Хүүхэд багачуудыг соён гэгээрүүлэх чиглэлээр “Үлгэрийн цаг”, “Би хэн бэ?” уулзалт чөлөөт ярилцлагын цаг, “Би Монгол хүн” уулзалт, ”Шинжлэх ухаан</p>	50

		<p>танин мэдэхүйн кино цаг”, “Зохиолч-Уншигчдын уулзалт” зэрэг үйл ажиллагааг тогтмол зохион байгуулж давхардсан тоогоор 17000 гаруй хүүхэд багачууд хамрагдлаа. Мөн соёл, спортын олон улсын 15 удаагийн уралдаан тэмцээнүүдэд 60 гаруй иргэд, хүүхэд багачуудыг оролцуулан дэмжин ажилласан. Хүүхдийн номын өргөөгөөр 2018 онд нийт 8000 гаруй хүүхэд багачууд үйлчлүүлснээс 859 сурагч уншигчийн карт шинээр нээлгүүлсэн байна.</p> <p>Олон улсын эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдрийг тохиолдуулан дүүргийнхээ 3200 эхчүүд, эмэгтэйчүүдэд хүндэтгэл үзүүлэн “Тандаа хайртай шүү, ээжээ” урлагийн тоглолтыг өргөн барьж, “Өрхийн хөгжлийг дэмжих жил”-ийн нээлтийг зохион байгууллаа. Чингэлтэй дүүргийн 138-р бага сургуульд “Номтой богц” явуулын номын сангийн үйлчилгээг хүргэлээ. Тус сургуулийн сурагчдад зориулан бага ангийн хүүхдүүдийн сонирхдог үлгэр, уран зохиол, танин мэдэхүйн 50 ширхэг номоор үйлчиллээ. Соёл Урлагийн Их сургуультай хамтран “Бид сайн сайханд дагуулна” уриан дор соёл урлагаар дамжуулан иргэдийг соён гэгээрүүлэх, амьдралын нийтлэг соёлыг төлөвшүүлэх, үндэсний ес, заншил, соёл урлаг, өвийг сурталчлан таниулах зорилгоор “ЧИНГЭЛТЭЙ ФЕСТИВАЛЬ” арга хэмжээг “Амар байна уу, та?” сэдвийн хүрээнд 5 дугаар сарын 26-ны өдөр зохион байгуулсан. “Чингэлтэй фестиваль”-ийн үйл ажиллагааны баярын жагсаалд ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн шилдэг хүүхэд, багш, ажилтан, дүүргийн удирдлагууд, гадаад дотоодын зочид төлөөлөгчид, 1-19 дүгээр хорооны иргэд, төрийн албан хаагчид, өсвөрийн шигшээ багийн тамирчид, Соёл урлагийн их сургуулийн багш оюутан, Монгол нохой сонирхогчдын холбооны төлөөлөл нийт 6500 гаруй хүн оролцсон бол Тусгаар тогтнолын талбай, хүнсний нэгдүгээр дэлгүүрийн уулзвар, 5 дугаар сургууль, СУИС гэсэн 4 цэгт тайз засан иргэдийг соёл урлагийн үйлчилгээнд хамрууллаа. Дүүргийн Засаг даргын 2018 оны 05 дугаар сарын 03-ний өдрийн А/623 дугаар захирамжаар ОУ-ын Хүүхдийн баярын өдөр, Хүүхдийн баярыг тэмдэглэн өнгөрүүлэх Ажлын хэсгийг байгуулан ажиллалаа. Тус ажлын хүрээнд хороо бүрд Хүүхдийн баярыг тэмдэглэн өнгөрүүлж зорилтот бүлгийн 6284 хүүхдэд гарын бэлгийг гардуулсан.</p>	
11	1.2.5 Залуучууд, өсвөр үеийн хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэн “Хөгжлийн төв” байгуулж, олон талт үйл ажиллагаа явуулна.	Залуучуудын хөгжлийн төвийг НҮБ-ын Хүн амын сангийн дэмжлэгтэйгээр дүүрэг бүрд байгуулсан бөгөөд залуучуудад амьдрах ухааны сургалт явуулах танхим, сэтгэл зүйн ганцаарчилсан зөвлөгөө өгөх өрөө, компьютерын өрөө, номын сан, шатар даам тоглох танхим зэрэг залуучууд чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрөөх, хөгжих боломжтой байхаар тохижуулагдаж, интернэт орчин, тоног төхөөрөмж, ном, гарын авлагаар иж бүрэн хангагдсан. Төвийн хөгжмийн сургалт, компьютерын сургалт болон бусад үйл ажиллагаанд гуравдугаар улирлын байдлаар нийт 850 гаруй иргэн үйлчлүүлж, хүүхэд,	50

		<p>залуучууд, эцэг, эхчүүд рүү чиглэсэн 22 үйл ажиллагаагаар 5120 иргэнд сургалт сурталчилгаа, амьдрах ухааны сургалтыг зохион байгуулж, ганцаарчилсан сэтгэл зүйн үйлчилгээг 63 хүүхдэд, 67 насанд хүрэгчдэд, бүлгийн зөвлөгөөг 82 иргэнд үзүүлсэн байна. Мөн Дэлхийн Зөн Монгол ОУБ-ын “Хайлааст” ОНХХ, ерөнхий боловсролын сургууль, Их дээд сургуулиудтай хамтран Хүүхдийн эрх, хамгааллын талаарх хууль, Залуучуудын хөгжлийг хангах тухай хууль, сургууль орчин дахь хүүхэд хамгаалал, цахим орчин дахь гэмт хэрэг, архи, тамхи, мансууруулах бодис, хорт зуршил болон сэтгэл зүйн сэдвийн хүрээнд 3800 гаруй хүүхэд, залууст сургалт, сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулсан байна. Мөн иргэд залуучуудад компьютерын анхан болон дунд шатны сургалтыг явуулж сургалтад анхан шатны 296 хүн, дунд шатанд 134 иргэд нийт 430 хүнд, дүүргийн Албан бус-Насан туршийн боловсролын төвтэй хамтран 9, 10, 12-р хорооны зорилтод бүлгийн иргэдийн гадаад хэлний мэдлэг боловсролыг дээшлүүлэх зорилготой англи хэлний анхан шатны сургалтыг зохион байгуулж 24 иргэн тус тус хамрууллаа. Мөн залуучуудын оролцоог дэмжиж соёл урлаг, спортоор дамжуулан залуучуудын хөгжлийг дэмжих, чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх ажлын хүрээнд дүүргийн ААН Байгууллагуудтай хамтран ажиллаж, “Оч” ширээний теннисний клуб, даваа баасан ням гаригуудад 4000-2000 төгрөг “Од” фитнес клуб 7 хоног бүр 50%-ийн /70.000-35000 мянган төгрөг/ хөнгөлөлттэй үнээр залуучуудад үйлчилж, 1-19 дүгээр хорооны зорилтот бүлгийн 23 залууг хамрууллаа. Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг “Гэр бүл хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газар”-аас санаачлан Нийслэлийн боловсролын газар, Юнител групп хамтран “ИРЭЭДҮЙН ЭЗЭД” мэргэжил сонголтын аяныг 2 дахь жилдээ амжилттай зохион байгуулж байна. Энэхүү аянд 03 дугаар сарын 12, 13-ны өдрүүдэд Чингэлтэй дүүргийн ерөнхий боловсролын 5, 17, 23, 24, 37, 39, 49, 50, 57, 61, 72, 117 дугаар сургуулийн ахлах ангийн 2250 сурагчийг хамруулж, судалгаанд хамрууллаа. Дүүргийн 8,10,12,17,19 дүгээр хороон дээр залуучуудын бүлэг байгуулан залуучуудын хөгжлийг дэмжих хууль болон залуучуудын оролцоог хэрхэн хангаж тогтмол эрчимтэй үйл ажиллагаа зохион байгуулах тал дээр зөвлөгөө өгч ажиллаж байна. Залуучуудад гэр бүлийн боловсрол олгох, залуу гэр бүл болон залуучууд тулгамдсан бэрхшээлээ хамтран даван туулах, сэтгэл зүйн дэмжлэг үзүүлэх, хорт зуршил, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, эрүүл дадал, хэвшилтэй иргэн болж төлөвшүүлэх зорилгоор Дүүргийн Залуучуудын зөвлөл, 1-19 хороодын залуучуудын зөвлөлийн гишүүдийн дунд “Цэвэр агаар, эрүүл ирээдүй” арга хэмжээ зохион байгуулж нийт 46 залуучууд хамрагдаж Богд ууланд нэг өдрийн явган аялал хийв.</p>	
1.3 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ, ХАМГААЛАЛ			
12	1.3.1 Ахмадын амралт, сувиллын	Ногоон булан дахь Ахмадын амралт сувилал нь НХЕГазраас зарласан тендерт	50

	<p>үйл ажиллагааг дэмжин ажиллаж, төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд “Ахмадын асаргаа сувилгаа”-ны төвийн барилгын ажлыг эхлүүлнэ.</p>	<p>оролцож, 400 ахмад хүлээн авах эрх авсан. 2017 оны байдлаар 200 гаруй ахмадыг амраасан ба мөн дүүргийнхээ хороод, ахмадын байгууллагуудтай хамтран ажиллаж байна. Тус амралтын газар нь тайлант хугацаанд нийт 60 гаруй сая төгрөгийн орлоготой ажилласан ба үйл ажиллагааныхаа орлогоор хөгжмийн заалны тоног төхөөрөмж, бялдаржуулах танхимын тоног төхөөрөмжийг нийт 7,2 сая төгрөгөөр шинэчилж, амралтын гэрүүдийн ор, зөөлөн эдлэлийн шинэчлэл хийсэн. Мөн дүүргийн төсвийн 3.0 сая төгрөгийн хөрөнгөөр уурын зуухны яндан, насос солих ажлыг хийж гүйцэтгэсэн боловч 2018 онд гал түймэрт өртөн дүүргийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар “Ногоон булан” ахмадын амралт сувиллын газрыг шинэчлэн байгуулахаар зураг төсвийн ажлыг гүйцэтгэж, засварын ажлын тендерийг зарласан.</p> <p>Тус дүүргийн 7 дугаар хороонд 7, 8, 9, 10, 11 дүгээр хорооны иргэд үйлчлэх, 14 дүгээр хороонд 12, 13, 14, 15 дугаар хорооны иргэд үйлчлэх хүүхэд, залуучууд, ахмад настанд зориулсан хөгжлийн төв, спорт заалны цогцолбор барих ажлыг “Тэргүүн чансаа” ХХК, “Баян могод” ХХК тус тус гүйцэтгэж суурийн ажлыг эхлүүлээд байгаа бол 19 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт 16, 17, 18, 19 дүгээр хорооны иргэд, хүүхэд, залуучууд, ахмад настанд зориулсан хөгжлийн төв, спорт заалны цогцолбор байгуулан бүрэн ашиглалтад оруулаад байна. Нийслэлийн төсвийн 50,0 төгрөгийн хөрөнгөөр дүүргийн 9 дүгээр хорооны хуучин өрхийн эмнэлгийн барилгыг “Ахмадын өргөө” болгон гадна фасад засвар, дотор засварыг “Мекон” ХХК засварлаж дуусгасан.</p>	
13	<p>1.3.2 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн амьдралд оролцох боломжийг бүрдүүлэхэд анхаарч, барилга байгууламж, зам талбайн стандартыг хангуулна.</p>	<p>Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар, Японы ОУ-ын JICA байгууллагатай хамтран төрийн болон үйлчилгээний байгууллагуудын үйлчилгээ, явган хүний гарц, гэрлэн дохио, замын уулзваруудын хүртээмжид үнэлгээ хийх Ажлын хэсэг байгуулагдан дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын байр болон харьяа хэлтэс, өрхийн эрүүл мэндийн төв, худалдааны төвүүдэд зөвлөгөө, зөвлөмж өгч ажилласан. Дүүрэгт шинээр байгуулагдсан цэцэрлэгүүдийн орц гарц, ариун цэврийн өрөөг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд зориулан тохижуулсан бөгөөд 2017 онд Дэлхийн Зөн Монгол ОУБ-ын 52,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 49 дүгээр сургуулийн ариун цэврийн өрөөнүүдийг засварлан тохижуулсан ба хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд зориулсан ариун цэврийн өрөөг тусгайлан тохижууллаа. Мөн 2018 онд Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн “Жаргалтай амьдрал-жаргалтай үрс” төслийн хүрээнд дүүргийн 12 ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн орц, гарц, ариун цэврийн өрөөг засварлахаар зураг төсвийн ажил хийгдсэн. Нийслэлийн төсвийн 60,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар дүүргийн 17 дугаар сургуульд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн гадна орц, гарц, үүдний хаалга, 1 давхрын 00, 3 давхарт хананы бариул зэргийг хийж гүйцэтгэсэн. Швейцарын хөгжлийн агентлагийн санхүүжилттэй Азийн сангийн</p>	50

		<p>хэрэгжүүлж байгаа Хотын Засаглалыг сайжруулах төслийн хүрээнд дүүргийн 16 хорооны цогцолбор байрны үүдний хэсэгт 18,0 сая төгрөгний төсөвтэй Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд зориулсан налуу шат бий болгох ажлыг “Мөлүү хээр” ХХК хийж дууссан.</p> <p>Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг нийгмийн амьдралд татан оролцуулах зорилгоор хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн спорт тэмцээнийг суугаа волейбол, шатар, ширээний теннис, нисдэг тавгийн төрлөөр зохион байгуулж, нийт 81 иргэн хамрагдан тэмцээний төрөл тус бүрээр шилдгүүдийг шалгарууллаа. Мөн тэдний сэтгэл санааг дэмжих зорилгоор “Нийгэмд үйлчилдэг” ТБ Байгууллагатай хамтран хөгжлийн бэрхшээлтэй болон хөгжлийн бэрхшээлтэй эцэг, эх зэрэг 12 иргэнийг Өвөрхангай аймгийн Хархорин сумын “Эрдэнэзуу хийд”-тэй танилцуулах, бие даан амьдрах чадварыг нэмэгдүүлэх сургалтад хамруулах ажлыг 2018 оны 05 дугаар сарын 25-27-ний өдрүүдэд зохион байгууллаа. Дүүргийн Засаг даргын 2017 оны А/198 дугаар захирамжаар байгуулагдсан дүүргийн хөгжлийн бэрхшээлтэй Хүүхдийн Эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын салбар комиссын хурлыг 7 хоног бүрийн мягмар гарагт тогтмол хуралдуулж, хөгжлийн бэрхшээлтэй нийт 301 хүүхдийг байнгын асаргаа тогтоож, халамжийн үйлчилгээнд хамруулж, 19 хүүхдийг сургууль, цэцэрлэгт зуучилсан байна. Оросын Холбооны Улсын Өвөр байгалийн Улсын их сургууль, Тэгш хамруулах боловсролын бүсийн төв, Өвөр байгалийн хязгаарын Хөдөлмөр, хүн амын нийгмийн хамгааллын яамны дэргэдэх Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн Нийгэм-Эрүүл мэндийн сэргээн заслын “Росток” төвтэй хамтран ажиллах түншлэлийн гэрээг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд тархины саажилтын тулгуур хөдөлгөөний тогтолцооны эмгэгийн үед хөдөлгөөн байрлалын мэдрэхүйг засах хөдөлгөөн заслын шинэ технологи “Адели” эмчилгээний өмсгөл, “Атлант” хийт өмсгөл, морин заслын эмчилгээг Монгол Улсад нэвтрүүлэн, дүүргийн Эрүүл мэндийн төвийн сэргээн заслын мэргэжлийн эмч нарыг тус эмчилгээний арга зүйд сурган Адели-8ш, Атланта 10ш өмсгөлтэйгөөр сэргээн засах эмчилгээг эхлүүлээд байна.</p>	
14	<p>1.3.3 Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж, нийгмийн халамж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.</p>	<p>Нийгмийн халамжийн чиглэлээр төрөөс үзүүлж буй үйлчилгээг иргэдэд чанартай хүртээмжтэй, ил тод хүргэх чиглэлээр 2017 онд Нийгмийн халамжийн тэтгэврийг 2570 иргэнд 3.478.949.360 төгрөг, Нийгмийн халамжийн тэтгэмжийг 3053 иргэнд 1.791.104.710 төгрөг, Онцгой тохиолдлын болон амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмжийг 3017 иргэнд 1.371.612.180 төгрөг, Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээг 219 иргэнд 92.386.500 төгрөг, Ахмад настны тусламж, хөнгөлөлтийг 6315 ахмад настанд 1.572.795.680 төгрөг, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт тусламжийг 2197 иргэнд 530.261.613 төгрөг, Алдар цолтой ахмад настанд төрөөс олгож</p>	50

		<p>буй мөнгөн тусламжийг 180 иргэнд 322.226.800 төгрөг, Жирэмсэн нярай хөхүүл хүүхэдтэй эхэд олгох тэтгэмжийг 7080 эхэд 1.608.617.800 төгрөг, Алдарт эхийн одонгийн тэтгэмжийг 8532 эхэд 1.106.120.000 төгрөг, Насны хишгийг 6563 иргэнд 1.054.550.000 төгрөгийг тус тус олгосон бол 2018 онд Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт-2399 хүнд 4.226.903.800 төгрөг, Нийгмийн халамжийн тэтгэмж-3237 хүнд 2.402.251.455 төгрөг, Онцгой тохиолдлын болон амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж- 2706 хүнд 1.708.255.030 төгрөг, Ахмад настны тусламж, хөнгөлөлт-15623 хүнд 2.153.846.679 төгрөг, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт тусламж- 6006 хүнд 840.692.418 төгрөг, Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээнд 416 хүнд 140.687.740, Жирэмсэн нярай хөхүүл хүүхэдтэй олгох тэтгэмж-4328 хүнд 756.974.750 төгрөг, Нийгмийн эмзэг бүлэгт Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээнд- 13465 хүнд 1.808.391.696 төгрөгийг үйлчилгээнд тус тус хамруулав. Алдар цолтой ахмад настанд төрөөс олгож буй мөнгөн тусламж-176 хүнд 373.844.000 төгрөг, Алдарт эхийн одонгийн тэтгэмж-8615 хүнд 1.172.160.000 төгрөг, Насны хишиг-7209 хүнд 1.115.560.000 төгрөг, Цалинтай ээж-9302 хүнд 4.510.878.000төгрөг, өрх толгойлсон эх, эцэг-179 хүнд 162.720.000 төгрөгийн үйлчилгээнд 111985 хүнд 7.339.487.200 төгрөгийг тус тус хамруулан ажиллалаа.</p>	
15	<p>1.3.4 Хүн амын хөгжлийг дэмжсэн гэр бүлд зөвлөн туслах, зорилтод бүлэг рүү чиглэсэн халамж үйлчилгээг дэмжсэн төслүүдийг хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>“Зорилтот өрхийн хөгжил, хамгааллыг сайжруулах үндэсний хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх чиглэлээр дүүргийн Засаг даргын 2018 оны А/158 дугаар захирамжаар “Хүн амын хөгжлийн асуудлаарх Орон нутгийн салбар хороо”-г байгуулан ажиллаж байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд өрхийн амьжиргааны түвшин тогтоох судалгааны оноог үндэслэн хөтөлбөрт хамруулах нийт 530 өрхийг сонгож, хороодын Амьжиргааг дэмжих зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж, сонгогдсон 530 зорилтот өрхийн 240 иргэнийг мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалтад, 53 иргэнийг байнгын ажлын байранд, 31 иргэнийг нийтийг хамарсан ажилд, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төсөл хөтөлбөрт-18 иргэн, амьдрах ухааны сургалт-52 иргэн, мэргэжил олгох сургалт-11 иргэн, гэр бүлийн боловсрол олгох сургалт-58 иргэн, сөрөг зан үйл хандлага өөрчлөх сургалт-59 иргэн, улсын бүртгэлийн үйлчилгээг -27 иргэнд тус тус үзүүлж, 3 өрхийг гэр оронтой болгосон. Дэлхийн Зөн Монгол ОУ-ын байгууллагын “Чингэлтэй-ОНХХөтөлбөр”, “Хайлааст-ОНХХөтөлбөр”-үүдтэй хамтран зорилтот бүлгийн өрх, иргэдийг чадваржуулах, дэмжин туслах зорилготой “Гэрээр айлчлагч аргачлал” төслийг 7-19 дүгээр хороодын нийт 105 өрхийн 500 гаруй хүнийг хамруулан хэрэгжүүлж байна. Гэрээр айлчлагч хөтөлбөрийн хүрээнд 13 дугаар хороо "БИД НЭГ ГЭР БҮЛ- ЭРҮҮЛ АМЬДРАЛ" сарын аяныг зохион байгууллаа. Хорооны иргэд, цогц төгсөлтийн аргачлал болон гэрээр айлчлагч төсөл хөтөлбөрт хамрагдсан зорилтот өрхийн 75 иргэд оролцсон. Өрхийн хэрэгцээ</p>	50

		шаардлагад тулгуурлан өрх толгойлсон /эцэг/ эх, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, ахмад настан, зорилтот бүлгийн нийт 397 иргэн дүүргийн Засаг даргад хандаж тусламж, дэмжлэг хүссэн өргөдөл, хүсэлт ирүүлснээс “Нийгмийн халамж үйлчилгээ үзүүлэх журам”-ын дагуу 280 иргэний өргөдөл хүсэлтийг шийдвэрлэсэн. Өргөдөл, хүсэлтийг шийдвэрлэх боломжгүй нийт 136 иргэнд албан бичгээр хариу өгсөн ба 25 иргэний өргөдөл судлагдаж байна.	
16	1.3.5 Хүүхдийн эрхийг хамгаалах, нийгмийн амьдралд идэвхтэй оролцох, оюун ухаан, авьяас билэг, бие бялдар, ур чадварыг нь хөгжүүлэхэд чиглэсэн “Жаргалтай гэр бүл” хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн хурлаар батлуулан хэрэгжүүлнэ.	Дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны 25 дугаар тогтоолоор 3 зорилтын хүрээнд 21 үйл ажиллагаа бүхий “Жаргалтай гэр бүл”, хөтөлбөрийг боловсруулан батлуулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Хөтөлбөрийн биелэлт 2017 онд 89,3 хувийн, 2018 онд “Бүрэн хангалттай” дүгнэгдлээ. Хөтөлбөрийн хүрээнд хүүхдийн хөгжлийг хангах чиглэлээр өссөн дүнгээр 54 удаагийн сургалтаар 6000, 7 тэмцээн уралдаанд 1327 хүүхдийг хамруулж, орон нутагт хүүхдийн асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч, үрчлэлтэд хяналт тавих ажлын хэсгийн 26 удаагийн хуралдаанаар нийт 195 хүний асуудлыг хэлэлцэж шийдвэрлэсэн байна. Мөн гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх, гэр бүлийн боловсролыг дээшлүүлэх чиглэлээр 40 сургалт, өдөрлөг, үйл ажиллагаанд 4600 гаруй иргэдийг хамруулан ажиллаж, гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх таслан зогсоох хороодын хамтарсан багийг чадваржуулах сургалт үйл ажиллагааг 28 удаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 879 хүнийг хамруулан ажиллалаа. Тус хөтөлбөрийн хүрээнд дүүргийн төсвөөс нийт 500,2 сая төгрөг зарцуулсан.	70
ХОЁР: ЖАРГАЛТАЙ ИРЭЭДҮЙ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖИЛ			
2.1 ЭДИЙН ЗАСАГ			
17	2.1.1 Монгол Улсын төсөв, санхүүгийн талаарх хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд дүүргийн төсвийн тэнцвэрт байдал, эдийн засгийн бие даасан байдлыг бэхжүүлэн, нутгийн захиргааны байгууллагаас дэвшүүлсэн зорилтыг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгө санхүүгийн нөөц бүрдүүлэн ажиллана.	Монгол Улсын Засгийн газрын 2014 оны “Төсвийн зарлагын хэмнэлтийн горимд шилжүүлэх тухай” 147 дугаар тогтоол, 2015 оны “Төсвийн зардлыг бууруулах тухай” 230 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд төсөвт байгууллагын санхүүжилтийн эрх болон холбогдох зардлуудыг өдөр тутам үндсэн баримтаар хянан, гүйцэтгэлээр нь олгосон. 2017 оны батлагдсан төсөвт тусгагдсан гэрэл цахилгаан, халаалт дулаан, цэвэр бохир усны үнэ, тариф тооцооллын үндэслэлийг үндсэн нэгжид удирдамж өгч, шалган зааварчлах зохион байгуулалтын ажлууд хийгдсэн. Түлш, нүүрсээр халдаг хороодын цогцолбор байруудад шаталтын хувь өндөртэй нано болон бусад технологийн бүтээгдэхүүн нэвтрүүлэх зорилго тавин судалгааны материалыг нэгтгэж, хороодын удирдлагуудад өөрийн хорооны бичиг хэрэг, хангамжийн материалын зардлын зарцуулах саналын эрхийг өгөх замаар тус зардлуудын хязгаарыг тогтоож үр ашигтай, хэмнэлттэй зарцуулах арга замыг нээлттэй болгосон. Дүүргийн төсөвтэй харилцагч төсөвт байгууллагуудаас сар бүрийн төсвийн гүйцэтгэлийн	50

		<p>зарлагын мэдээг хянан хүлээн авч нэгтгэснээр төсвийн зардлыг бууруулах оновчтой аргыг олоход шаардлагатай судалгааны суурь баазыг нэмэгдүүлэх, зардал тус бүрээр нарийвчлах, оновчтой дүн шинжилгээ хийх нөхцөлийг бүрдүүлсэн. Монгол Улсын Их Хурлын 2016 оны 47 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийн хүрээнд дүүргийн хэмжээнд төсвөөс гаргаж байсан гар утасны зардлын санхүүжилтийг зогсоож, 1 өдөр явах авто машины шатахууны зардлыг 40 км-ээс хэтрүүлэхгүй байхаар тооцсон. Монгол Улсын Их Хурлын 2017 оны 29 дүгээр тогтоолын хэрэгжилтийн хүрээнд төрийн албанаас өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох болон хүндэтгэн үзэх бусад шалтгаанаар чөлөөлөгдсөн албан хаагчийн орон тоонд нөхөн томилгоо хийхгүй байж, ажил үүргийн хуваарийг өөрчлөх замаар зохицуулалт хийн ажилласан. Сангийн сайдын 2018 оны 134 дүгээр тушаалаар батлагдсан төсвийн захирагчийн төсөвт өөрчлөлт хийх журам цаашид төсвийн төлөвлөлтийг сайжруулах, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу үр ашигтай, хэмнэлттэй зарцуулахад анхаарч ажиллах тухай хэлтсийн даргын 4/1497 тоот бичгийг 56 төсөвт байгууллагад хүргүүлж ажилласан.</p>	
18	<p>2.1.2 Дүүргийн өмч хөрөнгийн ашиглалтын сайжруулан, нэмэгдүүлнэ. менежментийг үр ашгийг</p>	<p>2017 онд дүүргийн төсөв, дүүргийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн нийт 7,7 тэрбум төгрөг бүхий 92 ажлыг, 2018 онд дүүргийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж дууссан 69 төсөл арга хэмжээ, дүүргийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдэж дууссан 27 төсөл арга хэмжээ нийт 96 төсөл арга хэмжээний орон нутгийн өмчид хүлээн авч бүртгэх ажлын хэсэг хүлээн авч холбогдох байгууллагын өмч, бүртгэлд тусгах ажлыг зохион байгууллаа.</p> <p>Дүүргийн 17 дугаар хорооны Ахуйн үйлчилгээний төвийн байрны ашиглалтыг хариуцуулах гэрээг дүүргийн Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн хэлтэстэй, 14 дүгээр хорооны Халуун ус ахуйн үйлчилгээний төвийн ашиглалтыг хариуцуулах гэрээг “Эхлэл” иргэдийн бүлэгтэй, 17 дугаар хорооны Олон нийтийн заалны ашиглалтыг хариуцуулах гэрээг иргэн Д.Отгонбаяртай, дүүргийн өмчийн арчлалт, хамгаалалтыг хариуцуулах гэрээг дүүргийн Тохижилт үйлчилгээний компанитай тус тус байгуулан ажилласан. Дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2016 оны 51 дүгээр тогтоолоор шилжиж ирсэн “Амар тайван Чингэлтэй хөтөлбөр”-ийн хүрээнд сууриллуулсан 284,9 сая төгрөгийн үнэ бүхий хяналтын камеруудыг Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2017 оны А/81 дугаар тушаалаар, “Хот тохижилтын газар” ОНӨААТҮГ-аас балансас балансад шилжин ирсэн 506,8 сая төгрөгийн тээврийн хэрэгслүүдийг Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2017 оны А/65 дугаар тушаалаар, Нийслэлийн төсвийн 172,6 сая төгрөгийн хөрөнгөөр хийгдсэн хогийн сав хог ачих төхөөрөмжүүдийг Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2017 оны А/72 дугаар тушаалаар, Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны “Нийслэл, дүүргийн өмчийн эд</p>	70

		<p>хөрөнгийн үзлэг, тооллогын мөрөөр авах арга хэмжээний тухай” 04 дүгээр тогтоолоор 4,7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг тус тус дүүргийн өмчид бүртгэн авч ажилласан. Нийслэлийн Өмчийн Харилцааны газрын даргын А/406 дугаар тушаал, Эргэлтийн бус хөдөлгөөн хариуцсан комиссын 2017 оны 07 дугаар сарын 27-ний өдрийн хурлын шийдвэрийн дагуу 29,520,000 төгрөгийн зөөврийн ажлын байрыг дүүргийн Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих Бизнес Инкубатор төвийн балансад шилжүүлэн ажилласан. Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны А/863 тоот Барилга байгууламж балансаас балансад шилжүүлэх тухай захирамжийг үндэслэн 1,390,871,595 төгрөгийн үнэ бүхий Нийслэлийн нутгийн захиргааны 3 дугаар байрны А корпусыг дүүргийн Засаг Засаг даргын Тамгын газрын балансад бүртгэн авч ажилласан. Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2018 оны 39 дүгээр тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын 2018 оны А/385 дугаар захирамжийг үндэслэн Дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2018 оны 238 дугаартай Хөрөнгө бүртгэх тухай тушаалаар дүүргийн төсвийн хөрөнгөөр хийгдсэн 12 дугаар хорооны Жишиг өрхийн эмнэлгийн барилгыг дүүргийн өмчид бүртгэсэн. Монгол Улсын Засгийн газрын 2016 оны 193 дугаар тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны А/713 дугаар захирамжийг үндэслэн дүүргийн Засаг даргын 2017 оны А/685 дугаар захирамжаар Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн газар эзэмших, ашиглах эрхийг үнэлэн санхүүгийн тайланд тусгах, болон орон нутгийн өмчийн үл хөдлөх хөрөнгийг дахин үнэлэх зохион байгуулах бүхий ажлын хэсгийг 11 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулан дүүргийн нутаг дэвсгэрт байрлах дахин үнэлгээнд хамрагдах төсөвт байгууллагуудад үл хөдлөх хөрөнгийн дахин үнэлгээ хийх ажлын бэлтгэлийг хэрхэн хангах тухай зөвлөмж, төрийн болон орон нутгийн өмчийн үл хөдлөх хөрөнгийн бүртгэл, дахин үнэлгээний гарын авлагыг хүргүүлэн ажилласан. Дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2018 оны 11 дүгээр сарын 17 өдрийн А/424 дүгээр тушаалаар Жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллогыг хийлээ.</p>	
19	2.1.3 Дүүргийн гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн гадаад орнуудын сайн туршлагыг нэвтрүүлж, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.	<p>Гадаад харилцааны хүрээнд 2017 онд: Япон Улсын Шизуока мужийн Засаг дарга Кавакцу Хэйтагийн урилгаар дүүргийн Засаг дарга Ж.Эрдэнэбат тэргүүтэй албаны хүмүүс 2017 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдрөөс 03 дугаар сарын 24-ний өдрүүдэд ажлын айлчлал хийсэн. Уг айлчлалаар тус мужийн хоттой шинээр хамтын ажиллагаагаа эхлүүлэн, цаашид боловсролын чиглэлээр хамтран ажиллахаар тохиролцсон. БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Хөлөнбуйр аймгийн Манжуур хотын Ардын Их Хурлын дарга Го Цзин Мины урилгаар дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгч Л.Баярсайхан тэргүүтэй Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргын Тамгын газрын хамтарсан ажлын хэсэг 2017 оны 04 дүгээр сарын 10-14-ны өдрүүдэд</p>	70

		<p>Манжуур хотод ажлын айлчлал хийсэн. Тус айлчлалын хүрээнд 7 дугаар сард болох БНХАУ-ын Хойд бүсийн олон улсын шинжлэх ухаан, технологийн 14 дэх удаагийн үзэсгэлэнд дүүргийн жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийг оролцуулах, Манжуур хотод “Чингэлтэйд үйлдвэрлэв төв”-ийг нээх талаар холбогдох албаны хүмүүстэй уулзалт яриа хэлэлцээрийг хийлээ. Айлчлалын хүрээнд Манжуур хотын их сургуулийн Оюутны парк хүлэмжийн ногоон байгууламж, төлөвлөлт, тохижилт, гэрэлтүүлэг, гэрлэн чимэглэлийн технологи, стандарт, түүний арчлалт, хамгаалалт, Спортын цэцэрлэгт хүрээлэн, Манжуур хотын технологи дамжуулах олон улсын төв, жишиг хорооллын тохижилт зэрэгтэй танилцаж туршлага судалсан. Дүүргийн Засаг дарга Ж.Эрдэнэбат Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Инчон хотын Сонам дүүргийн Мёнжи Олон улсын эрүүл мэндийн төвийн менежер Жей Шим нар Чингэлтэй дүүрэг, Мёнжи эмнэлэг хооронд хамтын ажиллагааны тогтолцоог байгуулж, харилцан дэмжлэг тусалцаа үзүүлэх, эмнэлгийн чанартай үйлчилгээг үзүүлэх зэргээр эмнэлгийн үйл ажиллагааны хөгжлийг эрэлхийлэх зорилготой санамж бичгийг үзэглэсэн. Тус хамтын ажиллагааны санамж бичгийн хүрээнд дүүргийн Хүүхдийн амбулаторид Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Сөүл хотын Мёнжи эмнэлгээс нарийн мэргэжлийн эмч нарыг урьж авчран урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг зохион байгуулсан. Мөн энэхүү санамж бичгийн хүрээнд 2017 оны 12 дугаар сарын 13-наас 17-ны өдрүүдэд дүүргийн 3 дугаар хорооны иргэн Ш.Анударь тус эмнэлэгт зүрхний тосгуур хоорондын таславчний цоорхойн мэс заслын хагалгаанд үнэ төлбөргүйгээр орж, мэс засал амжилттай болсон. ОХУ-ын Өвөр Байгалийн Их сургуультай 2017 оны 11 дүгээр сарын 17-нд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн сэргээн заслын тусламж, боловсрол, шинжлэх ухааны чиглэлээр хамтран ажиллах тухай санамж бичиг байгуулсан. Мөн Дүүргийн Засаг дарга Бүгд Найрамдах Унгар Улсын Монгол дахь Худалдааны төлөөлөгчийн газрын Ерөнхий захирал Ризак Шандор тэргүүтэй 3 төлөөлөгчдийг хүлээн авч, хамтран ажиллах санамж бичиг байгуулав. Тус санамж бичгийн хүрээнд хоёр тал дэд бүтэц, байгаль орчин, эрүүл мэнд, хөдөө аж ахуй, соёл боловсролын чиглэлээр хамтран ажиллах юм. Дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, Олонлог сургуультай хамтран “Олон Улсын математикийн олимпиад”-ыг 2017 оны 12 дугаар сарын 22-ноос 26-ны өдрүүдэд амжилттай зохион байгууллаа. Тус олимпиадад ОХУ-ын БН Буриад Улсын Улаан-Үд хотын Советский дүүрэг, Казахстан Улсын Алма-Ата хот, БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Шилийн гол аймгийн Шилийн гол хот, Эрээн хотын нийт 17 багш сурагчид оролцов. Иран, Япон Улсын сурагчид онлайн цахим хэлбэрээр оролцсон юм.</p> <p>2018 онд: Гадаадын улс орон, хот, дүүрэгтэй шинээр хамтын ажиллагаа тогтоох хүрээнд Бүгд Найрамдах Социалист Вьетнам Улсаас Монгол Улсад суугаа Онц бөгөөд</p>	
--	--	---	--

		<p>Бүрэн эрхт Элчин сайд Доан Тхи Хыөнг-ийг дүүргийн Засаг дарга хүлээн авч уулзан тус улсын Хо Ши Мин хотын аль нэгэн дүүрэгтэй жижиг дунд үйлдвэрлэл, боловсрол, аялал жуулчлал, нийгэм эдийн засгийн болон бусад салбар чиглэлийн хамтын ажиллагаа тогтоох тал дээр санал солилцов. Гадаад улс орнуудын сайн туршлагаас нэвтрүүлэх болон дүүргийн “Өрхийн хөгжлийг дэмжих жил” –ийн хүрээнд БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Эрээн хотын “Чөлөөт худалдааны бүс”-ийн үйл ажиллагаатай танилцах, дүүргийн өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүнийг борлуулах, боломжийг судлах зорилгоор албаны хүмүүс гадаад албан томилолтоор ажиллаж, улмаар үүний үр дүнд 2018 оны 01 дүгээр сарын 10-17-ны өдрүүдэд тус хотод зохион байгуулагдсан “Хятад-Монголын Цагаан сарын үзэсгэлэн”-нд дүүргийн жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчид оролцож, бараа бүтээгдэхүүн борлуулан харилцан туршлага солилцсон. Дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргын Тамгын газрын албан хаагчдын төлөөлөл Япон улсын Нийгата мужийн Госен хотод томилолтоор ажиллан сурагч солилцоо хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, саарал усны хэрэглээг нэмэгдүүлэх чиглэлд туршлага судалж ирсэн. Бүгд Найрамдах Турк Улсын Анкара хотын Синжан дүүргийн Засаг даргын урилгаар гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн чиглэлээр туршлага судлах, гэр хорооллын дахин төлөвлөлт, хог боловсруулалт, ногоон байгууламж болон бусад салбар дахь харилцаа, хамтын ажиллагаагаа өргөжүүлэх зорилго бүхий Чингэлтэй дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын даргаар ахлуулсан баг 2018 оны 04 дүгээр сарын 24-ний өдрөөс 2018 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрийн хугацаанд албан томилолтоор ажилласан. Томилолтын хугацаанд Синжан дүүргээс санаачлан хэрэгжүүлж байгаа дахин төлөвлөлт, хог ангилан боловсруулах үйлдвэрийн үйл ажиллагаа, тохижилт, ногоон байгууламжийн чиглэлээр хэрэгжүүлж байгаа төсөл хөтөлбөрүүдтэй танилцаж, туршлага судалсан. БНХАУ-ын Өвөр Монголын өөртөө засах орны Ордос хотын ажил мэргэжлийн дээд зэргийн дунд сургуулийн зочид төлөөлөгчдийг дүүргийн Засаг дарга хүлээн авч, багш солилцооны төрөл бүрийн үйл ажиллагаа явуулах, туршлага судлах, сайн технологи, арга зүйг орон нутагтаа нутагшуулахаар санал солилцсон. Тус ажлын үр дүнд дүүргийн ерөнхий боловсролын сургуулиудын монгол хэлний судлагдахууны баг БНХАУ-ын Өвөр Монголын өөртөө засах орны Ордос хотын ажил мэргэжлийн дээд зэргийн дунд сургуульд зочилж, туршлага солилцсон. Чингэлтэй дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, Монголын Үндэсний Хүмүүнлэгийн хороо болон Бүгд Найрамдах Итали улсын “Глобал Тема” олон улсын хүмүүнлэгийн байгууллага хооронд хамтран ажиллах санамж бичигт гарын үсэг зурсан. Санамж бичгийн хүрээнд талууд ажлын байр нэмэгдүүлэх, агаар, хөрсний бохирдлыг бууруулах, орон сууцжуулах чиглэлээр хамтарсан төсөл, хөтөлбөр</p>	
--	--	--	--

		хэрэгжүүлж хамтран ажиллана. Мөн Япон Улсын Шизуока мужийн Яйзү хоттой хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх зорилгоор спортын салбар болон бусад салбаруудад хамтран ажиллахаар харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулсан. Мөн Япон Улсын Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийн “Улаанбаатар хотын бага, дунд сургуулийн барилга, байгууламжийг сайжруулах төсөл”-ийн хүрээнд дүүргийн 7 дугаар хороонд дэлхийн жишигт нийцсэн 720 хүүхдийн суудалтай дунд сургуулийн барилгын ажлыг эхлүүлсэн ба “Өвсний үндэс-Хүний аюулгүй байдлыг хангах” буцалтгүй тусламж хөтөлбөрийн хүрээнд дүүргийн 103 дугаар цэцэрлэгийн засварын төслийг хэрэгжүүлэх гэрээнд гарын үсэг зурсан.	
20	2.1.4 Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний худалдан авах үйл ажиллагааг олон нийтэд ил тод болгож, “Шилэн тендер шалгаруулалт” бодлого хэрэгжүүлэн, сонгон шалгаруулалтын ил тод байдал, иргэд олон нийтийн оролцоог хангана.	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний худалдан авах үйл ажиллагааг зохион байгуулах ажлын хүрээнд 2017 онд нийт 13 691 835 750 төгрөгийн 136 төсөл арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулснаас 334 169 293 төгрөгийн 3 төсөл арга хэмжээг цахим хэлбэрээр, 2018 онд нийт 11 192 622,1 төгрөгийн 94 төсөл арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулснаас 1 979 179,8 төгрөгийн 32 төсөл арга хэмжээг цахим хэлбэрээр төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим систем www.tender.gov.mn цахим хуудсаар зохион байгуулан гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулсан. Худалдан авах ажиллагаанд ил тод, өрсөлдөх тэгш боломжтой, үр ашигтай, хэмнэлттэй, хариуцлагатай байх зарчмыг хүрээнд Чингэлтэй дүүрэгт хийж хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах Үнэлгээний хороонд орж ажиллах захиалагч, иргэн, Төрийн бус байгууллагын төлөөллийг бүрдүүлэх АЗ гэрчилгээ олгох сургалтыг жил бүр зохион байгуулж нийт 49 хүн хамрагдсанаас 18 хүн худалдан авах ажиллагааны мэргэшүүлэх АЗ гэрчилгээ авсан болно. Мөн бараа, ажил, үйлчилгээний ерөнхий төлөвлөгөөг chingeltei.gov.mn , өдөр тутмын хэвлэл “Засгийн газрын мэдээ” сонинд олон нийтэд ил тод, нээлттэйгээр хэвлэн мэдээлж ажиллалаа. Тендерт оролцогчдыг өрсөлдөх тэгш боломжоор ханган тендерийн урилгыг цаг тухай бүр дүүргийн www.chingeltei.gov.mn цахим хуудаст байршуулж, нээлттэй тендерийн урилгыг өдөр тутмын “Монголын үнэн” сонинд нийтлүүлж мэдээллийн ил тод байдлыг ханган ажиллалаа.	50
21	2.1.5 Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах хүрээнд хүн амд нийгмийн даатгалын үйлчилгээг хөнгөн шуурхай хүргэж, даатгалд хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.	Нийгмийн даатгалын сангийн орлогыг нэмэгдүүлэх зорилгоор 2017 онд нийгмийн даатгалд хамрагдаагүй аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэнийг хамруулах, хуримтлагдсан авлагыг барагдуулах чиглэлээр шинээр 510 ажил олгогч, 1680 даатгуулагчийг бүртгэснээр шимтгэл тооцох цалингийн сан 1410.0 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, нийгмийн даатгалын сангийн орлого 190757.1 сая төгрөг төвлөрүүлэхээс 196796,6 сая төгрөгийн шимтгэлийн орлого төвлөрүүлж, төлөвлөгөөт зорилтоо 103,2 хувиар биелүүлсэн нь	50

		<p>өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад сангийн орлого 6039,5 сая төгрөгөөр буюу 3,1%-иар өссөн бол 2018 онд шинээр 405 ажил олгогч, 1825 даатгуулагчийг хамруулж, шимтгэл тооцох цалингийн сан 1245.3 сая төгрөгөөр нэмэгдлээ. Чингэлтэй дүүргийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа “Бөмбөгөр”, “Алтжин бөмбөгөр”, “Юмт бөмбөгөр”, “Хүчит шонхор”, “Хүчит шонхор-2”, “Нарантуул-2”, “Теди”, “Victoria”, “Цэцэг” худалдааны төвүүдэд давхардсан тоогоор 13 удаа өдөрлөг зохион байгуулснаар сайн дурын нийгмийн даатгалд 156, эрүүл мэндийн даатгалд 221 нийт 377 даатгуулагчдыг шинээр хамрууллаа. Нийгмийн даатгалын санд 2018 оны 10 дугаар сарын байдлаар нийгмийн даатгалын сангийн орлого 182479.29 сая төгрөг төвлөрүүлэхээс хүлээгдэж буй гүйцэтгэлээр 190908.35 сая төгрөгийн шимтгэлийн орлого төвлөрүүлж, төлөвлөгөөт зорилтоо 104.6 %-иар биелүүлсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад сангийн орлого 30688.28 сая төгрөгөөр буюу 19.1 %-иар өслөө. “Нээлттэй өдөрлөг- Нэг цонхны үйлчилгээ” өдөрлөгийг 1-19 дүгээр хороодод давхардсан тоогоор 24 удаа, бусад газар хэлтэстэй хамтран “Нээлттэй хаалганы өдөрлөг”-ийг 30 удаа зохион байгуулж, нийт 12000 гаруй иргэн, даатгуулагчид нийгмийн даатгалын болон эрүүл мэндийн даатгалын хууль тогтоомжоор мэдээлэл зөвлөгөө өгч ажиллалаа. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийг Хаан банкны ухаалаг үйлчилгээ ашиглан төлөх ажлыг хэвшүүлж, Хаан банкаар үйлчлүүлж нийгмийн даатгалын шимтгэлээ төлдөг аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэд 100 хувь ухаалаг үйлчилгээ ашиглан төлж байна. Төрийн банк, Хаан банкны ухаалаг үйлчилгээ ашиглан төлөгдөж байгаа нийгмийн даатгалын шимтгэл нийгмийн даатгалын сангийн нийт орлогын 52.4 хувийг эзэлж байна. Давхардсан тоогоор Хаан банкаар 11624 иргэн, Төрийн банкаар 16171 иргэн нийгмийн даатгалын шимтгэлээ банкны цахим, ухаалаг үйлчилгээг ашиглан төлсөн байна. Нийгмийн даатгалын салбарын хүрээнд Цахим үйлчилгээг хөгжүүлэх жил болгон зарлаж, энэ ажлын хүрээнд нийт 27 байгууллагын 2400 ажилтанд нийгмийн даатгалын цахим үйлчилгээг сурталчлан нийт 1520 ажилтан, албан хаагчид Нийгмийн даатгалын аппликейшнийг гар утсандаа суулгах ажлыг зохион байгууллаа.</p>	
22	<p>2.1.6 Статистикийн тоон мэдээллийн хэрэглээ, ашиглалтыг сайжруулж, үнэн зөв байдлыг ханган, мэдээ судалгааны хамрах хүрээг өргөжүүлнэ.</p>	<p>Дүүргийн нийгэм, эдийн засгийн үзүүлэлтийн эмхэтгэлийг дүүрэг үүсгэн байгуулагдсаны 25 жилийн ойн хүрээнд 1992-2016 оны динамик үзүүлэлтүүдийг гаргасан. Мөн 2014-2017 оны динамик үзүүлэлтүүдээр 16 бүлэг 66 хуудас бүхий эмхэтгэл гаргаж 4 ширхэг хэвлүүлсэн. Дүүргийн нийгэм, эдийн засгийн танилцуулгыг сар бүр эмхэтгэн нэгтгэж, Нийслэлийн статистикийн газар, дүүргийн цахим хуудсанд тогтмол байршуулж, иргэд аж ахуйн нэгж, байгууллагыг мэдээллээр хангаж байна. Хүн ам, өрхийн мэдээллийн санд бүртгүүлээгүй шинээр төрсөн 1144 хүүхдээс 1112 хүүхдийн мэдээллийг бүрэн оруулсан. Байршил тодорхойлоогүй 1256 өрхөөс 1153 өрхийн байршлыг бүрэн</p>	50

		<p>тодорхойлж засварлав. Программын алдаа 85421 байснаас 83160 алдааны мэдээллийг засварлаж, дүүргийн дүнгээр 97,4%-н гүйцэтгэлтэй байна. “Оршин суугчдын аюулгүй байдлын судалгаа”, “Орон сууцны хангамж нөхцөл байдлын судалгаа”, “хүн амын хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгаа” зэрэг 7 төрлийн судалгаа, танилцуулга бэлэн болж www.ubstat.mn цахим хуудсаар тархаасан.</p>	
23	<p>2.1.7 Монгол Улсын Татварын тухай болон бусад хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг ханган, татварын өр барагдуулалтыг стандартад хүргэж, татвар төлөгчдөд үзүүлэх үйлчилгээ, татварын бааз суурийг өргөтгөнө.</p>	<p>Дүүргийн орон нутгийн төсвийн орлогоос 2017 онд Нийслэлийн төсөвт 25,8 тэрбум төгрөг төвлөрүүлэхээс батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу 25,8 тэрбум төгрөг, 2018 онд 27,3 тэрбум төгрөг төвлөрүүлэхээс 27,3 тэрбум төгрөг төвлөрүүлж ажилласан. Дүүргийн нутаг дэвсгэр дээр үйл ажиллагаа явуулж төлбөрийн баримт олгох үүрэг бүхий 3922 бизнес эрхлэгч хувь хүн, хуулийн этгээдийн ажлын байранд очиж НӨАТУС-ийн нэгдсэн цахим төлбөрийн системийн талаар зөвлөгөө өгч ажилласнаар төлбөрийн баримт олгохгүй байгаа 2634 иргэн, аж ахуй нэгжид шаардлага гардуулан хуулийн хэрэгжилтийг хангуулан ажиллалаа. Цахим төлбөрийн баримтын системд 2017 онд шинээр 1322 иргэн, аж ахуй нэгж шинээр бүртгүүлэн холбогдсон байна. Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлд шинээр бүртгэгдсэн 487 ААН, 117 төсөвт болон ТББ нийт 604 ААНБ-ыг татвар төлөгчөөр бүртгэж, 425 хуулийн этгээдийн нэмэлт өөрчлөлтийг хийж, 25 татвар төлөгчийн шилжилт хөдөлгөөн, 30 татвар татвар төлөгч шилжиж ирснийг журмын дагуу бүртгэж бааз суурийг нэмэгдүүлсэн. 2017 оны 10 сарын 31-ний байдлаар урьд оны нийт 69,990,648.2 мянган төгрөгийн өрийн 28,599,849.1 мянган төгрөг буюу 40.8 хувийг, тайлант онд ногдсон татварын 91,118,377.3 мянган төгрөгийн ногдлоос 74,844,474.8 мянган төгрөгийг буюу 82.1 хувийг барагдуулан төсөвт төвлөрүүлээд байна. Урьд оны болон тайлант оны ногдлын дутуу үлдэгдэлд тухай бүр нь татвар хураах шат дараалсан процесс арга хэмжээг авч ажилласан.</p> <p>Дүүргийн хэмжээнд тайлант хугацаанд Нийслэл хотын албан татвар төлөгчөөр шинээр 35 ААНэгж бүртгэгдэж, 2018 оны 9 дүгээр сарын 20-ны өдрийн байдлаар 837,314.9 мян.төгрөгийг нийслэлийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна. Бараа үйлчилгээ эрхэлж, худалдан борлуулагч хувь хүн хуулийн этгээдийн НӨАТУС-д холбогдсон эсэхэд хяналт шалгалт хийх ажлын хүрээнд 4 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт торго, бөс бараа, алт мөнгөн эдлэлийн худалдаа эрхлэгч иргэн АА Нэгжийг түүврийн аргаар сонгон Монгол улсын стандартын шаардлага хангасан төхөөрөмж ашиглаж буй эсэх, төлбөрийн баримт хэвлэж буй эсэхийг шалгаж илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгуулах арга хэмжээг авч ажиллалаа. Банк бус санхүүгийн байгууллага, хадгаламж зээлийн хоршоо, валют арилжааны чиглэлээр үйл ажиллалаа эрхэлдэг татвар төлөгчдөд шалгалт хийж, Татварын албаны бүртгэл мэдээллийн системд холбогдоогүй, төлбөрийн баримт олгоогүй 23 татвар төлөгчдөд шаардлага хүргүүлэн, 6 татвар төлөгчийг төлбөрийн</p>	50

		<p>баримт олгоогүй үндэслэлээр 900,000.00 төгрөгийн шийтгэл оногдуулан прокурорын байгууллагаар хянуулсан. Сар бүр татварын тооцооллын судалгаагаар өр барагдуулах хүрэх түвшин тооцож байцаагч бүрд ялгамжтай хуваарилан ажилласнаар өр, дутуу барагдуулалт 10 дугаар сарын 31-ний байдлаар урьд оны өрийн барагдуулалт 56,1 %-тай , тайлант оны өрийн барагдуулалт 85,4%-тай тус тус барагдсан байна. Татварын ерөнхий хуулийн 13-р зүйлийн 13.6, 18 дугаар зүйлийн 18.1.1, 18.1.2-т заасан үүргээ биелүүлээгүй, улсын бүртгэлд оршин суухаар бүртгэгдсэн, хаяг байршилдаа байдаггүй, шилжилт хөдөлгөөний өөрчлөлтийг мэдэгдээгүй, оршин суугаа газар нь тодорхой бус, өртэй эрэн сурвалжлах тогтоолтой 15 ААН-ийн дэлгэрэнгүй судалгааг гарган, хаяг байршлыг тогтоох, өр төлүүлэх, шүүхэд нэхэмжлэх ажлыг хэрэгжүүлэхээр дүүргийн цагдаагийн 1,2 дугаар хэлтэстэй хамтран ажиллах албан бичиг хүргүүлээд байна. Тайлант хугацаанд ТЕГазрын тусгай дугаарын 1800-1288 утсанд ирсэн е-баримт олгоогүй тухай нийт 294 өргөдлийн мөрөөр ажиллаж, е-баримтыг нөхөн олгуулах, торгох зэрэг арга хэмжээ авч бүрэн шийдвэрлэсэн. "Гар утасны худалдаа эрхлэгч хувь хүн, хуулийн этгээдийг татварт хамрагдуулах, НӨАТУС-н хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах ажлын удирдамж"-ийг боловсруулан хэрэгжүүлж байна. Уг удирдамжийн дагуу 2018 оны 05 дугаар сарын 02-ноос 05 дугаар сарын 11-ний өдрүүдэд "Теди" худалдааны төвд гар утасны худалдаа эрхлэгчдийг НӨАТУС-д холбох удирдамжит ажлыг зохион байгууллаа. Үүнд: Тус худалдааны төвд гар утасны худалдаа эрхлэгч болон гар утасны засварын худалдаа эрхлэгч иргэн, аж ахуйн нэгжийн татвар төлөгчийн бүртгэл, тооллогыг шинэчлэн хийх, НӨАТУС-д холбогдсон эсэхэд хяналт тавьж, НӨАТУС-д холбогдоогүй иргэн, ААНэгжид НӨАТ-ын хуулийн талаар сургалт явуулж, зөвлөгөө өгөх, НӨАТУС-д холбогдох талаар мэдэгдэл болон шаардлага хүргүүлэх, заасан хугацаанд шаардлагыг биелүүлээгүй тохиолдолд холбогдох хууль, журмын дагуу арга хэмжээг авах зэрэг үйл ажиллагааг зохион байгуулсан. Энэхүү арга хэмжээний дүнд Теди худалдааны төвд үйл ажиллагаа эрхлэгч 385 хувь хүн хуулийн этгээдийг НӨАТУС-д бүрэн хамруулаад байна.</p>	
2.2 ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ			
24	<p>2.2.1 Дотоодын ажиллах хүчний нөөцийг үр дүнтэй ашиглаж, хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд нийцүүлэн жилд 2000-аас доошгүй мэргэжилтэй ажилчдыг сургаж, хөдөлмөрийн насны иргэдийг ажлын байраар хангана.</p>	<p>Ажил хайж байгаа болон зорилтот бүлгийн иргэдэд ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох зөвлөгөө мэдээллийг өгч холбогдох гарын авлага материалаар хангаж, нийт 5739 иргэнийг ажил мэргэжлийн зөвлөгөө өгөх үйлчилгээнд хамруулснаас ганцаарчилсан зөвлөгөөг 1882 иргэнд, бүлгийн зөвлөгөөг 3850 иргэнд өгсөн. Ажил идэвхтэй хайж хандсан иргэдийг бүртгэн авч ажил олгогч байгууллагаас ирсэн ажлын байрны захиалгын дагуу иргэдийг хүсэл сонирхол, дадлага туршлага, ур чадварыг нь харгалзан ажил олгогчийн шаардлагад нийцүүлэн тохирох ажлын байранд холбон зуучлах</p>	50

		<p>үйлчилгээг үзүүлснээр 3576 иргэнийг ажил хайгч иргэний бүртгэл Хөдөлмөрийн зах зээл-2 маягтаар бүртгэн авч, холбогдох мэдээллийг хөдөлмөрийн зах зээлийн LMIS-д санд бүртгэлжүүлэн оруулсан. Хөдөлмөрийн зах зээлийн LMIS программын мэдээллийн санд ажил хайгч 3576 иргэн, 271 ажил олгогч, 2786 шинэ ажлын байрыг бүртгэж, ажлын байрны захиалга авч, 2208 иргэнийг байнгын ажлын байранд зуучилсан. Мөн иргэдийн хөдөлмөрлөх хүсэл сонирхлыг нэмэгдүүлэх зорилгоор удаан хугацаанд ажил хөдөлмөр эрхлээгүй 1-19 дүгээр хорооны ажил хайгч иргэд, оюутан залуус, шилжин ирэгсэд, тусгай хэрэгцээт иргэдэд зориулсан “Ажил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох” сургалтуудыг явуулж, сургалтад нийт 570 иргэнийг хамруулсан. Хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай, ил тод хүргэх, хөдөлмөр эрхлэлтийн нийтлэг үйлчилгээний үр дүнг нэмэгдүүлэх, иргэдийг зөвлөгөө мэдээллээр хангах зорилгоор хороодын Иргэний танхимуудаар дамжуулан 10 гаруй ажлын байрны нээлттэй өдөрлөг болон мэдээллийн эх сурвалжуудаар дамжуулан 2017 онд хэрэгжүүлэх хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төсөл, хөтөлбөрүүдийн талаарх мэдээллийг иргэдэд хүргэж ажилласан. Хугацаат цэргийн алба хааж халагдан ирсэн 90 гаруй залууст хөдөлмөрийн зах зээлд бэлтгэх, ажил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох чиглэлээр зөвлөгөө мэдээлэл өгч ажилласан ба 200 гаруй байгууллагын 1200 орчим нээлттэй ажлын байрыг санал болгосон. Дээрх байгууллага аж ахуйн нэгжүүдээс “Эко констракшн” ХХК, “Шилэн хийц” ХХК, “Самшил” ХХК-тай хамтран ажиллаж, цэргийн алба хааж ирсэн 62 иргэнийг ажил хайгчаар бүртгэсэн байна.</p>	
25	<p>2.2.2 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөрийн зах зээлд тэгш оролцох боломжийг бүрдүүлж, иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлт, орлогыг нь нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн олон талт ажлуудыг зохион байгуулж, хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>Тайлант онуудад хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрийн хүрээнд “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”-ийн эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй санхүүгийн дэмжлэгт хамрагдахаар 159 төслийг хүлээн авч төсөл сонгон шалгаруулах ажлын хэсгийн санал дүгнэлтийг үндэслэн 100 төсөлд 210,5 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. Дүүрэгт хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг асарч хөгжүүлэх үйл ажиллагаа явуулж буй “Гэгээлэн” /17-р хороо/, “Шинэ хос номин оюу” /9-р хороо/, 16-р хороонд байрладаг "Сайн хөрш" нийгэмлэг, 18-р хороонд байрладаг ХТҮГ-ын харьяа Хүүхэд хамгааллын төвүүдийн үйл ажиллагааг байнга дэмжин тогтмол зардал олгох, хамрагдаж буй хүүхэд багачуудыг хөгжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах зэргээр хамтран ажиллаж байна. Мөн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн нийгмийн идэвх оролцоог нэмэгдүүлэх, тэдний сурч хөгжих боломжийг бүрдүүлэх зорилгоор дүүргийн “Чингэлтэйн боловсрол-2020” хөтөлбөрт хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг ердийн сургууль, цэцэрлэгт суралцах боломжийг бүрдүүлсэн тусгайлан заалт оруулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Тус ажлын хүрээнд Дэлхийн Зөн Монгол ОУБ-ын Хайлааст ОНХХ, Хараат бус судалгааны хүрээлэнтэй хамтран хөгжлийн бэрхшээлтэй</p>	40

		хүүхдийн боловсролд тэгш хамруулан сургах “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн гэрэлт ирээдүй” төслийг 13-19 дүгээр хороонд хэрэгжүүллээ. Мөн дүүргийн Албан бус насан туршийн боловсролын төвөөр дамжуулан “Гэгээлэн” төвд сурч хөгжиж буй хөгжлийн бэрхшээлтэй 12 хүүхдэд 7 хоногт 3 удаа 2 цагаар хөгжүүлэх, тэдний эцэг эхчүүдийг гар урлалын сургалтад хамруулах ажлыг зохион байгуулж байна. Мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалтад хамрагдах хүсэлтэй хөгжлийн бэрхшээлтэй 40 иргэн судалгаанд хамрагдсанаас 9 иргэнийг мэргэжлийн сургалтад /үсчин, оёдол, тогооч, нягтлан бодогч/ хамруулсан байна.	
26	2.2.3 Ахмад настны хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжин, ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээний “Чингэлтэй” сүлжээг өргөжүүлэн, залуу ахмад үеийн залгамж холбоог бэхжүүлнэ.	2017 онд Хөдөлмөр Эрхлэлтийн Үндэсний зөвлөлийн 2017 оны 01 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 01 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээг хэрэгжүүлэх” хөтөлбөрийн эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй санхүүгийн дэмжлэгт хамрагдахаар 57 төсөл, зөвлөх үйлчилгээний 37 төслийг хүлээн авснаас санхүүгийн дэмжлэгт 22 төсөл, зөвлөх үйлчилгээнд 8 төслийг дэмжин 240 цагийн сургалтад ажилгүй, ажил олоход хүндрэлтэй 450 гаруй иргэдийг хамруулан зохион байгуулсан. Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээг хөгжүүлэх хөтөлбөрийн хүрээнд нийт 19 төсөл хүлээн авч хяналт тавин ажилласан ба ахмад настны эргэн төлөлттэй санхүүгийн дэмжлэгт 38 төсөлд 31.500.000 төгрөг зарцуулсан. 2018 онд “Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээг хэрэгжүүлэх” хөтөлбөрийн хүрээнд аж ахуй болон өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэхэд нь зориулан эргэн төлөлттэй санхүүгийн дэмжлэг олгох арга хэмжээнд 40 төсөл, зөвлөх үйлчилгээний арга хэмжээнд 56 төслийг хүлээн авсан. Ажлын байртай танилцах ажлыг зохион байгуулан эргэн төлөгдөх санхүүгийн дэмжлэгт 19 төслийг шалгаруулан нийт 27.000.000 төгрөгийн дэмжлэг олгосон. Санхүүгийн дэмжлэгийн эргэн төлөлт, зөвлөх үйлчилгээнд хамрагдсан ахмад мэргэжилтний сургалт зохион байгуулж буй байдалд хяналт тавьж ажиллалаа.	50
27	2.2.4 Иргэдийн амьжиргааны түвшинг дээшлүүлж, ажлын байрыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн “Хамтдаа хөгжье” хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн хурлаар батлуулан хэрэгжүүлнэ.	Иргэдийн амьжиргааны түвшнийг дээшлүүлэх, ажлын байрыг нэмэгдүүлэхэд чиглэгдсэн “Хамтдаа хөгжье” дэд хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны 27 дугаар тогтоолоор батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 6 бүлэг 16 заалттайгаар батлуулан ажиллаж байна. Хөтөлбөрийн биелэлт 2017 онд 98,2 хувь, 2018 онд “Бүрэн хангалттай” дүгнэгдсэн байна. Тус хөтөлбөрийн хүрээнд дүүргийн төсвөөс 2017 онд 429,1 сая төгрөг, 2018 онд 456,9 сая төгрөгийг зарцуулсан байна. “Хамтдаа хөгжье” хөтөлбөрийн зорилтын хүрээнд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ажлын байрыг дэмжих, хувиараа болон өрхийн үйлдвэрлэл эрхэлдэг иргэдийг дэмжих, эрүүл аюулгүй ажлын байрыг бий болгож ажлын бүтээмжийг нэмэгдүүлэн ажиллаж буй аж ахуйн нэгж байгууллагыг дэмжих заалтын хэрэгжилтийг ханган ажилласан.	70

2.3 ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

28	2.3.1 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих “Чингэлтэйд үйлдвэрлэв” хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн хурлаар батлуулан хэрэгжүүлнэ.	<p>Дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны 23 дугаар тогтоолоор “Чингэлтэйд үйлдвэрлэв” хөтөлбөрийг батлуулж, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 4 бүлэг 28 заалттайгаар боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Хөтөлбөрийн биелэлт 2017 онд 100 хувийн, 2018 онд “Бүрэн хангалттай” дүгнэгдсэн. Тайлант хугацаанд жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүний борлуулалтыг дэмжих зорилгоор байгуулагдсан “Чингэлтэйд үйлдвэрлэв” салбар дэлгүүрүүдээр нийт 428 иргэний бараа бүтээгдэхүүнийг борлуулан нийт өссөн дүнгээр 476,6 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна. Өрхийн хөгжлийг дэмжих жилийн хүрээнд үйлдвэрлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүнийг сурталчлах, борлуулалтыг нэмэгдүүлэх, харилцаа, хамтын ажиллагааг дэмжих зорилгоор үйлдвэрлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүний “Чингэлтэйд үйлдвэрлэв” катологийг Smart chingeltei аппликэйшнд 167 үйлдвэрлэгчийн бараа бүтээгдэхүүнийг байрлуулж холбоо барих утасны дугаар бараа бүтээгдэхүүний зураг хаяг байршил, борлуулалтын цэг, цахим хаяг гэх мэт мэдээллийг бүрэн оруулсан. Өрхийн хөгжлийг дэмжих жилийн хүрээнд сар шинийн баярыг тохиолдуулан дүүргийн Засаг даргын Тамгын газраас дүүргийн 19 хороодын ахмад настуудад хүндэтгэл үзүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах ажлын хүрээнд дүүргийн жижиг дунд үйлдвэрлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүний борлуулалтыг дэмжих, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх зорилгоор ахмад настуудад өгч буй гарын бэлгэнд дүүргийн жижиг дунд үйлдвэрлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүнийг сонгон “Чингэлтэйд үйлдвэрлэв” нэрээр гаргах ажлыг зохион байгуулсан. Дүүргийн 7 дугаар хороонд байрлах Амуу фүүдс ХХК-ны савласан сүүтэй цай, 13 дугаар хороонд байрлах Бат сежү ХХК-ны ноосон бээлий, 16 дугаар хороонд байрлах хэвлэлийн Диамонд принт ХХК-ны цаасан уутны үйлдвэрүүдийг тус тус сонгож бэлгийн багцад оруулж, дүүргийн ахмадуудад хүндэтгэл үзүүлэх арга хэмжээнд дээрх үйлдвэрүүдийн бараа бүтээгдэхүүнийг олон нийтэд хүргэж сурталчлан ажилласан. Дүүргийн веб сайт, цахим сувгаар дамжуулан үйлдвэрлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүнийг сурталчлах, борлуулалтыг дэмжих ажлыг зохион байгуулж, “Бүтээлч Чингэлтэйчүүд” фэйсбүүк цахим хуудсаар дамжуулан 13 үйлдвэрлэгчийг, МҮОНРТ-ийн “Үйлдвэрлэгчийн цаг” нэвтрүүлгээр 12 үйлдвэрлэгчийг нийт 25 үйлдвэрлэгч хамруулан сурталчлан ажилласан. Үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг дэмжих, борлуулалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор 2017 онд дотоодын 10, гадаадын 3 үзэсгэлэн худалдаанд оролцож нийт 189,8 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн бол 2018 онд дотоодын 13 удаагийн үзэсгэлэн худалдаанд 140 гаруй үйлдвэрлэгч оролцож 38,7 сая төгрөгийн борлуулалт, гадаадын 3 үзэсгэлэн худалдаанд 45 үйлдвэрлэгч оролцон 65,8 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна.</p>	70
----	--	---	----

<p>29</p>	<p>2.3.2 Жижиг, дунд үйлдвэр, хоршооны салбарт урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын болон санхүү, зээлийн уян хатан бодлогыг хэрэгжүүлж, ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.</p>	<p>Чингэлтэй үйлдвэрлэв хөтөлбөрийн хүрээнд дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, Бизнес Инкубатор төвөөс Жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн тоног төхөөрөмжийг сайжруулах, өрхийн үйлдвэрлэгчдийг чадавхжуулах зорилгоор төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэн, тайлант хугацаанд 7-19 хорооны үйлдвэрлэл эрхлэгч 45 иргэнд 103,0 сая төгрөгийн үйлдвэрлэлийн зориулалт бүхий тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг үзүүлсэн. Дэлхийн зөн ОУБ-ын Чингэлтэй болон Хайлааст орон нутгийн хөгжлийн хөтөлбөрүүдтэй хамтран эдийн засгийн хөтөлбөрийн хүрээнд 7-18 хороодод өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн дунд тоног төхөөрөмжийн төслийн уралдааныг зохион байгуулж, Чингэлтэйн салбарт 21 иргэн төсөл ирүүлснээс 14 иргэний төсөл дэмжигдэж, 17.7 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж, Хайлааст ОННХ салбарт 42 иргэн төсөл ирүүлснээс 18 иргэний төсөл дэмжигдэж 27.8 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг, Чингэлтэй болон Хайлааст орон нутгийн хөгжлийн хөтөлбөрүүдээс нийт 32 иргэнд 45.5 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг үзүүлсэн.</p> <p>ХХААХҮЯ-ны Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сангийн хөнгөлөлттэй зээлд 6 аж ахуй нэгж, 2 иргэн 1.6 тэрбум төгрөгийн зээлд хамрагдаж 48 ажлын байр хадгалагдаж, шинээр 79 ажлын байрыг нэмэгдүүлсэн. Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн 2018 оны 01 дүгээр тушаалаар “Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээг хэрэгжүүлэх”, “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ажлын байрыг дэмжих”, “Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт, гарааны бизнесийг дэмжих”, “Ажлын байрыг дэмжих” хөтөлбөр тус тус батлагдан хэрэгжиж байна. Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн зээл, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ажлын байрыг дэмжих төсөл хөтөлбөрийн мэдээллийг үйлдвэрлэгчдэд хүргэж, жижиг зээлийн төсөл боловсруулах үйлчилгээг үзүүлж байна. үйлдвэрлэгчдэд мэдээлэл хүргэх ажлын хүрээнд зарлагдсан төсөл хөтөлбөрийн талаарх мэдээллийг БИТ-ийн хуудсанд байршуулж, мэдээллийн самбараар дамжуулж хүргэж байна. Уг ажлын хүрээнд санхүүгийн хөнгөлөлттэй нөхцөл бүхий зээлд хамрагдах хүсэлтэй 12 иргэнд төсөл бичих үйлчилгээг үзүүлсэн. 2018 оны 3 дугаар улирлын байдлаар хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ажлын байрыг дэмжих зээлд 43 иргэнийг хамруулж 17.5 сая, ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээг хэрэгжүүлэх зээлд 19 иргэн хамрагдаж 27.0 сая, Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт, гарааны бизнесийг дэмжих зээлд 16 иргэнийг хамруулж 120.0 сая, 35-аас дээш насны иргэдийг дэмжих зээлд 93 иргэн хамрагдаж 212.5 сая төгрөгийн нийт 171 иргэнийг 377 сая төгрөгийн зээлд хамруулж ажлын байрыг 350-аар нэмэгдүүлж, тоног төхөөрөмжийг сайжруулсан байна. Дэлхийн Зөн олон улсын байгууллагын Чингэлтэй, Хайлааст ОНХХ-өөс Цогц төгсөлтийн аргачлалын хөтөлбөрт хамрагдаж байгаа 92 иргэнд 172,5 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж эд материалын дэмжлэг үзүүлсэн.</p>	<p>50</p>
-----------	---	---	-----------

30	2.3.3 Бизнес инкубатор төвийг бүсчилсэн хэлбэрээр нэмж байгуулна.	<p>Бизнес инкубатор төвийн хөнгөлөлттэй түрээсийн төв байранд нийт 28 үйлдвэрлэгч тус тус бойжиж 63 ажлын байрыг бий болгоод байна. Шинээр бүртгүүлсэн болон хуучин үйлдвэрлэгчдийн ажлын байраар хангагдахаас өмнөх мөн дараах борлуулалтад 2018 оны 09 дүгээр сарын байдлаар нөхцөл байдлын судалгаа хийсэн ба судалгаанаас үзэхэд борлуулалт 6-8 хувь нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна. Дүүргийн “Хамтдаа хөгжье” хөтөлбөрийн хүрээнд 2016 онд 30 зөөврийн ажлын байр, 2017 онд 30 зөөврийн ажлын байрыг нийлүүлж, нийт 57 үйлдвэрлэгчийг 16-25 м кв хэмжээтэй зөөврийн ажлын байраар хангаснаар үйл ажиллагаа тогтмолжиж, бүтээгдэхүүний нэр төрөл 10 хувиар нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна. Тайлангийн хугацаанд үйл ажиллагаа нь доголдсон 2 ажлын байрыг буцаан татан авч оронд нь 2 үйлдвэрлэгчийг шинээр сонгон шалгаруулж, ажлын байраар хангагдаад байна. Ажлын байраар хангагдсан үйлдвэрлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүний тоо хэмжээ 15 хувь, борлуулалтын орлого 6 хувиар нэмэгдэн, нийт 140 байнгын ажлын байрыг бий болгосон байна. Мөн 2018 онд дахин 10 зөөврийн ажлын байрыг шинээр олгосон.</p>	70
31	2.3.4 Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд шинэ технологи нэвтрүүлэх, оюуны багтаамжтай үйлдвэрлэлийг голлосон инновацыг нэвтрүүлнэ.	<p>Бизнес эрхлэгчдийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, үйл ажиллагааг сурталчлах, хамтран туршлага судлах зорилгоор Багануур дүүргийн Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих төвийн ажилтан, 10 гаруй үйлдвэрлэгчдийг хүлээн авч дүүргийн Бизнес инкубатор төв, “Кластерын төв”, “Чингэлтэйд үйлдвэрлэв” худалдааны төвүүд, “Чиглэл” ХХК, Зөөврийн ажлын байрны төсөл хөтөлбөрүүдтэй танилцан туршлага судлуулж мэргэжил арга зүйн удирдлагаар ханган ажилласан. Нийслэлийн Засаг даргын хэрэгжүүлэгч агентлаг Үйлдвэрлэл Инновацын газраас хэлтсийн дарга, мэргэжилтнүүд, Дэлхийн Зөн ОУБ-ын Хан-Уул дүүрэг дэх салбарын төсөл хөтөлбөрт хамрагддаг 40 гаруй үйлдвэрлэгчид дүүргийн кластерын төвийн үйл ажиллагаатай танилцан, бизнес эрхлэгчдийн бүтээгдэхүүн үйлчилгээ, стандартын дэвшилтэт технологи, үйлдвэрлэлийг нэвтрүүлэхэд үйлдвэрлэгчид кластерын төвийн дэргэд хоршоо хэлбэрээр нэгдэн зах зээлийн судалгаатай, өөрийн бүтээгдэхүүний хаяг, логотой, экспортыг орлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх боломжийг нээсэн зэрэг нь бусад дүүргүүдийн хувьд туршлага болохуйц ажил үйлчилгээ болсон байна гэж дүгнэсэн. Кластерын төвд хамрагддаг үйлдвэрлэл эрхлэгчид Цагаан сарын баяртай холбогдуулан Монгол үндэсний дээл, хүрэм хантаас, цамц оёх захиалга өссөн ба 2-3 оёдолчид нэг баг бүрдүүлж, хувцас эсгэх, оёх, дээл хавах, шилбэ хадах зэрэг оёдлын үйл ажиллагааг дамжлагын системээр хийж гүйцэтгэсэн нь цаг хугацаа болон эдийн засгийн хэмнэлттэй үзүүлэлт гарсан. Монгол түмний уламжлалт Сар шинийн баярыг угтан дүүргийн Засаг даргын Тамгын газраас “Нэг Архангай” төрийн бус байгууллагатай хамтран “Цагаан сарын үзэсгэлэн худалдаа 2018” үзэсгэлэн худалдааны үеэр дүүргийн Кластерын</p>	70

		<p>төвийн оёдолчдоор үзэсгэлэнд оролцсон иргэдэд 250 хормогч, ханцуйвчаар буюу 1.6 сая төгрөгийн хувцсаар жигдрүүлэх ажлыг хийлгүүлсэн. Кластерын дамжлагын системийг нэвтрүүлэн ажиллаж, байгууллага аж ахуйн нэгжүүдээс оёдлын дамжлага шаардагдсан буюу олон ширхгээр үйлдвэрлэдэг ажлын хувцасны захиалгуудыг хийж гүйцэтгэсэн байна. Үүнд: Засаг даргын Тамгын газарт 512 мянган төгрөгийн өртөг бүхий сандлын бүрээс, БНСУ сурагч солилцооны хөтөлбөрөөр Монголд ирсэн 26 сурагчдад 1,2 сая төгрөгийн Монгол цамц, Одкон ХХК-ны ажилчдын хувцас 4.8 сая, Бүүдий ХХК-ны ажилчдын хувцас 6.0 сая, Япон амортизаторын ажилчдын хувцас 1.0 сая, дүүргийн Улаан загалмайн хорооны ажилчдын хувцас, форм 200 ширхэг 17.0 сая нийт 30,5 сая төгрөгийн захиалга авч хийж гүйцэтгэсэн бол бага хэмжээний захиалгат ажлын хүрээнд нийт 20.0 сая төгрөгийн ажил үйлчилгээ хийж гүйцэтгэсэн үзүүлэлттэй байна. Дүүргийн Кластерын төвд 7, 9, 10, 12, 14, 17 дугаар хорооны нийт 12 иргэн тогтмол хамрагдаж, оёдлын кластерын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байна.</p>	
2.4 ХҮНСНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ХӨДӨЛМӨР ХАМГААЛАЛ			
32	<p>2.4.1 Хүн амыг эрүүл, баталгаатай хүнсээр хангах зорилтын хүрээнд хэрэглэгчдийн хүнсний талаарх боловсролын түвшинг дээшлүүлэх олон талт ажлыг зохион байгуулна.</p>	<p>Хэрэглэгчдийн хүнсний талаарх боловсролыг нэмэгдүүлэх, шинээр гарсан хуулийг танилцуулах, хуулийн шинэчилсэн найруулгад санал авах зорилгоор Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 205, 56, 07 тоот тогтоолуудын шинэчилсэн төслийн хэлэлцүүлгийг 2017 онд 2, 2018 онд 4 удаа зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 1830 гаруй иргэн оролцож, гарсан саналыг нэгтгэн холбогдох байгууллагуудад албан бичгээр хүргүүлсэн. Хэлэлцүүлэг тус бүрд оролцсон иргэдэд хэрэглэгчийн боловсролыг дээшлүүлэх санамж бүхий <i>Архины хяналтын тухай хууль, Тамхины тухай хууль, Хэрэглэгчийн тухай хууль</i>/ тараах материалыг хүргүүлэн ажилласан.</p> <p>Монгол Улсын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсаны дагуу иргэдийг эрүүл, баталгаатай хүнсээр хангах, хэрэглэх нөхцөлийг бүрдүүлэх, хүнсний бүтээгдэхүүний хадгалалт, тээвэрлэлт, борлуулалтын тогтолцоог бий болгож, хүнсний аюулгүй сайжруулах чиглэл мөн 2018 оныг Нийслэлийн Засаг даргаас “Иргэдийн оролцоотой амьдрах орчныг сайжруулах жил”, дүүргийн Засаг даргаас “Өрхийн хөгжлийг дэмжих жил” болгон зарласантай холбогдуулан дүүргийн нутаг дэвсгэрт хүнсний, худалдааны чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг 8 том зах худалдааны төвүүдтэй хамтран ажиллах САНАМЖ БИЧИГ”-ийг байгуулж, хамтран ажиллах чиглэлийн хүрээнд 7 заалтын хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Санамж бичгийн хүрээнд Эрдэнэбулган ХХК 23,4 сая төгрөгийн барилгын иж бүрэн засварын ажил, мах, ногоо, архины тасгийг иж бүрэн шинэчлэн засварлахад 23,4 сая, агааржуулалтын системийн хэсэгчлэн засварлахад 1,2 сая төгрөгийн тус тус зарцуулан</p>	50

		<p>нийт 45 гаруй иргэний ажлын байрны нөхцөлийг сайжруулсан. Алтжин худалдааны төвөөс 9,2 сая төгрөгөөр гэрэлтүүлэг болон агааржуулалтын системийн засвар үйлчилгээ, мах ангилан ялгах, жижиглэн савлах өрөөг 1,6 сая төгрөгөөр тус тус тохижуулан хүнсний аюулгүй байдлыг ханган ажиллаж байна. Хүнсний аюулгүй байдлыг хангах ажлын хүрээнд Эрдэнэбулган, Алтжин, Хүчит Шонхор, Анко ХХК-ний гүйцэтгэх албан тушаалтнуудыг ШӨХТГ, НМХГ, Монголын жижиглэн худалдаа эрхлэгчдийн холбооны дэргэдэх Худалдааны академиас зохион байгуулсан сургалтад тус тус хамруулж, мэргэжил арга зүйн удирдлагаар ханган ажилласан.</p> <p>2018 онд Мэргэжлийн хяналтын Ерөнхий газраас төлөвлөгөөт удирдамжтай шалгалтын хүрээнд дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, харьяа аж ахуй нэгж байгууллагуудын шалгалтын хүрээнд нийслэл, дүүргийн хүн амын 60 гаруй хувийг мах, махан бүтээгдэхүүнээр хангадаг Анко, Алтжин, Эрдэнэбулган ХХК зэрэг 6 хүнсний захын үйл ажиллагаанд мониторинг хийж хууль тогтоомж, үйл ажиллагааны хэрэгжилт 70-85 хувьтай гарсан бөгөөд хэрэглэгчээ дээдэлсэн ажил үйлчилгээ эрхэлж хэвшсэн гэсэн дүгнэлтийг гаргасан.</p> <p>Хүнсний бүтээгдэхүүний хадгалалт болон тээвэрлэлт болон “Хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд нэвтрүүлэх зохистой дадал” нэвтрүүлэх сэдвийн хүрээнд эрүүл зохистой хооллолтын талаарх мэдлэг олгох 3 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж, цэцэрлэгийн хүүхдийн эцэг эх, нярав нийт 330 хүнийг хамруулсан.</p>	
33	<p>2.4.2 Худалдаа үйлчилгээний салбаруудад тавигдах стандартын хэрэгжилтийг ахисан түвшинд хүргэх зорилгоор мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран мэдээлэл, мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллана.</p>	<p>Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2014 оны “Нийслэлийн худалдаа, үйлчилгээний нийтлэг журам”-ын 07 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж, худалдаа, үйлчилгээ эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж, иргэдийн нийгмийн өмнө хүлээх хариуцлагыг тодорхойлох, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаандаа төрийн байгууллагын зүгээс мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө, зөвлөн туслах үйлчилгээг үзүүлэх зорилгоор 2017 онд 921, 2018 онд 1100 иргэн, аж ахуйн нэгжтэй “ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭРХЛЭХ ГЭРЭЭ” байгуулан хог хаягдал гаргасны төлбөр хураамжид 174.7 сая төгрөгийг, аж ахуйн дүүргийн орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэн, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд 393 гаруй аж ахуйн нэгж, иргэнийг камержуулалтад хамруулж, чиглэл тус бүрээр мэдээллийн санд бүртгэж ажилласан.</p> <p>Нийтийг хамарсан арга хэмжээний хүрээнд дүүргийн МХХ-н Хүнсний чанар, аюулгүй байдлын хяналтын улсын байцаагч, Ургамал, хорио цээр, чанарын хяналтын улсын байцаагч, Ургамал, хорио цээр, чанарын хяналтын улсын байцаагч нар, ОБХ, МЭҮА, Цагдаагийн 1,2-р хэлтэс, СХЗҮТөвтэй хамтран хүнсний аюулгүй байдлыг хангах үүднээс жин хэмжүүрийг баталгаажуулах, худалдан борлуулж буй бараа бүтээгдэхүүний чанар, байдалд хяналт шалгалтын ажлыг тогтмол хийж гүйцэтгэсэнээр</p>	40

		<p>хүнсний болон бараа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанар, стандартын талаар иргэдээс санал гомдол гараагүй болно.</p> <p>2017 онд дүүргийн Засаг даргын 2017 оны А/253 дугаар захирамжаар батлагдсан Засаг даргын дэргэдэх “Худалдаа үйлчилгээг зохицуулах зөвлөл”-ийн анхдугаар хуралдаанаар зуны түр худалдаа эрхлэх хүсэлт гаргасан иргэдийн асуудлыг хэлэлцүүлэн зөвлөлийн гишүүдийн саналаар дүүргийн хэмжээнд 13 байршилд 101 цэгт зөвшөөрөл олгохоор шийдвэрлэн зөвлөлийн даргаар батлуулан www.chingeltei.gov.mn сайтад байршуулсан. Зуны түр худалдаа эрхлэхээр хүсэлт гаргасан 105 аж ахуйн нэгж, иргэдийн хүсэлтийг смарсцити цахим өргөдөл гомдлын системээр хүлээн авч, 65 аж ахуйн нэгж, иргэнд зуны түр зөвшөөрөл олгон, дүүргийн ИТХТ-ийн 2014 оны 33 дугаар тогтоолын дагуу хог хаягдал гаргасны төлбөрт сарын 30.000 төгрөгөөр тооцож, дүүргийн татварын дансанд 8.2 сая төгрөгийг төвлөрүүлэн ажилласан. Зуны түр худалдаа үйлчилгээ эрхлэгчидтэй чиглэл тус бүрээр давхардсан тоогоор 3 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж мэргэжил арга зүйн удирдлагаар ханган тухай бүр чиглэл өгч ажилласан.</p> <p>2018 онд дүүргийн Засаг даргын дэргэдэх “Худалдаа, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөл”-ийн хуралдаанаар дүүргийн нийтийн эзэмшлийн зам талбайд зуны түр худалдаа /хүнсний болон хүнсний биш барааны худалдаа, үйлчилгээ/ эрхлэхээр хүсэлт гаргасан 159 ААН, иргэдийн асуудлыг хэлэлцүүлэн зөвлөлийн гишүүдийн саналаар 4-н нэр төрлийн худалдаа үйлчилгээг 18 цэгээр гаргахаар шийдвэрлэн гарсан шийдвэрийг дүүргийн ИТХТ-дийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр өргөн барьсан. Дүүргийн ИТХТ-ийн хуралдаанаар зуны түр худалдаа үйлчилгээний асуудлыг дүүргийн тухайн онд дэвшүүлсэн Өрхийн хөгжлийг дэмжих жилийн ажилтай уялдуулан түр ажлын байрыг нэмэгдүүлэх зорилгоор 37 байршилд зуны түр худалдаа гаргахаар шийдвэрлэснийг www.chingeltei.gov.mn сайтад байршуулан иргэдэд мэдээллийг ил тод, нээлттэй хүргэсэн. Зуны түр худалдаа үйлчилгээ эрхлэгчидтэй чиглэл тус бүрээр уулзалт зохион байгуулж зөвлөн туслах үйлчилгээг үзүүлж 10 дугаар сарын 15-ны өдөр хүртэл 3-н сарын хугацаатай Үйлчилгээ эрхлэх гэрээ байгуулан ажилласан. 2018 онд зуны түр худалдаа эрхлэх хүсэлт гаргасан 159 аж ахуйн нэгж, иргэнээс батлагдсан байршилд 82 аж ахуйн нэгж, иргэнтэй зуны түр худалдаа эрхлэх гэрээ байгуулан өргөдлийн шийдвэрлэлт 55 хувьтай байна.</p> <p>Чингэлтэй дүүргийн Засаг даргын Тамгын газраас орон сууцны 1 давхарт болон согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгжийн үйлчилгээний цагийн хуваарьт санал авах хэлэлцүүлгийг 10 сарын 16-ны өдөр Анкор төвд зохион байгууллаа. Тус хэлэлцүүлэгт ерөнхий боловсролын</p>	
--	--	---	--

		<p>сургуулийн удирдлага, СӨХ-ны захирлууд, орон сууцны 1 давхарт болон согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгж болон иргэдийн төлөөлөл нийт 160 гаруй хүн оролцлоо. Хэлэлцүүлгийн явцад хотын төвийн хорооллын оршин суугчдаас орон сууцны 1 дүгээр давхарт үйл ажиллагаа эрхэлдэг газруудын цагийн хуваарьт онцгойлон анхаарч иргэдийн аюулгүй, тав тухтай орчныг бүрдүүлэхэд анхаарч ажиллах, ажлын байрыг нэмэгдүүлж төсвийн тодорхой хэсгийг бүрдүүлэгч аж ахуйн нэгжүүдээс төр засгаас бодлогоор үйл ажиллагааг дэмжиж ажиллах зэргээр санал бодлоо илэрхийллээ. Иргэдээс гарсан санал бодлыг нэгтгэн холбогдох байгууллагуудад уламжилсан.</p> <p>Улаанбаатар хотын Ерөнхий менежерийн 2018 оны 04 дүгээр сарын А/87 тоот тушаалын хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд дүүргийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхэлдэг согтууруулах ундаа худалдаалах, түүгээр үйлчлэх тусгай зөвшөөрөлтэй худалдаа, хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний газруудад аттестатчиллын шалгалтыг батлагдсан удирдамжийн дагуу дүүргийн Цагдаагийн 1,2-р хэлтэс, Мэргэжлийн хяналтын хэлтэстэй хамтран зохион байгуулсан. Аттестачиллын шалгалтыг 3 удаагийн давтамжтайгаар явуулж стандартын шаардлага ханган согтууруулах ундаа худалдах тусгай зөвшөөрлийг сунгах 93, үйл ажиллагааны чиглэлээ өөрчилсөн тул хүчингүй болгох 21, түдгэлзүүлэх 24, нийт 138 аж ахуйн нэгжийн жагсаалтыг гарган УБ хотын ЗАА-ны ХХҮХ-т албан тоотоор уламжлан шийдвэрлүүлсэн.</p> <p>2017 онд Улаанбаатар хотын Ерөнхий менежерийн 13 удаагийн тушаалаар 37 аж ахуйн нэгж байгуулагад шинээр олгож, 191 аж ахуйн нэгж байгууллагын тусгай зөвшөөрлийг сунгаж, 4 аж ахуйн нэгж байгууллагын тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгох, 5 байгууллагын тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн бол 2018 онд Улаанбаатар хотын Ерөнхий менежерийн 11 удаагийн тушаалаар аж ахуйн нэгж байгуулагад 52 шинээр олгож, 192 аж ахуйн нэгж байгууллагын тусгай зөвшөөрлийг сунгаж, 37 аж ахуйн нэгж байгууллагын тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгож, 9 байгууллагын тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн байна.</p>	
34	<p>2.4.3 Иргэдийг чанартай, экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн, хүнсний ногоогоор хангах нөхцлийг бүрдүүлж, газар тариалан эрхлэгчдийг бараа бүтээгдэхүүнээ борлуулахад нь дэмжлэг үзүүлнэ.</p>	<p>Төмс, хүнсний ногооны хадгалалт, хангамжийг сайжруулах борлуулалтын нэгдсэн сүлжээг бий болгох зорилгоор иргэдэд эх орны хөрсөнд ургасан, хямд чанартай төмс, хүнсний ногоо нийлүүлэх ажлын хүрээнд дүүргийн 16 дугаар хороонд байрлах ногоо худалдаалах чингэлэгт 3 иргэнийг, 18 дугаар хороонд байрлах Адра ОУБ-ын чингэлэгт 2 иргэнийг, түр ажлын байраар ханган ажиллуулж 1, 14 дүгээр хороонд байрлах Гацуурт ХХК-ны нэрийн барааны ногоо худалдаалах чингэлгээр үйлдвэрийн үнээр, шат дамжлагагүйгээр худалдаалах ажлыг тус тус зохион байгуулж ажилласан.</p> <p>2017 онд 2 цэгт Алтан намар үзэсгэлэн худалдааг зохион байгуулж, нийт 50 тариаланч оролцож 173 тн төмс, хүнсний ногоог худалдаалж 248 сая төгрөгийн борлуулалт</p>	50

		<p>хийгдсэн бол 2018 онд мөн 3 цэгт үзэсгэлэн худалдааг зохион байгуулж 69 тариаланч оролцож 435 тн төмс, хүнсний ногоо худалдаалж, 478 сая төгрөгийн борлуулалт тус тус хийгдсэн байна.</p> <p>Байгаль орчныг хамгаалах, МУ-ын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан бүх нийтээр мод тарих үндэсний өдөр, газар тариалан, мод үржүүлгийн аж ахуй эрхлэгч аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэдийг дэмжих, зөвшөөрөлгүй буюу уулнаас мод, сөөгийн суулгац оруулж ирж худалдаалахыг зогсоох, иргэдэд байгаль орчноо хамгаалах, орчноо тохижуулахад зориулж хямд чанартай модны суулгац нийлүүлэх зорилгоор жил бүр Барилгачдын талбайд зохион байгуулагддаг “Мод, бут, сөөгийн суулгац, үр, үрслэгээний үзэсгэлэн худалдаа”-г 2017 онд 1 удаа, 2018 онд 2 удаа зохион байгуулж, мод сөөгийн суулгацын чиглэлээр үрслэгээний үйл ажиллагаа явуулдаг нийт 17 аж ахуйн нэгж байгууллага, 14 иргэнийг оролцуулж, мөн хүнсний нарийн ногоо, цэцгийн үр үрсэлгээ, таримал цэцгийн худалдаа эрхлэгч 12 иргэн, АДРА ОУБ-ын төсөлд хамрагддаг 10 иргэн оролцож нийт 26 гаруй нэр төрлийн мод, суулгац, 100 гаруй нэр төрлийн үр, үрсэлгээ, зүлгийн үр, таримал цэцгийн худалдаа хийж 178.5 сая төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн байна.</p> <p>Өрхийн хөгжлийг дэмжих жилийн хүрээнд иргэдийг өрхийн орлоготой болгох, эрүүл хөрсөнд тарьсан төмс хүнсний ногоогоор хангах ажлын хүрээнд дүүргийн 8, 9, 12, 13, 15, 17, 19 дүгээр хороодод 19 ногоочдын бүлгийг байгуулан ажиллаж байна. Ногоочдын бүлэгт дүүргийн 222 иргэн хамрагдаж байгаа бөгөөд 137 иргэн байнгын ажлын байраар хангагдаж байна. Тус ногоочдын бүлгүүд Төв аймгийн Баян чандмань сумын Эрдэнэ багийн нутаг дэвсгэрт 20 га газарт тариалалт хийж 75 тонн шар манжин, 3 тонн төмс хураан авч, худалдаанд нийлүүлсэн байна. Иргэдийг дүүргээс дэмжиж, худаг усжуулалтаар хангахаар дэмжин ажиллаж байна. Дүүргийн ЗДТГ-ын зүгээс Төв аймгийн Байгаль орчны газраас “Худаг гаргах зөвшөөрөл”, Худаг барих газрын “Эзэмших эрх”-ийг авах баримт бичгийн ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.</p>	
35	2.4.4 Ахуй үйлчилгээний төвлөрсөн бичил төв байгуулах иргэд, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт, санал санаачилгыг дэмжинэ.	<p>Иргэдэд хүн амын ахуйн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх зорилтын хүрээнд хувийн хэвшлийн халуун усны чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй иргэдийг дэмжин, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч хамтран ажиллаж байна. 2018 онд дүүргийн гэр хороодын нутаг дэвсгэрт нийт 44 халуун ус идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж, ойролцоогоор давхардсан тоогоор 51 мянга гаруй иргэд үйлчлүүлсэн байна. Дүүргийн 14 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт стандартын шаардлагад нийцсэн орчин үеийн загвар шийдэл бүхий халуун ус, бассейн, сауны чиглэлээр ЭБО трейдинг ХХК үйл ажиллагаа явуулж байна. Мөн гоёлын гоо заслын үйлчилгээнд тавих шаардлага MNS5567:2005 стандартад нийцсэн 57, Үс засах үйлчилгээ MNS5160:2002 стандартад нийцсэн 87</p>	50

		<p>салон үйл ажиллагаа явуулж байна.</p> <p>Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвийн ДОХ, БЗДХ-ын тандалт судалгааны алба, Эрүүл мэндийн нэгдлийн БЗДХ-ын кабинеттай хамтран дүүргийн нутаг дэвсгэрт халуун ус, саун, массажны чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэгч 15 иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын захирал, менежерүүдэд БЗДХ, ХДХВ, ДОХ-ын талаарх сүүлийн үеийн мэдээлэл өгөх, эдгээр өвчнүүдээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанд тухай байгууллагын оролцоо, үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэх цаашид олон талт хамтын үйл ажиллагааг сайжруулах зорилгоор зөвшилцөх уулзалт, сургалтыг Эрүүл мэндийн сайдын баталсан удирдамжийн дагуу зохион байгуулж, стандартын түвшнийг хангуулахаар мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч ажилласан.</p> <p>Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2018 оны 16/07 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Хүн амын ахуйн үйлчилгээ 2020” нийслэлийн дэд хөтөлбөр, Нийслэл, дүүргийн Засаг даргын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, дүүргийн эдийн засаг нийгмийн 2018 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Монголын үсчин, гоо засалчдын холбоотой хамтран “Чингэлтэй дүүргийн аварга үсчин, гоо засалч, хумс засалчдыг шалгаруулах ажил мэргэжлийн уралдаан-2018” тэмцээнийг 6 дах жилдээ зохион байгуулж, 19 салоны 31 үсчин гоо сайханчид хамрагдсан. Тэмцээнийг 6 төрлөөр зохион байгуулж, аварга үсчин, гоо засалч, хумс засалчдаа тодруулж, байр эзэлсэн үсчин гоо засалчдыг шалгаруулсан. Уралдааныг нийт 5,8 сая төгрөгийн төсвөөр зохион байгуулж ажилласан.</p> <p>Дүүргийн 10 дугаар хороонд ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалт 100,2 сая төгрөгийн хөрөнгөөр Ахуйн үйлчилгээний төвийг 2017 онд байгуулж, 2018 онд үйл ажиллагааг тогтмолжуулах, цахилгаанд холбох асуудлыг шийдэх зорилгоор дүүргийн төсвийн 3.6 сая төгрөгийн хөрөнгөөр цахилгааны асуудлыг бүрэн шийдвэрлэж, чанар хүртээмжийг сайжруулан ажиллаж байна. Уг ахуйн үйлчилгээний төвд нийт 9 ажлын байранд Цахилгаан барааны засвар үйлчилгээ, Хувцас захиалга, засвар, Гэр ахуйн модон эдлэлийн засвар, Канон бичиг хэргийн үйлчилгээ, Гутал засварын үйлчилгээнүүд үйл ажиллагаа явуулж 8 иргэнийг байнгын ажлын байраар ханган ажиллуулж байна. 2018 оны байдлаар тус төвөөр нийт 320 иргэн үйлчилгээ авсан байна.</p> <p>Дүүргийн Урт цагаан ахуйн үйлчилгээний төвд оёдол, хувцас засвар, зурагчин, алт, мөнгөний дарханы чиглэлээр үйл ажиллагаа эхэлж 2017 онд 539 цэг салбар байсан бол 2018 онд 567 болж өссөн үзүүлэлттэй байна. Дүүргийн Засаг даргын дэргэдэх Худалдаа үйлчилгээг зохицуулах зөвлөлттэй 230 иргэн аж ахуйн нэгж Үйлчилгээ эрхлэх гэрээ байгуулан мэдээллийг шинэчлэн бүртгэл судалгаанд авч ажилласан байна.</p> <p>Дүүргийн нутаг дэвсгэрт алт мөнгөний дарханы чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй 25</p>	
--	--	--	--

		<p>иргэн, аж ахуйн нэгжүүдэд ахуйн үйлчилгээний салбарын дүрэм журам, мөрдөгдөж буй стандартын талаар сургалтыг дүүрэг дэх Мэргэжлийн хяналтын хэлтэстэй хамтран зохион байгуулж, худалдаа үйлчилгээний салбарт тэр дундаа ахуйн үйлчилгээний салбарт хэрэгжиж буй дүрэм журам, стандартуудын талаар мэдээлэл өгч, алт, мөнгөний дарханы үйл ажиллагаандаа хэрэглэж буй химийн хорт бодисын хэрэглээг бууруулах, цаашид бусад салбарын үйлчилгээнүүдээс салангид байршуулах талаар анхааруулж, эргэн тавих хяналтыг сайжруулах, мэдээлэл өгч, цаашид Мэргэжлийн хяналтын газраас тухайн үйл ажиллагаа эрхлэгчдэд тусгай зөвшөөрөл авах талаар шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэлээ.</p> <p>Дүүргийн Үсчин гоо сайханч, хумс засалчдын аварга шалгаруулах тэмцээнээс шалгарсан эрэгтэй 1, эмэгтэй 1, хумс засалч нийт 3 иргэнийг 2018 оны 11 дүгээр сард Филиппин улсад Ази номхон далайн орнуудын үсчин гоо сайханчдын аварга шалгаруулах олон улсын тэмцээнд дэмжин оролцуулсны дүнд Everygood салоны үсчин н.Энхтуяа тус тэмцээнээс 3 дугаар байрын шагнал хүртсэн байна.</p>	
ГУРАВ: ЖИШИГ ТӨЛӨВЛӨЛТ-ДЭД БҮТЦИЙН ХӨГЖИЛ			
3.1 ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА			
36	<p>3.1.1 Улс, нийслэл, дүүргийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн чиг хандлагад нийцүүлэн дүүргийн “Газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө”-г жил бүр тодотгон хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>Дүүргийн Газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг жил бүр дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар батлуулан хэрэгжилтийг тайлагнан ажиллалаа. 2017 □□д □□□□□□□□ □□□□□□ 400,0 сая □□□□□□ □□□□□□□□□□□□ 336,7 сая □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ 84,1%-□□□□ 2018 онд 400 сая төгрөг төвлөрүүлэхээс 381,8 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлж төлөвлөгөөний биелэлт 95,4 хувьтай байна. Иргэд, аж ахуйн нэгжээс газар эзэмших эрх шийдвэрлэх хүсэлт ирүүлсний дагуу 2017, 2018 онуудад дүүргийн Засаг даргын 181 удаагийн захирамжаар 4142 □□□□□□ аж ахуй нэгжийн □□□□□□н эрх зүйн харилцааг шийдвэрлэсэн. Тайлант хугацаанд дүүргийн нутаг дэвсгэрт нийтийн эзэмшлийн зам талбайд зөвшөөрөлгүй тавигдсан ТҮЦ, хайс, хашааг нүүлгэх, газрыг чөлөөлөх ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Энэ ажлын хүрээнд нийт гэр хороолол зусланд 70, төвийн хэсэгт зөөврийн граж контейнер, ТҮЦ 38-ийг чөлөөлөөд байна. Газар зохион байгуулалтын 2018 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсан улс, нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар болон төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд шинээр барих барилга, байгууламж, авто замын трасст орж, нөлөөлөлд өртөж байгаа нэгж талбаруудыг чөлөөлөх ажлыг Нийслэлийн Газрын албатай хамтран хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд: 12, 14 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт баригдахаар төлөвлөгдөж буй бага сургууль цэцэрлэгийн цогцолборын байршлыг тогтоож газар чөлөөлөлтийг 100% хийж гүйцэтгэсэн. Мөн 11-р хороонд баригдахаар төлөвлөгдсөн 170 ортой хүүхдийн цэцэрлэгийн газар, 11-р хороонд баригдахаар төлөвлөгдсөн Хүүхэд, залуучууд, гэр</p>	40

		<p>бүлийн хөгжлийн төвийн барилгын газар, 19-р хороо Яргайтын аманд барихаар төлөвлөгдөж байгаа өрхийн эмнэлэг болон авто замын засвар шинэчлэлт болон шинээр баригдах авто замын трасст өртөж буй газар, 7-р хороо Далан давхрын шинэ авто замаас 224-р цэцэрлэг хүртэлх шинээр баригдах авто замын трасст өртөж буй газар, 16-р хороо 139-р бага сургууль 221-р цэцэрлэгийн урд автомашины зогсоол байгуулах газар, 7-р хороо Төслийн талбарын Бичил дэд төв /сервис центр/ газар, 10-р хороо дэнжийн 32, 33-р гудамжинд баригдах Эрүүл мэндийн төвийн барилгын газар, 12-р хороо 138-р сургууль, 220-р цэцэрлэг Түшиц хана хийх газрыг тус тус бүрэн чөлөөлсөн.</p>	
37	<p>3.1.2 Иргэдэд газар эзэмшүүлэх, өмчлүүлэх болон газраа эдийн засгийн эргэлтэд оруулах санал санаачилгыг дэмжин, газрын харилцаатай холбоотой мэдээллийг нээлттэй ил тод болгоно.</p>	<p>Газар өмчлөлийн LPIS.2.0 программ хангамжийг боловсронгуй болгож, газар өмчлөгчийн өгөгдлийн мэдээллийн баазыг өргөтгөж ажиллалаа. Тус мэдээллийн баазад гэр хорооллын нийт иргэдийн 78 хувь буюу 17800 иргэн нь газраа өмчилж авсан бүртгэлтэй байна. www.umc.ub.gov.mn сайтад цахимаар газар өмчлөх талаар мэдээллийг дэлгэрэнгүй байршуулсан ба хороодын нэг цонхны үйлчилгээгээр иргэдэд зөвлөгөө мэдээлэл өгч ажиллалаа. Нийслэлийн Засаг даргын 23 удаагийн захирамжаар 1341 иргэнд газрыг нь нэг удаа үнэгүй өмчлүүлсэн. Үүнээс хашааны газраа өмчилсөн 580, зусланд газраа өмчилсөн 758 иргэн байна. Газар өмчлүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх 3 сарын аяны хүрээнд дүүргийн 7-13 дугаар хорооны газар өмчлөөгүй айлын судалгааг гарган материалын бүрдлийг ханган ажиллаж байна. Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын Тэргүүлэгчдийн 2015 оны 101, 187 дугаар тогтоолоор батлагдсан хаягжилт, ерөнхий төлөвлөгөөний зургийн дагуу зуслангийн амуудад газар эзэмшиж буй иргэдэд газрыг өмчлүүлэх ажлыг зохион байгуулан ажиллаж байна.</p>	50
38	<p>3.1.3 Дүүргийн нутаг дэвсгэрт тохилог орон сууц, амины орон сууц барих төсөл хэрэгжүүлэгчдийг дэмжин ажиллаж, дэд бүтэц, инженерийн шугам сүлжээнд холбогдсон тохилог сууцуудыг бий болгоно.</p>	<p>Хот тохижилт, дэд бүтэц “Сервис центр” Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газраас дүүргийн 7 дугаар хороонд Сервис центр буюу Дэд бүтцийн төвийг хийж хэрэгжүүлж байна. Тус дэд бүтцийн төвд нийт 220 нэгж талбарын 14 га газар хамрагдаж дулаан, цэвэр, бохир усны шугам сүлжээ бий болох юм. Дэд бүтцийн төв төслийн хэрэгжилт 90% хувийн гүйцэтгэлтэй байна. “Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр” төслийн 1 дүгээр үе шатанд дүүргийн 14, 18 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт Азийн хөгжлийн банкны санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр “Сэлбэ дэд төв” төсөл хэрэгжиж байна. “Сэлбэ дэд төв”-ийн хүрээнд 1,3 км авто зам, 30 у/м бүхий авто гүүр 1 ширхэг, 1,6 км инженерийн шугам сүлжээ, 0,9 км үерийн далан суваг, ус зайлуулах хоолой, УДДТ 6 ширхэг тус тус баригдаж, 1,5 га газарт тохижилт, ногоон байгууламжийн ажил хийгдэнэ. Мөн төслийн хүрээнд төлөвлөгдсөн томоохон бүтээн байгуулалтын ажлын нэг нь Нийгмийн байгууламж барих ажил юм. Тус нийгмийн байгууламжийн хүрээнд дүүргийн 14, 18 дугаар хорооны Яргайтын 34, 35 дугаар</p>	50

		<p>гудамжинд 240 хүүхдийн ортой цэцэрлэгийн барилга 1 ширхэг, 320 суралцагчийн хүчин чадал бүхий Мэргэжил сургалт үйлдвэрлэлийн төв, Бизнес инкубатор төв баригдах бөгөөд төслийн төлөвлөлтийн бүсэд өртсөн 19 нэгж талбарын 0,9 га газар чөлөөлөлт бүрэн хийгдэж дууссан. Барилга угсралтын ажил 2019 оны хавраас эхлэн хэрэгжинэ. Дүүргийн Засаг даргын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, дүүргийн Засаг даргын 2017 оны А/764 тоот “Агаарын бохирдлыг бууруулах ажлын хүрээнд авч хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай” захирамжийн хүрээнд дүүргийн гэр хорооллын агаарын бохирдлыг бууруулах, утааг багасгах, хүн амын эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах баталгааг хангах зорилгоор “ДУЛААЛГЫН АЯН”-ы болзолт уралдааныг 7-19 дүгээр хороодын дунд зохион байгуулсан. Дулаалгатай өрх- нийт 110 • “ЗАГВАР ӨРХ”- 13 өрх • Сурталчилгаа-5508 иргэн • Дулаалга хийсэн-43 • Халаалтаа цахилгаанаар шийдсэн-184 өрх • Манлайлагч хороо-16, 15, 11 дүгээр хороо • 26 хэсгийн ахлагч, 26 иргэнийг “Өргөмжлөл”, мөнгөн шагналаар шагналаа. Мөн Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Чингэлтэй дүүргийн 7 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт “ШИНЭ ХОРОО” төслийн хүрээнд 54 өрхийн дулаан алдагдал багасгах, халаалтыг цахилгаанаар шийдвэрлэж, эко жорлонтой болгож агаар, хөрсний бохирдлыг цогцоор нь бүрэн шийдвэрлэхээр ажиллаж байна.</p>	
39	3.1.4 Олон жил болсон орон сууцны байрнуудын дулаан алдагдлыг бууруулах ажлыг үргэлжлүүлэн хийнэ.	<p>Орон сууцнуудын дээвэр, фасад засварын ажлын хүрээнд 2017 онд 5 байрны фасад, 6 байрны дээвэр засварын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Үүнд: 4-р хорооны 54-р байрны дээврийн засварын ажлыг 58,2 сая төгрөгөөр “Дэл” ХХК, 5 дугаар хорооны 17 дугаар байрны дээврийн засварын ажлыг “Болор эм би” ХХК 43,9 сая төгрөгөөр, 6-р хорооны 62/1, 53 дугаар байруудын дээврийн засварын ажлыг “ЭЭБТ” ХХК 54,4 сая төгрөгөөр, 6-р хорооны 45-р байрны фасад засварын ажлыг “Төгс үлэмж чанар” ХХК, 1-р хорооны ТЕГ-50 дугаар байрны фасад засварын ажлыг “Энэрэлт их эрдэнэ” ХХК 49,8 сая төгрөгөөр, 2-р хорооны 23-р байрны дээвэр засварын ажлыг “Хоовжий” ХХК 68,8 сая төгрөгөөр, 3-р хорооны 40-0-тын 13 дугаар байрны фасад засварын ажлыг “Их галдайн оргил” ХХК 48,9 сая төгрөгөөр, 4-р хорооны 39-р байрны фасад засварын ажлыг Зэндмэнэ тулга ХХК 49.9 сая төгрөгөөр, 5-р хорооны 12 дугаар байрны фасад засварын ажлыг “Мөнхтэнцвэрт өргөө” ХХК 49,9 сая төгрөгөөр, 6-р хорооны 58 дугаар байрны дээвэр засварын ажлыг “Тэгш өргөө” ХХК 45,8 сая төгрөгөөр тус тус хийж гүйцэтгэсэн. Мөн 2018 онд 2 байрны дээвэр засвар, 2 байрны дулаалгатай фасад засварыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд: 3 дугаар хорооны 2 дугаар байрны дээврийн засварын ажлыг 56.8 сая төгрөгөөр “Чойсамбуу” ХХК, 3 дугаар хорооны 29 дүгээр байрны фасад засварын ажлыг 56,7 сая төгрөгөөр “EBG minning concret” ХХК, 6 дугаар хорооны 41 дүгээр байрны дулаалгатай фасад засварын ажлыг 49,7 сая төгрөгөөр “Ричи ойл” ХХК, 6</p>	50

		дугаар хорооны 34 дүгээр байрны дээврийн засварын ажлыг 58,9 сая төгрөгөөр “Хараатын тээл” ХХК тус тус гүйцэтгэсэн.	
40	3.1.5 Нийтийн эзэмшлийн гудамж зам талбай, орон сууц гэр хорооллын гэрэлтүүлэг, камержуулалтыг шинээр нэмэгдүүлж, нэгдсэн удирдлага-хяналтын системд холбоно.	Дүүргийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд тайлант онуудад буюу 2017 онд 496 ширхэг гэрэлтүүлэг, 2018 онд 51 байршилд 693 гэрэлтүүлэг шинээр тавьж дүүргийн хэмжээнд нийт 10000 гэрэлтүүлэгтэй болсон. 2018 онд дүүргийн хэмжээнд 1-19 хорооны нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд дүүргийн гэрэлтүүлгийн ашиглагч Соёндрийм ХХК, Улаанбаатар зам засвар арчлалтын газар болон “Урагш дэвших” төрийн бус байгууллагатай хамтран 19 удаагийн үзлэг шалгалтаар 145 байршилд 965 ширхэг гэрэлтүүлэг асахгүй, 32 ширхэг гэрэлтүүлэг анивчсан байдалтай байсныг тухай бүр засварлуулан ажилласан. Дүүргийн хэмжээнд гэрэлтүүлгийн асалт 1-12 дугаар сарын дундаж байдлаар 98%-ийн асалттай байсан.	70
3.2 ХОТ ТОХИЖИЛТ, ДЭД БҮТЭЦ			
41	3.2.1 Зам, замын байгууламжийн оновчтой төлөвлөлтийг хэрэгжүүлж, асфальт, бетонон болон байгалийн чулуун замуудаар гэр хорооллын гол гудамжуудыг төв замтай холбож, олон чиглэлийн зам харилцааг хөгжүүлнэ.	Дүүргийн гэр хорооллын хороод болон сургууль цэцэрлэгүүдийг авто замтай холбох зорилтын хүрээнд 2017 онд нийт 78047,8 м2 талбайг хатуу хучилттай болгосноос 1619,8 м2 бетонон зам, 20795,5 м2 явган зам, 2930 м2 эко хавтан, 5953,5 м2 байгалийн чулуун зам, 46749 м2 асфальтан хучилттай авто зам хийсэн байна. 2018 онд нийт 46376,3 м2 талбайг хатуу хучилттай болгосноос 4432,1 м2 эко хавтан, 2161,9 м2 байгалийн чулуун зам, 20733,9 м2 асфальтан хучилт, 6026,4 м2 бетонон зам, 13022 м2 явган замыг тус тус хийсэн байна.	50
42	3.2.2 Сэлбэ дэд төвийн төслийг үргэлжлүүлэн хийж дуусгахад хамтран ажиллана.	“Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр” төслийн 1 дүгээр үе шатанд дүүргийн 14, 18 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт Азийн хөгжлийн банкны санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр “Сэлбэ дэд төв” төсөл хэрэгжиж байна. “Сэлбэ дэд төв”-ийн хүрээнд 1,3 км авто зам, 30 у/м бүхий авто гүүр 1 ширхэг, 1,6 км инженерийн шугам сүлжээ, 0,9 км үерийн далан суваг, ус зайлуулах хоолой, УДДТ 6 ширхэг тус тус баригдаж, 1,5 га газарт тохижилт, ногоон байгууламжийн ажил хийгдэнэ. Мөн төслийн хүрээнд төлөвлөгдсөн томоохон бүтээн байгуулалтын ажлын нэг нь Нийгмийн байгууламж барих ажил юм. Тус нийгмийн байгууламжийн хүрээнд дүүргийн 14, 18 дугаар хорооны Яргайтын 34, 35 дугаар гудамжинд 240 хүүхдийн ортой цэцэрлэгийн барилга 1 ширхэг, 320 суралцагчийн хүчин чадал бүхий Мэргэжил сургалт үйлдвэрлэлийн төв, Бизнес инкубатор төв баригдах бөгөөд төслийн төлөвлөлтийн бүсэд өртсөн 19 нэгж талбарын 0,9 га газар чөлөөлөлт бүрэн хийгдэж дууссан. Барилга угсралтын ажил 2019 оны хавраас эхлэн хэрэгжинэ.	50
43	3.2.3 Хүчдэлийн уналттай болон гэрэл цахилгаангүй бүх өрхийг цахилгаан эрчим хүчээр хангах	Дүүргийн хэмжээнд 2017 онд гэр хорооллын 9 хорооны 17 байршилд 935 өрхийн цахилгааны хүчдэлийг сайжруулсан бол 2018 онд 9 хорооны 1974 өрхийн цахилгааны хүчдэл, дэд станцуудын чадлыг сайжруулах ажлууд хийгдэж, цахилгаанаар халдаг	50

	ажлыг үе шаттай хийнэ.	иргэдийн эрчим хүчний хангамжийг нэмэгдүүлэх ачааллыг багасгах ажлуудыг хийсэн.	
44	3.2.4 Гэр хороодын гуу жалга бүхий газруудад явган шат, гүүр, ус түгээх байр барьж, иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулна.	Гэр хороодын гуу жалга бүхий газруудад явган шат, гүүр, барих ажлын хүрээнд дүүргийн 7 дугаар хороо “Сантхайрхан” дэлгүүрээс доош явган хүний зам, 16 дугаар хороо Согоотын 39 дүгээр гудамжинд явган хүний хүний гүүр байгуулах ажлыг хийсэн. 2017-2018 онуудад дүүргийн төсвийн хөрөнгөөр 19-р хорооны дэргэдэх гүний худаг, 17-р хороо Баянхайрхан 7 дугаар гудамж 1 гүний худаг, 15 дугаар хороо овооны тохижилт гүний худаг, 12 дугаар хороо Булгийн 15 дугаар гудамж гүний худаг 17 дугаар хороо Олон булагтай цэцэрлэгт хүрээлэнгийн орчим шугамын ус түгээх байр 1, Нийслэлийн төсвийн хөрөнгөөр 7 дугаар хороо Хувьсгалчдын В гудамж зөөврийн ус түгээх байр, 12 дугаар хороо Булгийн 19 дүгээр гудамжинд зөөврийн ус түгээх байр, 16 дугаар хороо согоотын 59а зөөврийн ус түгээх байр буюу 5 хорооны 8 байршилд ус түгээх байр шинээр баригдаж комисс ажиллан хүлээн авснаар дүүргийн хэмжээнд 146 ус түгээх байр байнгын ашиглалттай иргэд ундны усан хангамжаар бүрэн хангагдаж байна.	50
45	3.2.5 Иргэдийн эрэлтэд нийцсэн нийтийн тээврийн шинэ чиглэл бий болгох ажлыг дэмжин хамтран ажиллана.	Нийслэлийн Тээврийн газарт дүүргийн хэмжээнд төв замаас алслагдсан нийтийн тээврийн чиглэлийн хүртээмж муу талаар 7, 10 дугаар хороодын иргэдээс ирсэн санал хүсэлтийн дагуу тус хороодын нутаг дэвсгэрийг хамарсан “Алтан дорнын хүч” ХХК-ны боловсруулсан нийтийн тээврийн чиглэл нэмэгдүүлэх төслийг хүргүүлэн ажилласан. Зуны хуваарь 6 дугаар сарын 10-наас шөнийн тээврийн ШҮ:1 “5 шар-Ботаник”, ШҮ:2 “Нисэх-МУБИС-Ард”, ШҮ:3 “Зунжин-7 буудал-МУБИС” чиглэлд нийтийн тээврийн автобус үйлчилнэ. Тус чиглэлд 22:30 цагаас 01:30 цаг хүртэл явж байна. Мөн зуслангийн чиглэлийн зорчих эрэлтэд үндэслэн ЗҮ:1 “Гүнт-Жигжид-Тэнгис кино театр” чиглэлд 3 тээврийн хэрэгсэл, ЗҮ:2 “Гоодой-Тэнгис кино театр” чиглэлд 1 тээврийн хэрэгсэл, ЗҮ:3 “Баянбулаг-Тэнгис кино театр” чиглэлд 1 тээврийн хэрэгсэл тус тус үйлчилгээнд гаргасан.	50
ДӨРӨВ: ЖАРГАЛТАЙ ОРЧИН-НОГООН ХӨГЖИЛ			
4.1 БАЙГАЛЬ ОРЧИН			
46	4.1.1 Ногоон хөгжлийг дэмжих замаар “Ногоон дүүрэг” хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын Тэргүүлэгчдийн хурлаар батлуулан хэрэгжүүлнэ.	Дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны тогтоолоор дүүргийн “Ногоон дүүрэг” дэд хөтөлбөрийг батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 7 бүлэг 18 заалт бүхий төлөвлөгөөг боловсруулан ажиллаж байгаа бөгөөд 2017 онд 92,2 хувийн хэрэгжилттэй, 2018 онд “Бүрэн хангалттай” дүгнэгдлээ. Хөтөлбөрийн хүрээнд агаар, хөрсний тоосжилтыг бууруулах зорилгоор гудамж талбайг хатуу хучилттай болгох ажлын хүрээнд 2017 онд нийт 78047,8 м2 талбайг, 2018 онд нийт 46376,3 м2 талбайг хатуу хучилттай болгосон байна. Мөн нийтийн эзэмшлийн талбайд 2017 онд 7267 мод, 5597 бут сөөг, 6893 ширхэг амьд хашлага, 2170 цэцэг, 10612 м2 талбайг зүлэгжүүлсэн бол 2018 онд 7796 мод, 1697	70

		<p>бут сөөг, 2000 ширхэг амьд хашлага, 2170 цэцэг, 11000 м2 талбайг зүлэгжүүлсэн байна. Дүүргийн хэмжээнд хөгширсөн ургалтгүй 32 ширхэг мод байгаагаас Анкарагийн гудамжны хөгширсөн ургалтгүй 12 ширхэг модыг чөлөөлж, Ататуркийн нэрэмжит 5 дугаар сургуулийн урд талын ургалтгүй хөгширсөн 3 ширхэг модон дээр “Тохижилт үйлчилгээ” ХХК-тай хамтран сийлбэр хийх ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Чингэлтэй дүүргийн иргэдэд мод тарихад уриалж, тэднийг дэмжих ажлыг БОАЖЯ-наас санаачлан, “Ногоон дүүрэг” хөтөлбөр хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд 4 удаагийн сургалт явуулж 1-19 дүгээр хорооны 226 иргэдийг хамруулан “Ногоон байгууламжид таригдсан мод сөөгний усалгаа, арчилгаа” сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж, сургалтын үеэр 3 төрлийн 270 гаруй мод, суулгац иргэдэд тарааж өгсөн. Иргэд, олон нийтэд байгаль орчны талаарх мэдлэгийг түгээн, таниулан сурталчлах, иргэдийн санал санаачлагыг дэмжин ажиллах, түүнчлэн хотын иргэний соёлыг төлөвшүүлэх, нөлөөллийн ажлыг хэрэгжүүлэх зорилгоор “Чингэлтэй дүүрэг орчмын байгалийн ургамлыг нөхөн сэргээх арга өнгөт зургийн цомог” бүтээх ажлыг зохион байгуулж, нийт 500 ширхэг ном хэвлүүлэн ерөнхий боловсролын 24 сургуульд 300 ширхэг номыг сургалтын хэрэгцээнд ашиглуулахаар хүлээлгэн өгсөн.</p>	
47	<p>4.1.2 Аялал жуулчлал, амралт зугаалга, олон нийтийн арга хэмжээ зохион байгуулах спортын задгай талбай бүхий Олимп хотхоныг байгуулна.</p>	<p>Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны А/706 тоот захирамжаар дүүргийн 17 дугаар хороонд Чингэлтэй хайрхан явган аяллын чиглэлийг тэмдэгжүүлэх, амрах цэгүүдийг тохижуулах ажлыг “Сагсай Өргөө” ХХК гүйцэтгэсэн бөгөөд тус ажлын хүрээнд 3 ширхэг амрах цэг, 10 ширхэг сандал хийж, мэдээллийн самбар зүг заасан тэмдэглэгээ байршуулах ажлууд хийгдсэн. Дүүргийн 17, 18, 19 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт “Чингэлтэй хайрхан уулын орчмын улсын тусгай хамгаалалтын цэг тэмдэглэгээ хийх ажил”-ыг нийт 58 км урт, 1000 ш 1.5 м өндөртэй бетон шон суулгаж, цэг тэмдэгжүүлэх ажлыг “Мөрөөдлийн зөв зам” иргэдийн бүлэг болон “Бүтээлч үйлс” иргэдийн бүлэг хийж гүйцэтгэсэн. Чингэлтэй хайрхан уул орчмын улсын тусгай хамгаалалтын хашаажуулалтын ажлын хүрээнд “Бодь хангай” ХХК нь нийт 600 ширхэг буюу 1252 м хашааг шинээр барих, хуучин 335 ширхэг буюу 670 м хашааг буулгаж шинэчилсэн. Улсын төсвийн хөрөнгөөр дээд салхитын амны Соёл, спорт, амралт, аялал жуулчлалын барилгын ажлын гүйцэтгэгчээр Эко тогтол ХХК шалгарч, ажлыг эхлүүлсэн. Мөн улсын төсвийн хөрөнгөөр Олон улсын жишигт нийцсэн задгай хөл бөмбөгийн талбайн ажил эхэлсэн.</p>	50
48	<p>4.1.3 Ногоон байгууламж, тохижилт бүхий “Эрдмийн цэцэрлэгт хүрээлэн” байгуулна.</p>	<p>Чингэлтэй хайрхан Эрдмийн цэцэрлэгт хүрээлэнд 197 ширхэг шилмүүст мод шилжүүлэн суулгаж, 800 ширхэг шинэс, 108 ширхэг нарс мод, 78 ширхэг гацуур мод, 96 ширхэг бургас, 125 ширхэг улиас мод, 50 ширхэг монос мод, 408 ширхэг хус мод, 100 ширхэг гүйлс нийт 1962 ширхэг мод тарилт хийгдсэн. Усалгааны нөөцийн сав 1ш /10</p>	50

		тонн/, усжуулалтын систем 150 м суурилуулсан.	
4.2 ХОГ ХАЯГДАЛ, АГААР, ХӨРСНИЙ БОХИРДОЛ			
49	4.2.1 Хог хаягдлын менежментийг сайжруулж, тээвэрлэх, ангилах, боловсруулах, худалдан авах цогц менежментийг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	<p>Дүүргийн нутаг дэвсгэрт хог хаягдлын чиглэлээр “Тохижилт үйлчилгээ” ХХК, “Найши трейд” ХХК байгууллагууд төвийн хороо болон гэр хорооллын айл, өрх аж ахуйн нэгжүүдийн хог тээвэрлэлтийн хуваарь гарган дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын даргаар батлуулан хуваарийн дагуу тогтмол тээвэрлэлт явуулж байна. Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах, тээвэрлэх ажлын хүрээнд хороо тус бүрд хог тээвэрлэлт, зам талбайн цэвэрлэгээ, аж ахуйн нэгж байгууллагуудын тохижилт, цэвэрлэгээний үйл ажиллагаанд тогтмол хяналт тавин ажиллаж байна. Дүүргийн 1-19 дүгээр хорооны айл өрх, аж ахуйн нэгж байгууллагуудын хог хаягдлыг цуглуулж тээвэрлэхэд “Тохижилт үйлчилгээ” ХХК, “Найши трейд” ХХК 40 орчим техник, машин тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэлээр ханган тогтмол ачиж тээвэрлэн 2017 онд 24300 гаруй рейсээр 140000 гаруй тонн хог хаягдал, 2018 онд 23000 рейсээр 200000 тонн хог хаягдлыг тээвэрлэж устгалд оруулан төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэж ажиллаад байна. Мөн Нийслэлийн 378 жилийн ойн хүрээнд Улаанбаатар хотын Ерөнхий менежерийн 2017 оны А/63 тушаалын дагуу нийслэлийн зам талбайн цэвэрлэгээ, хог тээвэрлэлтийг гүйцэтгэдэг байгууллага аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх, ажлын шинэ арга барил бүхий санал санаачлагыг дэмжих зорилгоор зохион байгуулсан “Хоггүй гудамж, хоггүй хороо” болзолт уралдаанд “Чингэлтэй дүүргийн Тохижилт, үйлчилгээ ХХК” манлайлан тэргүүн байрыг эзэлсэн ба ажил үйлсээрээ хамт олноо манлайлсан “Чингэлтэй дүүргийн Тохижилт, үйлчилгээ” ХХК-ийн зам тээврийн үйлчлэгч, жолооч болон “Найши трейд” ХХК-ийн жолооч нар Тайланд улсад аялах эрхийн бичгээр шагнуулсан.</p>	40
50	4.2.2 Агаар, хөрсний бохирдлыг бууруулах цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	<p>Агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр Засгийн газар, Эрчим хүчний яамнаас хэрэгжүүлж буй цахилгааны хөнгөлөлтөд 19579 өрх хамрагдсан. НЗДТГ-аас хэрэгжүүлж буй ХЕПА шүүлтүүртэй агаар цэвэршүүлэгч төхөөрөмж /80 м2 тасалгааны агаар дахь нян, бактери, хөгцийг 60-80%-аар устгаж утаа, тоос тоосонцор, бохирдлыг шүүж цэвэрлэдэг бөгөөд эрчим хүчний зарцуулалт багатай, шөнийн ухаалаг горимоор ажиллах хүчин чадалтай/-ийг дүүргийн ерөнхий боловсролын сургуулиудад 16 ширхэг /17, 39, 57 дугаар сургуулиуд/, цэцэрлэгүүдэд 8 ширхэг /31, 56, 83, 102, 103, 124, 126, 154/, дүүргийн Эрүүл мэндийн төвд-24 ширхэг, нийт 48 ширхэг хүлээлгэн өгч суурилуулаад байна. Агаарын бохирдлыг бууруулах ажлын хүрээнд Гүүд шейринг ХХК-тай дулаан баригч, Монгол базальт ХК-тай дулаалга, Мон ватт ХХК-тай халаах төхөөрөмж, Дашваанжил ХХК-тай Хийн түлшний хэрэглээг нэмэгдүүлэх чиглэлээр хамтран ажиллаж гэр хорооллын айл өрхүүдийн дулаан алдагдал багасгах ажлын хүрээнд Гүүд шейринг ХХК-тай хамтран 1531 айл өрхийн зууханд дулаан баригч</p>	50

		<p>суурилуулсан. Дүүргийн Засаг даргын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, дүүргийн Засаг даргын 2017 оны А/764 тоот “Агаарын бохирдлыг бууруулах ажлын хүрээнд авч хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай” захирамжийн хүрээнд дүүргийн гэр хорооллын агаарын бохирдлыг бууруулах, утааг багасгах, хүн амын эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах баталгааг хангах зорилгоор “ДУЛААЛГЫН АЯН”-ы болзолт уралдааныг 7-19 дүгээр хороодын дунд зохион байгуулсан. Дулаалгатай өрх-нийт 110 өрх, “ЗАГВАР ӨРХ”-13 өрх, Сурталчилгаа-5508 иргэн, Дулаалга хийсэн-43, Халаалтаа цахилгаанаар шийдсэн-184 өрх, Манлайлагч хороо-16, 15, 11 дүгээр хороо • 26 хэсгийн ахлагч, 26 иргэнийг “Өргөмжлөл”, мөнгөн шагналаар шагналаа. Мөн Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Чингэлтэй дүүргийн 7 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт “ШИНЭ ХОРОО” төслийн хүрээнд 54 өрхийн дулаан алдагдал багасгах, халаалтыг цахилгаанаар шийдвэрлэж, эко жорлонтой болгож агаар, хөрсний бохирдлыг цогцоор нь бүрэн шийдвэрлэхээр ажиллаж байна.</p> <p>Дүүргийн төсвийн хөрөнгөөр 12 дугаар хорооны хуучин 190 м2 5 өрөө барилгыг засварлан шинэчилж агаар, хөрсний бохирдлыг бууруулах чиглэлээр иргэдийг мэдээллээр хангах зорилготой “Мэдээлэл инновацын нэгдсэн төв”-ийг бий болгон үйл ажиллагааг эхлүүлээд байна. Энэхүү төвөөр орчин үеийн дэвшилтэт технологи, тоног төхөөрөмжүүд болон, төр засгаас агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлд авч хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагааг иргэд, оршин суугчдад тогтмол сурталчлан танилцуулах юм. Мэдээлэл инновацын төвд “Монгол базальт” ХХК, “Атмор” ХХК, “Монварт” ХХК, “Минж занд” ХХК, “Ултрасоник” ХХК зэрэг 20 гаруй үндэсний үйлдвэрлэгч хувийн хэвшлийн халаалт, дулаалгын систем, барилгын дүүргэлт, гадна, дотор өнгөлгөөний материал, био суултуур, гадна тохижилтын материалууд зэрэг 60 гаруй төрлийн бараа бүтээгдэхүүнийг иргэдэд дэлгэн толилуулж байна.</p> <p>“Гэр сууцаа дулаалцгаая” дулаалгын аянд манлайлан оролцсон хороодын Ажлын алба, Хэсгийн ахлагч нар, иргэдийг урамшууллаа Чингэлтэй дүүргийн Засаг даргын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Чингэлтэй дүүргийн Засаг даргын 2017 оны А/764 тоот “Агаарын бохирдлыг бууруулах ажлын хүрээнд авч хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай” захирамжийн хүрээнд Чингэлтэй дүүргийн гэр хорооллын агаарын бохирдлыг бууруулах, утааг багасгах, хүн амын эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах баталгааг хангах зорилгоор “ДУЛААЛГЫН АЯН”-ыг 7-19 дүгээр хороодын дунд зохион байгууллаа. Уг аянд амжилттай оролцсон хороодоор 11 дүгээр хороо, 15 дугаар хороо, 16 дугаар хороо тус тус шалгарсан байна. Мөн хариуцсан хэсгийнхээ айл өрх, иргэдэд “ЗАГВАР ӨРХ”-ийн үйл ажиллагааг сурталчлах, утааг бууруулахад иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлж, идэвх санаачилгатай ажилласан 26 хэсгийн ахлагч болон иргэний үүргээ</p>	
--	--	---	--

		<p>биелүүлж, өөрсдийн санаачилгаар гэр, амины сууцны халаалтаа цахилгаан халаагуур, шалны халаалт, “ЭКО тулга” болон бусад орчин үеийн дэвшилтэт тоног төхөөрөмжөөр шийдэж, агаарын бохирдлыг бууруулахад бодитой хувь нэмэр оруулсан иргэдийг өргөмжилж, шагнаж урамшууллаа.</p>	
ТАВ: ЖАРГАЛТАЙ ИРГЭН-НУТГИЙН УДИРДЛАГЫН ХӨГЖИЛ			
5.1 НУТГИЙН УДИРДЛАГА			
51	<p>5.1.1 Төрийн албан хаагчдын ажлын үр дүн, хариуцлага тооцох системийг оновчтой хэрэгжүүлж, тэдний ажиллах таатай орчинг бүрдүүлэх, нийгмийн баталгааг хангах зорилгоор дүүргийн “Хүний нөөц, нийгмийн баталгааг хангах” хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн хурлаар батлуулан хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>Дүүргийн Засаг даргын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хүрээнд “Хүний нөөцийн хөгжил нийгмийн баталгааг хангах” хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны 28 дугаар тогтоолоор батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 6 бүлэг 12 заалт бүхий төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж 2017 онд 100 хувийн, 2018 онд “Бүрэн хангалттай” дүгнэгдсэн байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд Засаг даргын Тамгын газар болон хороодын ажилтан, албан хаагчдын мэдлэг чадварыг дээшлүүлэх, хөгжүүлэх, мэдээлэл солилцох зорилгоор “Мэдээллийн цаг сургалт”- ыг 28 удаа зохион байгуулсан. Хороодын ажилтан, албан хаагч, хэсгийн ахлагч нарын мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх замаар холбогдох сургалтуудыг төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран үе 33 удаагийн сургалт зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 900 төрийн албан хаагч, хамрагдсан. Гадаадын улс оронд ажлын туршлага судлуулах, сургалтад хамрагдах, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх зорилгоор БНТУ-н Анкара, Истанбул, БНХАУ-ын Эрээн хот, Манжуур, БНСУ-ын Ёнсу, БНЭУ-ын Керала муж, Япон улсын Нийгата мужийн Госен хот, ОХУ-ын БНСАХА /Якут/, Буриад улсын Советский дүүргүүдтэй хамтын ажиллагааны хүрээнд холбогдох чиглэлээр санал солилцох, туршлага судлах арга хэмжээнд 24 албан хаагчдыг хамруулсан. Ажилтан, албан хаагчдын эрүүл мэндийг хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх, өвчлөлтийг эрт илрүүлэх зорилгоор нарийн мэргэжлийн эрүүл мэндийн үзлэг оношлогоо, шинжилгээнд хамруулах ажлыг “Сөүл сонгдо” эмнэлэгтэй хамтран нийт 166 ажилтан, албан хаагчдыг үзлэгт хамруулсан. Ажилтан, албан хаагчдын эрүүл мэндийг хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх, өвчлөлтийг эрт илрүүлэх зорилгоор дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, хороодын албан хаагчдыг томуу, томуу туст өвчний вакцинжуулалт, витаминжуулалт, элэгний Б, Ц вирусийн урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 490 гаруй албан хаагчид хамрагдсан. Дүүргийн Эрүүл мэндийн төвтэй хамтран сүрьеэ, ХДХВ, ДОХ, БЗДХ-ын үзлэг оношилгоонд нийт албан хаагчдыг хамруулах ажлыг 2018 онд зохион байгуулж дүүрэг, хорооны 95 албан хаагч хамрагдсан.</p> <p>Засаг даргын Тамгын газар, хорооны 6 төрийн жинхэнэ албан хаагчдад албан</p>	50

		тушаалын зэрэг дэв олгуулж, 12 албан хаагчдад зэрэг дэвийн шатлал ахиулсан. Засаг даргын Тамгын газар, хороодын ажилтан, албан хаагчдыг мэргэшүүлэх, сургах, хөгжүүлэх, тогтвор суурьшилтай ажиллуулах зорилгоор Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Удирдлагын академийн мэргэшүүлэх сургалтад 5 албан хаагч Төрийн удирдлагын мэргэшүүлэх чиглэлээр суралцаж байгаагаас Засгийн газрын тэтгэлгээр 2 албан хаагч хамрагдан суралцаж байна. Албан хаагчдыг ажиллах нөхцөл, бололцоогоор хангаж шаардлагатай техник хэрэгсэл, албан ажлын хувцсаар жигдрүүлэх ажил хэрэгжүүлэн дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын “Дотоод журам”-ын дагуу Тамгын газар, Хороодын албан хаагчдыг албаны хувцсаар жигдрүүлэн ажилласан.	
52	5.1.2 Нутгийн захиргааны байгууллагын нээлттэй, ил тод байдлыг ханган, төрийн үйлчилгээг цахим хэлбэрт үе шаттайгаар шилжүүлнэ.	Нутгийн захиргааны байгууллагаас хэрэгжүүлж байгаа үйл ажиллагааг иргэд, олон нийтэд сурталчлан таниулах зорилгоор дүүргийн Засаг даргын Тамгын газраас олон нийтийн хэвлэл мэдээллийн TV5, UBS, STAR, MN25 телевиз, www.zaluu.com Нийслэлийн сэтгүүлчдийн холбоотой тус тус хамтран ажиллах гэрээ байгуулан ажиллаж байна. 2017 онд дүүргийн www.chingeltei.gov.mn цахим хуудсаар 968 мэдээлэл, 2018 онд 720 мэдээлэл бэлтгэн хүргэсэн байна. Мөн хамтран ажиллах гэрээтэй телевиз, сайтуудаар дамжуулан баримтат кино 7, мэдээ сурвалжилга 896, богино хэмжээний нэвтрүүлэг 6, нэвтрүүлэг 3, шторк 17 хийсэн байна. Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн сангийн өргөтгөл, шинэчлэлийн ажлын хүрээнд дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Бүртгэлийн хэлтэс, Газрын алба, Замын цагдаагийн хэлтсийн иргэдэд үзүүлж буй төрийн үйлчилгээний мэдээллийг шинэчлэн засварлалаа. Мөн байгууллагын ил тод байдлыг сайжруулах ажлын хүрээнд дүүргийн цахим хуудасны баяжилтыг сайжруулах, хэлтэс албадын мэдээллийг шинэчлэх, байгууллагын бүтцийн өөрчлөлттэй холбоотой мэдээлэл шинэчлэх ажлыг тус тус хийж ажиллалаа. Дүүргийн цахим хуудсанд дүүргийн статистикийн хураангуй мэдээлэл, байгууллагын хөдөлмөрийн аваргуудын булан, дэргэдэх хэлтэс, албадын холбоосыг цахим хуудасны нүүр хэсэгт байршуулж иргэдийн мэдээлэл авах нөхцөлийг сайжруулан ажиллалаа. Мөн дүүргийн 1-19 дүгээр хороодыг цахим хуудастай болгон дүүргийн цахим хуудсанд хороодын мэдээллийг байршуулан хороодын ажлын албаны дарга нарт сургалт зохион байгуулсан. Иргэдийг мэдээ мэдээллээр хангах ажлын хүрээнд мэдээний сайтуудаар явагдаж буй дүүргийн мэдээ мэдээллийг цахим хуудсанд байршуулан ажиллалаа.	50
53	5.1.3 Дүүргийн нэгдсэн сүлжээний ашиглалтын хүрээнд барилгажсан хэсэгт агаарын кабелийг үе шаттайгаар сувагчлалд шилжүүлэн,	Дүүргийн хэмжээнд шилэн кабелийг сувагчлалд шилжүүлэх ажлын хүрээнд агаараар явж байсан шилэн кабелийн трассыг 7 буудлаас 18 дугаар хороо хүртэл 900м газрыг сувагчлалд шилжүүлсэн. Шилэн кабелийн ашиглалтын хүрээнд дүүргийн хэмжээнд ашиглагдаж байгаа шилэн кабелийн сувагчлалын түрээсийн хүрээнд Мэдээлэл	50

	сүлжээний найдвартай ажиллагааг бүрэн хангана.	холбооны сүлжээ компанитай гэрээгээ сунган ажилласан. Мөн дүүргийн 11, 12 хороо болон 61 дүгээр дунд сургуулийн шилэн кабелийн гэмтлийг тогтоон засварласан. Дүүргийн нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайн хяналтын камерын ашиглалтын хүрээнд дүүргийн 16 дугаар хорооны хяналтын камерын шилэн кабел гэмтсэн байсныг засварлан хэвийн ажиллагаанд оруулсан. Дүүргийн хэмжээнд ашиглагдаж буй 1-19 дүгээр хороо болон Тамгын газар хоорондох шилэн кабелийн холболтыг ашиглан хороодын цогцолбор байруудад байрлах цагдаагийн албан хаагчдыг Цагдаагийн дотоод сүлжээнд холбох ажлыг Нийслэлийн Мэдээлэл технологийн газартай хамтран хийсэн. Мөн Дүүргийн Эрүүл Мэндийн Төвөөс Өрхийн Эрүүл мэндийн төвүүдтэй нэгдсэн нэг сүлжээнд холбогдох ажлыг Эрүүл Мэндийн Төвтэй хамтран дүүргийн шилэн кабелийг ашиглан холбож, хэвийн ажиллагаанд оруулан ажиллалаа. Мөн дүүргийн 19 дүгээр хорооны зам засварын ажлын хүрээнд шилэн кабелийг буулган дахин шинээр холбож хэвийн ажиллагаанд оруулан ажилласан. Мэдээлэл холбооны сувагчлал шинэчлэл, засварын ажлын хүрээнд дүүргийн 14, 17, 18 дугаар хорооны нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайн хяналтын камерын шилэн кабелийг засварлан шинээр татаж хайлаастын уулзварын шилэн кабелийн худагд шилжүүлэн хэвийн ажиллагааг ханган ажилласан.	
54	5.1.4 Захын болон алслагдсан гэр хороололд утасгүй Wi-Fi үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	Дүүргийн 1-19 дүгээр хорооны иргэний танхимд утасгүй интернэтийн бүс байгуулан иргэдийн мэдээлэл авах нөхцөлийг сайжруулан ажиллаж байна. Мөн дээрх хороодын цогцолбор байрны гадна орчинд 200 метрийн радиустай орчинд Нийслэлийн мэдээллийн технологийн газраас нэвтрүүлж буй Улаанбаатар WiFi утасгүй интернэтийн бүс байгуулах ажлыг “Бодь Электроникс” ХХК-тай хамтран дүүргийн нэгдсэн сүлжээнд өргөтгөл, шаардлагатай тохиргоог хийн амжилттай нэвтрүүлэн ажиллалаа. Улаанбаатар WiFi сүлжээний найдвартай, тасралтгүй ажиллагааг хангах ажлын хүрээнд 2, 3, 4, 5, 16, 18 дугаар хорооны сүлжээнд гарсан гэмтэл, саатлыг засварлан хэвийн ажиллагаанд оруулан ажиллалаа.	40
55	5.1.5 Мэргэжлийн хяналтын байгууллагын үйл ажиллагааг эрчимжүүлж, зөрчил дутагдлыг шуурхай арилгадаг, заавар зөвлөмжийг тогтмол өгдөг тогтолцоонд шилжүүлнэ.	Мэргэжлийн хяналтын байгууллагын цахим системд 2017 онд төлөвлөгдсөн 398 төлөвлөгөөт шалгалтаас 386 төлөвлөгөөт шалгалт хийж төлөвлөгөөний биелэлт 97 хувь, төлөвлөгөөт зөвлөн туслах 263 ажлаас 249 ажил хийж төлөвлөгөөний биелэлт 94,7 хувьтай, 2018 онд төлөвлөгдсөн 427 төлөвлөгөөт шалгалтаас 422 шалгалт хийж төлөвлөгөөний биелэлт 98,8 хувь, төлөвлөгөөт зөвлөн туслах ажил 264 төлөвлөгдсөнөөс 257 зөвлөн туслах ажил хийж төлөвлөгөөний биелэлт 97,4 хувьтай байна. Урьдчилан сэргийлэх хяналтыг 2017 онд 975 удаа, баталгаажуулах үйл ажиллагааг 7 удаа, тандалт судалгааг 167 удаа, салбарын сургалтыг 63 удаа, хяналт шинжилгээг 39 удаа хийсэн бол 2018 онд урьдчилан сэргийлэх хяналтыг 2113 удаа,	50

		баталгаажуулах үйл ажиллагааг 37 удаа, тандалт судалгааг 246 удаа, салбарын сургалтыг 66 удаа, хяналт шинжилгээг 126 удаа хийж гүйцэтгэсэн байна.	
56	5.1.6 Улсын бүртгэлийн үйл ажиллагааг онлайн горимд шилжүүлж, үндэсний цахим баримт бичгийн хэрэглээг нэмэгдүүлнэ.	<p>Иргэний бүртгэлийн үйл ажиллагааг иргэдэд улам ойртуулах зорилгоор 2017 онд гэр бүлийн 14 төрлийн лавлагааг дүүрэгт хийдэг болсон бол 2018 оноос эхлэн хороодод хийдэг болсноороо төрийн үйлчилгээг иргэдэд улам ойртуулж чадсан. 2017-2018 онуудад дүүргийн 19 хорооны иргэний бүртгэлийн үйл ажиллагааг онлайн горимд 100 хувь шилжүүлсэн. Азийн хөгжлийн сангаас тус дүүргийн 16 дугаар хороог сонгож бүртгэлийн үйлчилгээний төрлийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр НЗД-тай хамтран хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд тус хороонд иргэний шинэчилсэн бүртгэлийн үйлчилгээг үзүүлэхэд шаардлагатай компьютер, принтер, сканер, хуруу уншигч, зургийн аппарат, пос машин тус бүр нэгийг хүлээлгэн өгснөөр Нийслэлийн Архивын газраас:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ажилласан жил тодорхойлох лавлагаа • Орон сууц эзэмших эрхийн бичгийн лавлагаа • Нотариатын лавлагаа <p>Улсын Бүртгэлийн Ерөнхий газраас:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Иргэний үнэмлэх шинээр авах • Иргэний үнэмлэх шинэчлэх • Иргэний үнэмлэх дахин авах зэрэг 6 төрлийн үйлчилгээг хороодоор дамжуулан авч болох боломж бүрдсэн. <p>Мөн 2018 оны 4 дүгээр сараас эхлэн гадаад паспортыг дүүрэг дээр олгодог болсон ба нийт 26579 иргэнд гадаад паспорт олгосон байна.</p>	70
57	5.1.7 Гэр хорооллын гудамжны хаягжилтыг эрэмбэ дараатай цэгцлэн, иргэний бүртгэлийн хаягийн зөрчил давхардлыг арилгана.	<p>Дүүргийн хэмжээнд 2017 онд 3 төрлийн хаягийн зөрчлийн судалгааг нэгтгэн гаргасан. Тус судалгаанд нийт 11577 иргэнээс нэг хаяган дээр бүртгэлтэй 10-аас дээш сонгогчтой 5901, тодорхой оршин суух хаяггүйн улмаас шилжилт хөдөлгөөн хийлгээгүй 5600, төлбөрийн чадваргүйн улмаас шилжилт хөдөлгөөний бүртгэлд бүртгүүлээгүй 76 иргэн тус тус бүртгэгдсэн байна. Нийт зөрчилтэй иргэдээс тухай бүр иргэдтэй холбогдон 445 иргэний хаягийн зөрчил, сүлжээнд хаяг зөрүүтэй орсон 36 иргэний мэдээллийг тус тус засварласан. Мөн харьяатаас гарсан 2 иргэнийг тухайн хороод нь офлайн бүртгэлийн программаас хасалт хийж ажиллалаа. Мөн 3, 4 дүгээр саруудад хаягийн зөрчил арилгах аяныг 19 хороодын дунд зарлан нийт 925 хаягийн зөрчил илрүүлснээс 601 зөрчлийг нь арилгасан. Сонгуулийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд дүүргийн 1061 иргэн давхар болон хаягийн бичвэр алдаатай байсныг нэгтгэж хаягийн бичвэрийг зассан. Хаягийн зөрчил арилгах ажлын үр дүнд 9 дүгээр сарын байдлаар Нэг хаяган дээр бүртгэлтэй 10-аас дээш сонгогч 5200, тодорхой оршин суух хаяггүйн улмаас шилжилт хөдөлгөөний бүртгэлд бүртгүүлээгүй 4172, бичиг баримтгүй</p>	50

		<p>иргэд 92 болж буурсан байна.</p> <p>2018 онд Иргэний бүртгэлийн мэдээллийн сан болон ХАӨМС программын хаягийн зөрүүг арилгах ажлын хүрээнд тус дүүргийн 19 хорооны 12222 өрхийн 47536 иргэний мэдээллийг тулган ажиллаж байна. Мөн хаягандаа амьдардаггүй 839 иргэнийг шилжүүлэн ажиллалаа. Мөн зорилтод бүлгийн 17 иргэнийг бичиг баримтжуулан ажилласан. Мөн дүүргийн объектын хаягийн судалгааг гаргаж, ИБГ-ын мэдээллийн сангийн хаягтай тулгалтыг хийж ажилласан.</p>	
58	<p>5.1.8 Батлан хамгаалах хууль тогтоомжийг иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудад сурталчлан таниулж, хэрэгжилтийг хангуулан ажиллана.</p>	<p>Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газрын даргын удирдамж, дүүргийн Засаг даргын 2017 оны А/19, 2018 оны А/44 дүгээр захирамжаар дүүргийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулдаг зарим байгууллага, аж ахуйн нэгжид Батлан хамгаалах хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн байдалд шалган туслах ажлыг зохион байгуулан ажилласан. Шалган туслах ажлын хүрээнд нийт 22 байгууллага, аж ахуй нэгжид ажиллаж, 1430 цэргийн бэлтгэл үүрэгтнийг хамруулан, 424 иргэдийн зөрчлийг илрүүлж, цэрэг татлага, тоо бүртгэлээс завсардсан иргэдэд хуулиа биелүүлж, үүргээ ухамсарлах, шинээр батлагдсан Батлан хамгаалах багц хуулийг сурталчлах талаар яриа, таниулга хийж, арга зүйн зөвлөгөө өгч ажиллалаа. Цэргийн дүйцүүлэх албыг мөнгөн төлбөрийн хэлбэрээр орлуулан хаах хэлбэрээр 2017 онд 210 иргэнийг хамруулж 121,9 сая төгрөг, 2018 онд 303 иргэнийг хамруулж 148,4 сая төгрөгийг нийслэлийн төрийн сангийн дансанд төвлөрүүлсэн. Батлан хамгаалах бодлого, үйл ажиллагааг иргэд, олон нийтэд сурталчлах “Нээлттэй хаалганы өдөрлөг”-т 2 удаа оролцож, 551 иргэнд Батлан хамгаалах багц хуулийн талаар зөвлөгөө, мэдээлэл өгч ажилласан. Цэрэг спортын “Дөл” тэмцээнийг жил бүр дүүргийн ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын дунд зохион байгуулан хэвшсэн ба 2018 онд дүүргийн ерөнхий боловсролын 12 сургуулийн 300 гаруй сурагчид хурд хүч авхаалж самбаагаа сорин оролцож 39 дүгээр сургууль тэргүүн байр, 23 дугаар сургууль дэд байр, 117 дугаар сургууль гутгаар байрт шалгарсан. Тэргүүн, дэд байрт шалгарсан сурагчдыг ОХУ-ын Улан-Үдэ хотоор аялуулсан. Өрхийн хөгжлийг дэмжих жилийн ажлын хүрээнд Монгол цэргийн өдөр, Зэвсэгт хүчний 97 жилийн ажлын хүрээнд дүүрэгт оршин суудаг амьжиргааны түвшин доогуур 19 бэлтгэл офицер, ахлагч нарт 100.000 төгрөг, хугацаат цэргийн албаа үлгэр жишээ хааж буй 6 байлдагчийн ар гэрт 500.000 төгрөгийн мөнгөн тусламж үзүүлсэн. “Мөрдөстэй залуу нас” сэдэвт алдаршуулах гурван үеийн уулзалт өдөрлөгийг хороодод зохион байгуулж нийт 1200 гаруй иргэн хамрагдаж, 80 гаруй ахмад дайчин, бэлтгэл офицер, хурандаа нарыг алдаршуулсан байна. Зэвсэгт хүчний 013, 015 дугаар ангийн хугацаат цэргийн алба хааж байгаа цэрэг дайчдыг эргэх, дүүргийн Засаг даргын мэндчилгээг хүргэх үйл ажиллагааг зохион байгуулсан. Батлан хамгаалах салбар ба эх</p>	50

		оронч үндэсний үзэл хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах, иргэд, хүүхэд, залуучуудад Батлан хамгаалах бодлого, Зэвсэгт хүчний үйл ажиллагаа болон энхийг дэмжих ажиллагаанд цэргийн албан хаагчдын гүйцэтгэж байгаа үүргийг ерөнхий боловсролын сургуулийн ахлах ангийн сурагчдад сурталчлах, цэрэг эх оронч хүмүүжлийг төлөвшүүлэх, иргэн цэргийн харилцааг бэхжүүлэхэд чиглэсэн сурталчилгааны ажлыг зохион байгууллаа. Дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын Цэргийн штабаас НҮБ-ын Энхийг сахиулагчдын өдрийг угтаж, дүүргийн Боловсролын хэлтэстэй хамтран сурталчилгааны ажлыг Зэвсэгт хүчний 017, 284, 310, 337, 353 дугаар ангийн Энхийг сахиулагчидтай харилцан хамтран дүүргийн 5, 23, 24, 37, 39, 49, 50, 57, 61, 72, 117 дугаар сургуулиудад өдөрлөг уулзалтуудыг 2018 оны 5 дугаар сарын 9-нөөс 15-ны өдрүүдэд тус тус зохион байгууллаа. Чингэлтэй дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын Цэргийн штаб 14 дүгээр хорооны Засаг даргын ажлын алба, Зэвсэг хүчний 013 дугаар ангитай хамтран “Эх орны цэрэг” сэдэвт үйл ажиллагааг зохион байгуулж, цэргийн насны алба хаасан, хаагаагүй 50 иргэн оролцож, Батлан хамгаалах салбар, Зэвсэгт хүчний үйл ажиллагаа, цэргийн алба хаах хэлбэр, ашиглагдаж байгаа зэвсэг, техникийн талаар мэдээлэл өгч ажилласан. Цэргийн штаб нь ойн болон үйл ажиллагааны хүрээнд зохион байгуулсан ажлуудаа нийслэл, дүүргийн цахим хуудсанд болон “MN-25”, “TV-5”, “TV-8”, “ETV”, UBS, “Эх орон”, ТМ, МНС, БХЯ-ны “Дуулга” зэрэг мэдээллийн хэрэгслүүдээр мэдээ, сурвалжилга өгч, Батлан хамгаалах бодлого, шинээр батлагдсан хууль тогтоомжуудыг сурталчлан ажилласан.	
59	5.1.9 Дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлт, удирдлагын нэгдмэл байдлыг ханган ажиллана.	Тайлант хугацаанд удирдах бүрэлдэхүүн, албан тушаалтны сургалт, дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн, цэргийн дүйцүүлэх албаны зэрэг нийт 22 удаагийн төлөвлөгөөт сургалтуудад давхардсан тоогоор 650 цэргийн үүрэгтэн хамрагдаж, цэргийн хэргийн мэдлэгээ дээшлүүлсэн.	50
5.2 ГЭМТ ХЭРЭГ, ГАМШИГ ОСЛООС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ			
60	5.2.1 Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх олон талт арга хэмжээг зохион байгуулж, үйлдэгдэж буй гэмт хэрэг, захиргааны зөрчлийг бууруулна.	Тайлант онуудад буюу 2017 онд нийт 2215 гэмт хэрэг, 2018 онд нийт 2372 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн байна. Дүүргийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлтэй хамтарч “Амар тайван амьдралын төлөө хамтдаа” зөвлөгөөнийг зохион байгуулж, шинээр мөрдөгдөж байгаа Гэр бүлийн хүчирхийллийн талаар “Хамтарсан баг” гишүүдийн үйл ажиллагааны нэгдсэн зорилго чиглэлтэй болох, гэмт хэргээс удьчилан сэргийлэх ажилд оролцох үйл ажиллагааны талаар 125 хүнд сургалт зохион байгуулсан. Шинэчлэн батлагдсан Цагдаагийн албаны тухай хуульд заасны дагуу Олон нийтийн цагдаа нарт мэргэжил арга зүйн зөвлөмж, ажлын чиглэл, зааварчилгааг нийт 31 удаа өгч хичээл, сургалтанд 6 удаа хамруулан үйл ажиллагааг нь дэмжиж ажилласан. Нийслэлийн цагдаагийн газрын 2018 оны 01 дүгээр сарын 23-ны	50

		<p>өдрийн А/03 дугаар тушаалаар “Иргэдийн эрүүл аюулгүй амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд иргэд, олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлэх, аж ахуй нэгж байгууллагын гадна орчин, гудамж талбайд үйлдэгдэж буй хулгайн гэмт хэргийг бууруулах, таслан зогсоох” зорилгоор зохион байгуулагдсан “Камержуулалт-2” аян зохион байгуулж гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх болон гэмт хэргийн илрүүлэлт сайжирсан. Нийслэлийн цагдаагийн газрын даргын баталсан удирдамж, төлөвлөгөөний дагуу хариуцсан нутаг дэвсгэрт гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлэх чиглэлээр “Хамтарсан баг”-аар ажиллах төлөвлөгөө боловсруулан 1-9 дүгээр хорооны Засаг дарга, Иргэдийн нийтийн хурлын дарга, хороодын хэв журмын урамшилт эргүүл, урамшуулалтай эргүүл, нийтийн эргүүлийн 186 иргэдтэй уулзалт зохион байгуулан гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, хөршийн хяналтын бүлгийн талаар, гэр бүлийн хүчирхийллийн тухай хуулиар сургалт, нөлөөллийн ажлыг хороодын иргэний танхимд зохион байгуулан тэдний санал хүсэлтийг сонсож иргэдийг идэвхжүүлэн ажилласан. Өсвөр насны хүүхдийг цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, зөрчил, эрсдэлт хүчин зүйлээс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах, тэдний цахим орчин дахь зүй зохистой хэрэглээг бий болгох, хяналт тавих, иргэдийн эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэх зорилгоор “Unfreind” хөдөлгөөнийг дэмжиж нэгдэхээр “Unfreind” өдөрлөгийг 2018 оны 09 дүгээр сарын 22-ны өдөр Тусгаар тогтнолын талбайд зохион байгуулсан. Уг өдөрлөгт Чингэлтэй дүүргийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулдаг ерөнхий боловсролын 17 сургуулийн ахлах ангийн нийт 250 сурагчид нэгдэж, ерөнхий боловсролын 5, 23, 24, 50, СУИС, нийт 2750 оюутан сурагчдад сургалт мэдээлэл хийж өсвөр насны хүүхдийг цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлж ажилласан.</p> <p>Цагдаагийн Ерөнхий газар мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвийн 102 тусгай дугаарын утсанд 2018 онд архидан согтуурах болон хүүхэд, гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй холбоотой дуудлага, мэдээлэл бүртгэгдсэн айл өрхүүдийн судалгааг үндэслэн тус дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, Цагдаагийн нэг, хоёрдугаар хэлтэс, Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн хэлтэс болон хороодын гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг удирдан зохион байгуулах хамтарсан багтай хамтран нийт 48 айл өрхөд архидан согтуурах, хүүхэд, гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх, түүнээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр холбогдох арга хэмжээг авч ажилласан. Тухайлбал: • Дуудлага өгсөн хаягаар 53 удаа биечлэн уулзалт зохион байгуулах, Зөрчлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд 2 иргэнийг 50.000 төгрөгөөр торгож Шүүхийн шийдвэрийн дагуу баривчлах ялаар 2 иргэнийг /20 хоног/, Эрүүлжүүлэх арга хэмжээг 3 иргэнд, дүүргийн Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн хэлтсээс сэтгэл зүйн</p>	
--	--	---	--

		<p>зөвлөгөөг 18 иргэнд, амьжиргааны баталгаажих түвшнээс доогуур 2 өрхөд хүнсний болон ахуйн тусламж, Хөдөлмөрийн насны 6 иргэнийг ажил олгогчтой зуучилж 3 иргэнийг байнгын болон түр ажлын байраар хангаж архины хамааралтай 5 иргэнийг 40 цагийн сургалтад хамруулах, Хууль сурталчлах ажлыг өрх бүрд, дахин зөрчил гаргахгүй байх баталгааг 13 иргэнээс гаргуулах зэрэг ажлыг холбогдох хэлтэс, албад, хороодтой хамтран зохион байгуулж ажилласан байна. Архидан согтууруулах болон хүүхэд, гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй холбоотой олон удаагийн давтамжтай дуудлага, мэдээлэл бүртгэгдсэн айл өрхүүдэд урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр холбогдох арга хэмжээг авч шалтгаан, нөхцөлийг тогтоож ажилласны үр дүнд дахин дуудлага, мэдээлэл бүртгэгдээгүй, дуудлага мэдээлэл буурсан үзүүлэлттэй байна.</p>	
61	<p>5.2.2 Тусгай мэргэжлийн байгууллагуудын албан хаагчдын ажиллах орчин, нөхцөл, аюулгүй байдлыг хангаж, шаардлагатай техник хэрэгслээр хангана.</p>	<p>Тусгай мэргэжлийн байгууллагуудын албан хаагчдын ажиллах орчин нөхцөл, аюулгүй байдлыг хангаж, шаардлагатай техник хэрэгслээр хангах ажлын хүрээнд 2017 онд Замын цагдаагийн хэлтсийн үүдний хэсгийн засварыг 9,8 сая төгрөгөөр “Хүрээ өргөө” ХХК, мөн тус хэлтсийг техник тоног төхөөрөмжөөр хангах ажлыг 36,8 сая төгрөгөөр “Голден прогресс” ХХК, дүүргийн прокурорын газарт автомашин нийлүүлэх ажлыг 60,0 сая төгрөгөөр Монгол Хьюндай автмотив” ХХК, эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхийн Тамгын газрын албан хэрэгцээнд автомашин нийлүүлэх ажлыг 49,5 сая төгрөгөөр “Эф Эй Ди” ХХК, Цагдаагийн 2 дугаар хэлтсийн материаллаг баазыг бэхжүүлэх техник тоног төхөөрөмжөөр хангах ажлыг 49,9 сая төгрөгөөр “Тольт хөдөлгүүр” ХХК, цагдаагийн 1 дүгээр хэлтэст шаардлагатай техник хэрэгсэл нийлүүлэх ажлыг “Халиун проперти” ХХК, Мэдээллийн гэрэлт самбар байрлуулах ажлыг “Би би икс ээл” ХХК хийж гүйцэтгэсэн. Цагдаагийн 1,2 дугаар дүгээр хэлтсүүдэд гэмт хэрэг, зөрчил гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн гэрч, хохирогч, насанд хүрээгүй иргэдээс тайлбар мэдүүлэг авах, таньж олуулах ажиллагаа явуулах байцаалтын өрөөг “Дэлхийн зөн Монгол” ОУБ-ын 40,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар тохижуулсан.</p> <p>2018 онд Цагдаагийн ерөнхий газрын замын цагдаагийн албанаас дүүргийн замын цагдаагийн хэлтсийн 8 автомашинд замын хөдөлгөөнийг хянах боломжтой хар хайрцгийг суурилуулсан. Дүүргийн нутаг дэвсгэрт байрлах зам руу харсан аж ахуй нэгж байгууллага, Цагдаагийн 1, 2 дугаар хэлтэс болон дүүргийн хөрөнгөөр шинээр суурилуулсан камеруудыг хянах зорилгоор теле хяналтын төвтэй болгох саналыг дүүргийн Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх салбар зөвлөлд хүргүүлснээр 64,6 сая төгрөгийн хөрөнгийг шийдвэрлүүлж теле хяналтын төвийн байрны засварын ажлыг дуусгаж, шилэн кабелийг хэлтсийн байртай холбож, серверийн өрөөг тохижуулсан. Нийслэлийн цагдаагийн газраас дүүрэг дэх цагдаагийн 1 дүгээр хэлтэст иж бүрэн 5 компьютер хүлээлгэн өгч, алба хаагчдыг техник хэрэгслэлээр хангаж ажилласан. Мөн</p>	50

		тус хэлтсийн Төв байрны хаалганы баруун талд байрлах унадаг дугуйн зогсоол, зогсоолын ард ил тод байдлыг хангах чиглэлээр 12 метр урттай 2,7 метр өндөртэй зурагт самбарыг “Би Би Икс Эл” компаниар хийж гүйцэтгүүлэн мэдээллүүдийг бэлтгэн иргэд, болон алба хаагчдад танилцуулан ажиллаж байна.	
62	5.2.3 Замын хөдөлгөөний зохицуулалтыг оновчтой болгож, зам тээврийн осол, хэргийн гаралтыг бууруулна.	Зам тээврийн хэрэг, ослоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр дүүргийн Замын цагдаагийн хэлтсээс хороодын Засаг дарга, ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн удирдлагуудтай 2018 онд хамтран ажиллах гэрээ байгууллаа. “Жаргалтай иргэн - Нутгийн удирдлагын хөгжил” “Бидний үүрэг оролцоо” сэдвээр ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгтэй хамтран эцэг эх, асран хамгаалагч, боловсролын байгууллагын ажилтнуудад сургалт зохион байгуулж нийт 13200 хүн оролцлоо. Үүний үр дүнд хүүхэд гэмтсэн тээврийн осол 2018 онд 78 гарсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4,9% буурсан. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөл, Засаг даргын Тамгын газар, дүүргийн Замын Цагдаагийн хэлтэстэй хамтран дүүргийн нутаг дэвсгэрт зам тээврийн гэмт хэрэг, ослоос урьдчилан сэргийлэх, замын хөдөлгөөний түгжрэл саатлыг бууруулах, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, ААНБ, Төрийн байгууллагуудын ажлын уялдааг хангах, хамтран ажиллах зорилгоор “ЗАМЫН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ТӨЛӨӨ ХАМТДАА” нэгдсэн зөвлөгөөнийг анх удаа зохион байгууллаа.	40
63	5.2.4 Дүүргийн гамшигтай тэмцэх чадавхыг бэхжүүлнэ.	Тайлант хугацаанд газар хөдлөлт, гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх танхимын сургалтыг 132 аж ахуйн нэгж байгууллагуудад төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулж, 8651 хүн хамруулан ажилласан бол ард иргэдэд 101 удаа 24.050 иргэнийг оролцуулж, 37500 сэрэмжлүүлэг материал тараан ажиллалаа. Дүүргийн хэмжээнд нэгдсэн арга хэмжээ 12, өдөрлөг 9 удаа зохион байгуулж, 61.180 иргэдийг хамруулж, гамшиг осол, галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх санамж сэрэмжлүүлэг материал 16505 ширхгийг тарааж нийт 2800 хүнд гамшгаас урьдчилан сэргийлэх мэдээ мэдээллийг түгээн ажилласан байна. Дүүргийн Засаг даргын баталсан удирдамжийн дагуу Гамшгаас хамгаалах сайн дурын бүлгүүдийн дунд “Бид аварна, тусална” сэдэвт тэмцээнийг зохион байгууллаа. 2018 оны эхний 11 сарын байдлаар нийт 206 удаагийн объектын гал түймрийн дуудлага ирснийг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 24 галын дуудлага буюу 14,8 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Дүүргийн Онцгой байдлын хэлтэс, Дэлхийн зөн Чингэлтэй, Хайлааст орон нутгийн хөгжлийн хөтөлбөр, Улаан загалмайн нийгэмлэг, Гамшгаас хамгаалах сайн дурын хэсэгтэй хамтран 8-12 дугаар хорооны 1000 иргэнд гамшиг ослын талаар мэдлэг олгох, өрхийн түвшинд гамшгаас хамгаалах арга хэмжээг төлөвлөх, бэлтгэл, бэлэн байдлыг хангах, эрсдэлийг бууруулах, мэдлэг чадвар	50

		эзэмшүүлэх зорилготой “Бэлэн бай” сургалтыг амжилттай зохион байгууллаа.	
64	5.2.5 Дүүргийн нутаг дэвсгэрт “Гамшиг осол, гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх” хөтөлбөрийг дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн хурлаар батлуулан хэрэгжүүлнэ.	<p>Дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны 28 дугаар тогтоолоор “Гамшгаас хамгаалах сайн дурын үйл ажиллагааг дүүргийн хэмжээнд зохион байгуулах гамшиг осол, гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх” хөтөлбөрийг батлуулж 3 бүлэг 11 заалт бүхий төлөвлөгөө батлуулж 2020 оныг дуустал хэрэгжүүлэхээр болсон бөгөөд 2017 онд хэрэгжилт-92,5%, 2018 онд “Бүрэн хангалттай” дүгнэгдсэн байна. Чингэлтэй дүүргийн Засаг даргын 2016-2020 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд тусгагдсан “Гамшгаас хамгаалах сайн дурын үйл ажиллагааг дүүргийн нутаг дэвсгэрт зохион байгуулах, гамшиг аюул осол, гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх” хөтөлбөрийн хүрээнд дүүргийн 19 хороонд Гамшгаас хамгаалах сайн дурын бүлэг байгуулан 3200 гаруй хүнийг бүртгэлжүүлэн нэгдсэн зохион байгуулалтад оруулан хороод дээр бүлгийн гишүүд болон иргэдийн дунд 15 удаа 1984 хүнийг хамруулан онолын сургалт дадлагыг зохион байгуулсан. Дүүргийн Засаг даргын баталсан удирдамжийн дагуу Гамшгаас хамгаалах сайн дурын бүлгүүдийн дунд “Бид аварна, тусална” сэдэвт тэмцээнийг зохион явуулсан. Дүүргийн нутаг дэвсгэрээс буюу мал аж ахуй эрхлэхийг хориглосон бүсээс мал бүхий өрхүүдийг гаргах ажлын хэсгийг Дүүргийн Засаг даргын 2018 оны А/148 дугаар захирамжаар байгуулж, ажлын хэсгийн хуралдааныг зохион байгуулсан бөгөөд дүүргийн 12, 16, 17, 19 дүгээр хороодын нийт 47 мал бүхий өрхийг Сонгинохайрхан, Баянзүрх дүүргүүдэд нүүлгэн шилжүүлж, 1 өрхийн 19 толгой мал үлдээд байна. Нүүлгэн шилжүүлсэн малын хашаа саравчийг буулгах ажлыг Онцгой байдлын хэлтсийн Гал унтраах 10 дугаар ангийн 60 албан хаагчид гүйцэтгэж, дүүргийн Тохижилт үйлчилгээний компани ХХК 1 ковш, 10 хог ачих машинаар өтөг бууцыг ачих, дүүргийн мал эмнэлэг Содхан ХХК-ниас 3 малын эмч ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийх ажлыг тус тус хариуцаж, дүүргийн Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 4.3 сая төгрөг зарцуулсан байна. Нэг өрхөөс дунджаар 3-4 машин өтөг бууц гарч байгаа бөгөөд нийт 98 машин өтөг бууцыг хогийн төвлөрсөн цэгт буулгасан байна. Мал эмнэлэг Сод хан ХХК-иас 49 өрхийн 6190 кв талбайг hісор уусмал болон хлорын шохойгоор ариутгах ажлыг хийсэн.</p>	40

ТАНИЛЦСАН:

ЗАСАГ ДАРГА

Ж.ЭРДЭНЭБАТ

ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА

А.ДАМЦАГДОРЖ

ХЯНАСАН:

ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО ТӨЛӨВЛӨЛТ, ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ
ХЭЛТСИЙН ДАРГА

Б.НАЦАГДОРЖ

БОЛОВСРУУЛСАН:

ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО ТӨЛӨВЛӨЛТ, ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ
ХЭЛТСИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨР,
ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТ,
ХЭРЭГЖИЛТ ХАРИУЦСАН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН

М.УРАНЦЭЦЭГ

ҮНЭЛГЭЭ ХИЙСЭН:

ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ УДИРДЛАГЫН ХЭЛТСИЙН ХЯНАЛТ
ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ ХАРИУЦСАН МЭРГЭЖИЛТЭН

Ш.ЦЭЦЭГМАА